

ACADEMIA

MEDICINA

DOKTOROWIE MEDYCYNY

PROMOWANI W WILNIE.

Józefa Bielińskiego

Członka czynnego i bibliotekarza Cesarzskiego Towarzystwa
lekarskiego wileńskiego.

Odbitka z Pamiętnika Lekarskiego 1886 r.

WARSZAWA.
Druk. K. Kowalewskiego, Królewska Nr. 29.

—
1886

Wykłady swoje prowadził z wielkim talentem; najtrudniejsze kwestyje, jakie dostarczała mu patologija, owa filozofija medycyny, rozwiązywał z niezmierną łatwością i tak ponętnie, że jak się odzywają jego bijografowie, przy jego wykładzie „nauka traciła suchość, a zyskiwała coraz to więcej chętnych słuchaczy, gorliwych zwolenników”. Towarzystwo lekarskie, którego był członkiem od roku 1823, wiele mu zawdzięcza. Przez długi przeciąg czasu był sekretarzem, kilka razy prezydentem, a zawsze starał się o świetność Instytucyi, zawsze dążył do tego aby przyciągać do niej siły młode, energiczne, którym udzielał swego doświadczenia. Jako lekarz praktyk, liczył się do najświetniejszych, najbieglejszych w Wilnie. Wykładając już to terapiję, już fizyogiję, przez dłuższy lub krótszy czas, obok wzmiankowanej patologii, — miał możność głęboko wystudyjować choroby wewnętrzne, któremi przeważnie się zajmował. Umarł w Wilnie od choroby mózgowój d. 3 sierpnia 1860 roku.

O wodach mineralnych birszańskich przez opisanie miejscowości, rozbiór wód i mapa. Manuskrypt w Archiv. Tow. lek. folio 8 str. 1 mapa. 1852.

De intestinorum coarctatione diarrhoeae causa minus vulgata. Typis Congregationis Missionis. Vilnae 1816. 8-o str. 20. Diss. inaugur.

Abłamowicz Józef. Urodzony na Litwie. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, które ukończył w r. 1828 ze stopniem doktora medycyny. Następnie poświęcał się praktyce lekarskiej, przeważnie w mińskiej gubernii i ostatecznie zamieszkał we własnej majątności ziemskiej, w Słuckim powiecie. Wiele zawdzięczał Adamowi hr. Chreptowiczowi, który własnym kosztem utrzymywał go, podczas studyjów Uniwersyteckich.

Diss. inaug. medic. De Vertigine. In typograph. Dioc. Congr. Miss. Vilnae. 1828. 8-o str. 31.

Adamowicz Adam Ferdynand. Urodził się w Wilnie w r. 1802, z ojca Józefa nauczyciela szkół publicznych

De partialis pedi imi extirpatione. Vilnae. Typ. Congr. Mission. 1826. 8-o.

Zahorowski Dominik. Urodził się w Wilnie w r. 1802. Po ukończeniu miejscowego gimnazjum, słuchał medycyny w uniwersytecie, lecz takowej z przyczyny zamknięcia uniwersytetu niedokończył. W Akademii medyko-chirurgicznej pozyskał stopień doktora. Doktoryzował się w roku 1837, poczem wstąpił do służby wojskowej. Był ordynatorem szpitala ujazdowskiego w Warszawie. Umarł w r. 1878.

Diss. inaug. medico-pract. De jodio ejusque praeparatis et administratione variis in morbis. Varsaviae. Typis J. WRÓBLEWSKI. 1837. 8 o.

Zekert Jerzy Antoni. Pochodził z Morawii, kształcił się w Wilnie i tu ukończył nauki lekarskie. Następnie osiedlił się na Białej Rusi, gdzie zajmował się praktyką. Pozyskawszy sobie wziętość, wyjechał do Wilna dla uzyskania stopnia doktora medycyny w r. 1817. Następnie za powrotem osiedlił się na zawsze w witebskiej guberni, gdzie pozyskał sobie imię znakomitego lekarza i rozgłośnego praktyka.

De lue insontium. Vilnae. ZAWADZKI. 1817. 8-o. Diss. inauguralis.

Żybajło Ludwik. Urodził się na Litwie. Po ukończeniu nauk w Akademii medyko-chirurgicznej ze stopniem doktora, wstąpił do służby rządowej. Ostatecznie mieszkał w Kownie, jako członek miejscowego zarządu lekarskiego, i tam zakończył życie w r. 187...

De carbunculo contagioso. Vilnae. Typ. S. BLUMOWICZ. 1842. 8-o.

Żabczyński Michał. Pochodził z guberni grodzieńskiej. Po ukończeniu gimnazjum białostockiego, przybył do Wilna i studyjował medycynę w Akademii medyko-chirurgicznej. Promowany na doktora medycyny w r. 1841. Osiedlił się w Gródku w gub. mińskiej u Tyszkiewiczów i tam pozyskawszy sobie rozgłos i szeroką klientelę, umarł. Około roku 1847 podróżował po Niemczech w celach naukowych.

De aquis mineralibus Caucasi in magna Cabarda. Vilnae. ZAWADZKI 1841. 8-o.

Żukowski Maksym Elias. Urodzony na Litwie. Po ukończeniu gimnazyjum wileńskiego słuchał medycyny. Promowany na doktora w r. 1812 wstąpił do służby wojskowej obowiązkowo, w czasie bowiem studyjów uniwersyteckich był rządowym stypendystą. Około 1831 r. był ordynatorem szpitala wojskowego w Moskwie. Obserwował wówczas cholere i rezultaty obserwacyi drukiem ogłosił.

De anaesthesia tactus. Vilnae. ZAWADZKI. 1812. 8-o. Diss. inauguralis.

DODATEK.

Bałwański Antoni Abbas. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny i chirurgii w Krakowie, przybył do Wilna, aby ponowić egzamin doktorski, dla pozyskania prawa wolnej praktyki w Cesarstwie. Akademia medyko-chirurgiczna przyznała mu stopień uczony w r. 1837. Osiedlił się w Grodnie. Oprócz praktyki lekarskiej poświęcał się piśmiennictwu. Jego rozprawy pomieszczone są w Tygodniku lekarskim (warszawskim). Od r. 1858 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Commentatio inauguralis de animae organis seu organologia nec non fistula vesico-vaginali. Cracoviae. Druk Kwartalnika. 1835. 8-o.

Bärkmann Jan Karol. Pochodził z Wilna, gdzie początkowe nauki pobierał. Medycynę studyjował w uniwersytecie wileńskim, a dla swych zdolności i pracowitości zaręczonym został do Towarzystwa doskonalącej się młodzieży (ob. MIANOWSKI Mikołaj). Otrzymawszy stopień medyko-chirurga, wyjechał za granicę dla dalszych studyjów. Doktoryzował się w Berlinie w r. 1814. Powróciwszy do rodzinnego miasta, ponowil egzamin doktorski i uzyskał

potwierdzenie uczonego stopnia w r. 1817. Za czasów Nowosilcowa wypłynął na widownię publiczną, mianowany bowiem został w r. 1825 profesorem publicznym zwyczajnym na katedrę higieny, policyi lekarskiej i medycyny sądowej. BEM tedy miał godnego siebie następcę. W tym charakterze przeszedł do Akademii medyko-chirurgicznej wileńskiej, a po jej zamknięciu, opuścił Wilno i zamieszkał w Petersburgu.

Dissertatio inauguralis medica. Descriptionem febris castrensis sistens i t. d. Berolini. 1814. 8-o.

Becker Fryderyk Teodor Ernst. Pochodził z Kurlandyi. Doktoryzował się w Królewcu. Ponawiał egzamina w uniwersytecie wileńskim i pozyskał potwierdzenie doktora medycyny i chirurgii w r. 1822.

Bierkowski Ludwik Józef. Urodził się w Poznaniu dnia 16 sierpnia 1801 roku. Po ukończeniu gimnazjum w rodziinném mieście, udał się do Berlina dla słuchania medycyny. Doktoryzował się w Lipsku, poczem podróżował w celach naukowych po Niemczech i Francyi. Zamieszkawszy w Polsce, potrzebował dla pozyskania praw, ponowić egzamin doktorski. Przybył tedy do Wilna, a uzyskawszy potwierdzenie uczonego stopnia w roku 1830 zamieszkał w Warszawie. Wkrótce jednakże na przedstawienie prof. RUSTA otrzymał katedrę chirurgii w uniwersytecie Jagiellońskim. Klinika chirurgiczna i położnicza zawdzięcza swe podniesienie z upadku i całą świetność prof. BIERKOWSKIEMU, który nad niemi objął dyrektorstwo. Zaliczał się do najznakomitszych w Polsce operatorów. Ponieważ najznakomitsze swe prace ogłaszał w języku niemieckim, przeto współcześni w uszczypliwych listach karcili go publicznie. Szczegóły bio-bibliograficzne znajdzie czytelnik w dziele GĄSIOROWSKIEGO: Zbiór wiadomości do historii sztuki lekarskiej w Polsce t. IV, str. 68, w Słowniku lekarzów polskich str. 68 i w Tygodniku Ilustrowanym, 1863, NN. 189 i 190, gdzie znakomitemu chirurgowi, zmarłemu w Krako-

wie 27 czerwca 1860 roku prof. Girsztrowt godny wystawił pomnik.

Dissertatio inauguralis medica exhibens moschi historiam naturalem et medicam. Lipsiae. 1829. 8-o str. 56.

Brühl Henryk. Urodził się w Warszawie w r. 1811. Do nauk lekarskich przykładał się w Warszawie, Krakowie, a ostatecznie w Królewcu, gdzie pozyskał dyplom doktora medycyny. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin doktorski w Akademii medyko chirurgicznej wileńskiej i pozyskał w r. 1837 potwierdzenie uczonego stopnia.

Dissertatio inanguralis medica. De Tussi convulsiva Regiomonti. Impr. Constantin. Paschke. 1836. 8-o.

Brynko Marcin. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim, pozyskał dyplom doktora medycyny w r. 1817.

Brzeziński Erazm. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie pozyskał dyplom doktorski w r. 1825. W tymże roku przybył do Wilna i poddał się egzaminowi lekarskiemu dla uzyskania potwierdzenia uczonego stopnia i praw do niego przywiązanych. W r. 1826 obroniwszy rozprawę, promowany został na doktora medycyny. Niebawem wstąpił do służby państwowej i zamieszkał najpierw w Kijowie a następnie w Kamieńcu podolskim, gdzie, dożywszy 85 lat, umarł w r. 1879.

Dissertatio inauguralis medico-chirurgica. De asthma te spastico item de forcipe ad operationem labri leporini correcta. Cracoviae. 1825. 8-o.

Busch Jerzy Fryderyk Wilhelm Adolf. Pochodził z Marburga, gdzie studyjował nauki lekarskie. Dla pozyskania praw w Cesarstwie przybył do Wilna i ponowił egzamin doktorski w Akademii medyko-chirurgicznej. W r. 1835 promowany na doktora medycyny.

Commentatio inauguralis de haemorrhagiis uteris post partum. Marburgi. Typis Elwertii academicis. 1830. 8-o.

Czulicki Jan. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie wileńskim, gdzie pozyskał w r. 1818 dyplom doktora medycyny.

Dehne Ludwik, otrzymał potwierdzenie stopnia doktora medycyny w uniwersytecie wileńskim w r. 1817.

Eynarowicz Alojzy. Pochodził z Wilna, gdzie pierwotne nauki pobierał. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Promowany w roku 1819 na doktora medycyny.

Geveke Andrzej Herman. Pochodził z Mitawy. Doktoryzował się w Getyndze w r. 1817. W tymże roku przybył do Wilna i rozpoczął egzamina doktorskie dla pozyskania potwierdzenia uczonego stopnia. Promowany na doktora medycyny w roku 1818.

Dissertatio inauguralis de cancri Astaci quibusdam partibus. Goetingae. Typis Frider. Ernst Huth. cum tabula. 1817. 4-o.

Goldenthal Beniamin. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie wileńskim, dyplom doktorski pozyskał w r. 1818.

Grünwald Filip. Promowany na doktora medycyny w uniwersytecie wileńskim w r. 1818.

Jabs Stanisław. Pochodził z Wilna, gdzie i średnie nauki pobierał i do medycyny się przykładał. Pozyskawszy w r. 1808 stopień medyko-chirurga, wstąpił obowiązkowo do służby wojskowej. Promowany w r. 1818 w tymże uniwersytecie na doktora medycyny.

Illicki Elias. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. w roku 1812 pozyskał dyplom doktora medycyny.

Kirschbaum Elias Lazar Sinaj. Pochodził z Sieniawy, z Galicyi. Doktoryzował się w Berlinie w r. 1822. Następnie w uniwersytecie wileńskim ponawiał egzamina i pozyskał potwierdzenie w r. 1823 stopnia doktora medycyny.

Dissertatio inauguralis medica de Maimonidis medici qui seculo florebat XII specimine diaetetico. Berolini. Typis Krausianis. 1822. 8-o.

Levi Filip. Pochodził z Królewca. Doktoryzował się w rodzinném mieście. Następnie w uniwersytecie wileń-

skim ponawiał egzamin doktorski i uzyskał potwierdzenie ucnzonego stopnia w r. 1815.

Dissertatio inauguralis medica exhibens pathologiam Typhi vasorum sanguiferorum Regiomonti. Typis academicis. 1813. 8-o.

SPROSTOWANIE.

W podanym powyżej życiorysie: „BARTOSZEWICZ Józef Aleksander“, wskutek błędnej informacyi, wkradła się omyłka. W Wilnie dwóch BARTOSZEWICZÓW Józefów studyjowało medycynę, lecz jeden z nich był promowany na doktora medycyny w Wilnie, drugi w Petersburgu. Życie i czyny obu, przypisałem jednemu, co niniejszém prostuję:

Bartoszewicz Józef Aleksander promowany w Wilnie, praktykował czas jakiś na Wołyniu, później w Kownie, ostatecznie w Poniewieżu, gdzie na stanowisku lekarza gimnazyjalnego, zakończył życie w r. 186... Znanym jest w piśmiennictwie nielekarskiém z przekładów.

Bartoszewicz Józef, syn Jerzego, promowany w Petersburgu, pełnił obowiązki służbowe. Był jakiś czas Inspektorem lekarskim w Pskowie, ostatecznie w Wilnie, gdzie zakończył życie 21 kwietnia 1870 r.

Czeretowicz Antoni doktoryzował się w r. 1808, a nie MDCCCIII, jak wydrukowano na karcie tytułowej rozprawy inauguralnej. O téj rozprawie wspomina FRANK. Pod jego kierunkiem, CZERETOWICZ obserwował chorą i rozprawę napisał. FRANK w swych *Acta Clinici Annus II*, pag. 88, prawie *in extenso* ją podaje.

1785.	Virion Karol Józef	1809.	Heinrichsen H.
1788.	Briotet Jakób		Kowalski Józef
1789.	Regnier Mikołaj	1810.	Jaworski Józef
1793.	Becu August		Miaskowski Karol
	Frank Esaias Jakób		Seyfert Jędrzej
1794.	Elrichi Berent		Wardzicki Józef
1797.	Ławrynowicz Antoni	1811.	Bielkiewicz Franc.
	Matusewicz Andrzej		Buczyński Ambroży
1798.	Jasłński Józef		Czajkowski Jan
	Lentzner Stanisław		Judycki Józef Konst.
	Nathan Samuel		Niechwiedowicz On.
	Tieffenbach Karol		Unicki Leon
1799.	Hausman T. R. D.		Verderamo Emanuel
	de Longchamp Berger		Weylepp Ludwik
	Nizzkowski Jan Fr.	1812.	Barkman Kazimierz
1800.	Hildesheim		Bohuszewicz Łukasz
1801.	Eberlein Franciszek		Boniuszko Józef
	Symonowicz Roman		Buczyński Józef
1802.	Barankiewicz Maciej		Chrzczonowicz Józef
1803.	Oehme Fryder. Teodor		Gałęzowski Maciej
1806.	Borsuk Benedykt		Godziemba Andrzej
	Puczkowski Franc.		Herberski Wincenty
1807.	Merz Melchior		Illicki Elias
	Mianowski Mikołaj		Jankowski Józef
1808.	Bielecki Wincenty		Krzyżanowski Michał
	Collignon Henryk		Lang Jacek
	Czeretowicz Antoni		Laskowski Jan Chrz.
	Kossowski Stanisław		Nahumowicz Leon K.
	Rejkowski Jerzy		Puciata Atanazy
	Schoenbach Karol		Reinsperger Andrzej

	Sawicki Antoni	1818.	Hechell Fryderyk B.
	Wojniewicz Winc. J.		Horodecki Jan
	Żukowski Maxym Ll.		Jabs Stanisław
1813.	Tomaszewski Jan		Kuczewski Izidor
1814.	Machcewicz Aleks.		Porcyanko Konstanty
1815.	Bukowiecki Józefat		Rosołowski Stanisław
	Domher Antoni		Rutkowski Józef
	Dyrwiański Jan		Śledziwski Jerzy
	Homolicki Michał	1819.	Arcimowicz Hilary
	Hreczyna Tadeusz		Balbiani Konstanty
	Kwiatkowski Jan F.		Derszkoff Felicyan
	Levi Filip		Eichwald Edward
	Łukomski Longin Pr.		Eynarowicz Alojzy
	Niedermajer Jan		Mosovius Maurycy A.
	Palczewski Tymoleon		Riel Jan Fryderyk
	Piotrowski Bazyli		Sawicz Antoni
	Strumieński Józef		Sokołowski Józef
	Werner Aleksander		Świdorski Felicyan
	Wróblewski Franc.	1820.	Czerminski Walenty
1816.	Abicht Adolf		Kaczkowski Adam
	Ławryniewicz Franc.		Kosztulski Jan
	Meyer Karol Wilhelm		Uszczapowski Leon
	Raczkowski Józef K.		Wojtkowski Wawrz.
	Schloezer Jan Adam	1821.	Beniewski Szymon
1817.	Bärkman Jan Karol		Bukojemski Samuel
	Brynko Marcin		Dawidowicz Izaak
	Dehne Ludwik		Grass Chrystian
	Grabowiecki Józef		Kaczkowski Karol
	Huryn Wincenty		Kilian Karol
	Mancini Józef Mar.		Kulesza Jan Filip
	Wółkowinski Tomasz		Piławski Franciszek
	Zekert Jerzy Antoni		Porcyanko Tomasz
1818.	Ozulicki Jan		Rymkiewicz Feliks
	Geveke Andrzej H	1822.	Becker Fryderyk T. E.
	Goldenthal Benjamin		Darewski Weryha K
	Grünwald Filip		Grotkowski Ludwik

1822.	Hłuszniewicz Antoni	1825.	Chodorowski Andrzej
	Kruczkowski Stanisł.		Domher Józef
	Pietrow Jerzy		Drzewicki Hipolit
	Schreyer Józef		Juchniewicz Wincenty
	Wasilewski Jan		Koch Jan
	Weymar Leopold		Orzechowicz Jan
1823.	Bacewicz Jan		Otto Edward
	Czarnowski Stanisław		Przeborowski Stefan
	Dolner Franciszek		Wojciechowski Bazyli
	Gnoiński Piotr	1826.	Brzeziński Erazm
	Gutt Ferdynand		Chodasewicz Michał
	Kirschbaum Eilasz L.		Heltzl Józef
	Klonowski Piotr		Meltzer Antoni
	Knothe Adolf		Nahumowicz Izydor
	Knothe Ernest		Piekarski Franciszek
	Lewestam Jerzy		Pleszkowski Sylwester
	Morawski Stanisław		Walicki Lucyan
	Piecniewicz Mateusz		Zabiello Kazimierz T.
	Reichwald Teofil	1827.	Bartoszewicz Józef A.
	Sauvan Ludwik		Berends Adolf Rudolf
	Spasowicz Daniel		Janowski Jerzy
	Zabiello Franciszek		Siemaszko Aleksander
1824.	Adamowicz Adam F.	1828.	Abłamowicz Józef
	Gałęzowski Seweryn		Baranowski Antoni
	Heinrich Teodor		Dobrowolski Kaz. B.
	Janowicki Paweł		Łaniewski Antoni
	Jasiukowicz Józef		Ławicki Mikołaj
	Kamieński Jan		Mianowski Józef
	Kuszelewski Samuel		Woźniakowski Michał
	Mokrzycki Paweł		Wysokiński Andrzej
	Oczapowski Jan	1829.	Beaupré Antoni Józef
	Pierożyński Mateusz		Dobrowolski Kaz. A.
	Woelck Aleksander K.		Fischer Adam
	Woelck Paweł		Heiman Benedykt
	Wysocki Ignacy		Hołowiński Antoni
1825.	Baraniecki Tomasz		Kaczkowski Michał

1829.	Kochański Wiktor	1837.	Bałwański Antoni A.
	Kołyшко Antoni		Brühl Henryk
	Korzeniewski Józef		Onacewicz Antoni
	Malewicz Marcelli O.		Schumacher Karol E.
	Mnyschel Karol Just.		Wiszniewski Karol K.
1830.	Bierkowski Ludwik J.		Zahorowski Dominik
	Dworzaczek Ferd. G.	1838.	Choński Kazimierz
	Dziewoński Zachar.		Bielkiewicz Adam
	Guze Rudolf		Danefelt Donat
	Knothe Ludwik		Siewruk Ludwik
	Korewa Aleksander	1840.	Bulharowski Piotr
	Mackiewicz Aleksand.	1841.	Moszyński Julian Alb.
	Orzechowski Ignacy		Żabczyński Michał
1832.	Jelachich Franciszek	1842.	Gołębiowski Ignacy
	Wtzelka Franciszek		Jasieński Andrzej
1834.	Skiba Jan		Jawłowski Hieronim
1835.	Busch Jerzy F. W. A.		Kulakowski Henryk
	Kuczyński Ignacy		Mazurkiewicz Michał
	Sochacki Maksymilian		Miram Karol Edward
1836.	Betko Ksawery		Zybajło Ludwik

DO CZYTELNIKA.

Wobec braku materyjału, przeważnie biograficznego przy opracowaniu niniejszego szkicu, nie mogłem się ustrzedz błędów i opuszczeń. Pragnąc w przyszłości, sprostowawszy usterki i dopełniwszy braki—wydać szkic niniejszy oddzielnie,—upraszam najuprzejmiej wszystkich posiadających jakiegokolwiek wiadomości, tak o doktorach wymienionych, zarówno jak i opuszczonych dla braku źródeł, — o przesłanie ich pod moim adresem do Wilna, za co wdzięcznym będę nieskończenie. Gwarantuję zwrot notatek w całości, jeżeli takowy będzie zastrzeżony. Nawet drobne szczegóły bio-

i matki Zofii z Jocherów. Po ukończeniu gimnazyjum wileńskiego, zapisał się na wydział filozoficzny w Uniwersytecie, a otrzymawszy w r. 1819 stopień kandydata filozofii, zaczął studyjować medycynę. W r. 1824 doktoryzował się i został przy Uniwersytecie pomocnikiem BOJANUSA. W r. 1825 zwiedził Moskwę, Petersburg, Dorpat w celach naukowych. W r. 1828 został adjunktem Uniwersytetu na katedrze nauk weterynaryjnych. Od r. 1829 podróżował zagranicą, a powróciwszy w r. 1832 do Wilna, pełnił obowiązki lekarza wojskowego. We wrześniu tego roku, zaliczony został do ciała nauczającego w nowo utworzonej Akademii Medyko-chirurgicznej. W r. 1834 jako prof. nadzwyczajny, wykładał epizoocyjologię, anatomję porównawczą i prowadził klinikę chorób wewnętrznych zwierzęcych. W następnym 1835 roku mianowany prof. publicznym zwyczajnym. W czasie choroby Śniadeckiego w półroczu zimowém 1837/8 prowadził zastępczo klinikę chorób wewnętrznych, i niezależnie od wykładów weterynaryi, poruczoną mu historyję i literaturę lekarską wykładał aż do zamknięcia Akademii.

Był bardzo płodnym pisarzem. Zostawił drukowanych dzieł, broszur, rozpraw i artykułów dziennikarskich około 90. Jako prezes długoletni Cesarskiego Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, wielkie położył zasługi — utrzymując zachwiany byt, sławnęj niegdys Instytucyi. W r. 1872 obchodził jubileusz pięćdziesięcioletnijswej działalności lekarskiej. Umarł w Wilnie 30 kwietnia v. s. 1881 r. O jego życiu i pismach wielu pisało za życia i po śmierci.

Diss. inaug. medic. veterinar. Morborum inter animalia domestica observatorum indicem singulorum quae constantissima signa exhibens. Adnexa synonymia germanica, gallica, rossica et polonica. Typis B. Neumann. Vilnae. 1824. 8-o str. VIII. 130.

Arcimowicz Hilary Jan. Urodził się na Litwie. Medycynę studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Był wychowancem seminaryjum lekarskiego. Po uzyskaniu dy-

graficzne mogą być ważnym przyczynkiem, jeżeli będą autentyczne. Odnosnie doktorów w niniejszém opuszczonych, to prócz danych biograficznych, ważném jest zacytowanie numeru i daty, za jakiemi wydany został dyplom doktorski, lub tytuł rozprawy inauguralnej.

Józef Bieliński.

Pisałem w 80-ą rocznicę
istnienia Tow. lekarskiego
w Wilnie.

plomu doktora medycyny w 1819 r. obowiązkowo wstąpił do służby rządowej.

Diss. inaug. med.-praet: De Epistaxi. Typis A. MARCINOWSKI, Vilnae. 1819. 8-o str. 33.

Balbiani Konstanty. Pochodził z rodziny włoskiej oddawna osiadłej na Litwie. Urodził się w Wilnie, gdzie średnie nauki kończył i medycynę studyjował. Jako stypendysta rządowy, po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny, wstąpił obowiązkowo do służby rządowej. Przechodząc różne stopnie w hierarchii urzędniczej doszedł aż do Vice-dyrektora departamentu lekarskiego, mieszkał przeważnie w Petersburgu.

Diss. inaug. zootomica: De anatome hirudinis medicinalis. Typis Josephi ZAWADZKI, Vilnae 1819. 8-o str. 23.

Baraniecki Tomasz. Pochodził z Galicyi. Urodził się około r. 1801. Początkowe nauki pobierał w Buczaczu; następnie przeniósł się do Lwowa i tam przez dwa lata uczył się na wydziale filozoficznym. Kończył nauki w Krzemieńcu. Od r. 1821 studyjował medycynę w Wilnie, gdzie w r. 1825 otrzymał dyplom doktora medycyny. Słynął między młodzieżą uniwersytecką z ulotnych poezyj okolicznościowych; niektóre z nich drukował w Tygodniku wileńskim (1821. II. 236; 1822. III. 12. 209.) i dzienniku wileńskim (1822. I. 204. 205., II. 262). Od r. 1826 zamieszkał w Jaromłincach na Podolu, gdzie zjednał sobie rozległą praktykę i imię zacnego człowieka. Umarł w 1859 roku. Cała prowincya postawiła mu pomnik na grobie. Tygodnik ilustrowany 1860 pomieścił jego biografję.

Diss. inaug. med.-chir. De morbis sacci lacrymalis. Typis A. MARCINOWSKI, Vilnae 1825. 8-o. str. 49.

Barankiewicz Maciej. Urodził się na Litwie. Liczył się do bardzo wziętych lekarzów praktyków wileńskich. Znanym był z licznych rozpraw naukowych, które w czasopismach ówczesnych pomieszczał. W r. 1802 zaszczycony stopniem doktora medycyny, przez wydział lekarski Szkoły Głównej litewskiej. Dysputa doktoryzacyjna odbyła się

w obec licznie zebranéj publiczności. Umarł w Wilnie w styczniu 1829 roku.

Przypadek womitu chronicznego uleczonego z wniosku, jakoby stwardnienie błon żołądkowych, było onego przyczy-
ną. Ms. 4-o str. 15.;—1814.

Considerationes de effectu Vaccinae ex ejus quo ad aetatem non proportionata insitione. Ms. 4-o str. 14. 1815.

O pewnym użytku belladony w rodzeniu. Ms. 4-o str. 12. 1826.

Baranowski Antoni. Pochodził z Litwy. Nauki gimnazyjalne i lekarskie kończył w Wilnie. Po obronieniu rozprawy pozyskał dyplom doktora medycyny. Praktykę lekarską zajmował się w Inflantach, następnie w Nowo-aleksandrowskim powiecie; ostatecznie mieszkał w majątności swéj w bliskości miasteczka Abele, gdzie zakończył życie w grudniu 1859 r.

Kilka wypadków dobrego skutku od użycia kali hydroiodici. Ms. 4-o str. 8.

Diss. inaug. chir. pract. De moxa japonica ac sinensi. Typ. A. MARCINOWSKI. Vilnae 1828. 8-o str. 38.

Barkmann Kazimierz. Urodził się na Litwie. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie ze stopniem doktora medycyny, zamieszkał w Wilejskim powiecie. Jako domowy lekarz Tyszkiewiczów, osiedlił się w Woločynie. Praktykę mało zajmował się w okolicy, często bowiem wyjeżdżał za granicę, gdzie po kilka lat przemieszkiwał.

Diss. inaug. med. De Contagio. Typis Dioecesanis. Vilnae 1812. 8-o mn.

Bartoszewicz Józef Alexander. Urodził się na Litwie. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wileńskim Uniwersytecie, wstąpił do służby rządowej, a przechodząc różne koleje, był Inspektorem lekarskim w Pskowie, następnie w Wilnie, gdzie życie zakończył w d. 11 kwietnia 1870 roku. Od r. 1848 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, i czynny przyjmował udział w jego pracach, zamieszkawszy w Wilnie. Zajmował się także pi-

śmiennictwem nie lekarskiem, ślad czego pozostał w przekładach.

Diss. inaug. chirurg. practica: De unguium curvatura.
Excudebat N. Glücksbarg. Vilnae 1827. 8-o str. 27. 1 tabl.

Bącewicz Jan. Słynny filantrop, znakomity lekarz warszawski. Urodził się na Żmudzi w r. 1799. umarł w Warszawie w 1864 r. Po ukończeniu szkół Ks. Dominikanów w Kalwaryi, udał się na Uniwersytet wileński, gdzie studyjował medycynę od r. 1817. Po otrzymaniu stopnia doktora medycyny w r. 1823, rozpoczął karierę naukową i służbową w Warszawie, w szpitalu njazdowskim. Od r. 1835 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Jako członek czynny Towarzystwa lekarskiego i członek Rady lekarskiej Królestwa polskiego położył zasługi. Przed śmiercią majątność swoją przeznaczył na cele dobroczynne. Kasa wsparcia dla wdów i sierot po lekarzach pozostałych, dzięki legatom przez BĄCEWICZA poczynionym, zaczęła prawidłowo funkcjonować; Towarzystwo zaś lekarskie warszawskie zyskało stałe pomieszczenie, zakupiwszy dom głównie z funduszków jakie na ten cel ofiarował BĄCEWICZ. Szczegóły biograficzne w Tygod. ilustr. 1866., i w Pamiętniku Towar. lekars. LII. tom str. 521.; LIII. 278.

Diss. inaug. chir. pract. De extirpatione mammae.
Typ. Sch. Piarum. Viln. 1823. 8-o str. 28.

Beaupré Antoni Józef. Pochodził z Wołynia, po ukończeniu szkół w Krzemieńcu zapisał się na wydział lekarski w Uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1829. Następnie osiedlił się w rodzinnej miejscowości, gdzie pozyskał wziętość zdolnego i pracowitego lekarza. Umarł w Krzemieńcu w 1872 r.

Specimen inaug. med.-practicum. Frequentiores hepatis morbos in Instituto clinico Vilnensi, observatos exhibens. Typis Dioecesanis. Vilnae 1829. 8-o str. 60.

Becu August. Pochodził z rodziny francuskiej, która za panowania Ludwika XIV przesiedliła się do Pomeranii

pruskiej (Hngonoci). Ojciec LUDWIK osiedlił się na Litwie i w r. 1775 był nobilitowanym. AUGUST urodził się w Grodnie w 1769 r. Początkowe nauki pobierał w Grodnie i Królewcu. W Szkole Głównej litewskiej otrzymał stopień doktora filozofii w 1789; następnie poświęcał się medycynie. Promowany na doktora medycyny 1793 roku. Mianowany vice-profesorem materii medycznej, patologii i terapii w 1797. Jako prof. nadzwyczajny tychże przedmiotów doczekał się reorganizacji Uniwersytetu. Profesorem zwyczajnym patologii, fizjologii i higieny—mianowany został w r. 1806. Był jednym z najgorliwszych propagatorów szczepienia ospy i nawet specjalną podróż odbył do Anglii, gdzie zapoznał się z JENNEREM. Do założycieli Towarzystwa lekarskiego wileńskiego należał. Zarządzał szpitalem SAWICZ i był członkiem sekretarzem Towarzystwa biblijnego. Ta ostatnia czynność była najzupełniej prywatną; dla tego, jak chcą niektórzy, nie miała żadnej łączności z Uniwersytetem. Należał do bardzo wykształconych i świetnego poloru ludzi. Kiedy po r. 1820 potworzyły się partyje między nauczającymi w Uniwersytecie, początek których datuje się od ostatnich lat rektorstwa Jana ŚNIADECKIEGO, BECU należał do mniejszości, czém się naraził większości, nie zyskując również uznania u partyi, dla której wszystko rad był poświęcić, nawet przekonania. Był ojczymem Juljusza SŁOWACKIEGO. A. E. ODYNIEC w swoich „Wspomnienia“ poświęca kilka kart domowi sławnego profesora. PORCYJANKO w Dzienniku Wileńskim (1825. II.) ocenił działalność naukową, zmarłego od uderzenia piorunu w własném mieszkaniu w d. 26 Sierpnia 1824 roku.

Beniewski Szymon. Pochodził z Wołynia. Po skończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim ze stopniem doktora medycyny, wstąpił do służby rządowej, i na stanowisku Inspektora zarządu lekarskiego w Mohilewie nad Dnieprem, zakończył życie w 1852 r.

Diss. inaugur. medico - practica. De rachialgitide
pneumoniis et praesertim pleuritidem dorsalem mentiente.
Typis J. ZAWADZKI. Univ. Typogr. Vilnae. 1821. 8-o str. 20.

Berends Adolf Rudolf. Urodził się w Grodnie, gdzie też pierwiastkowe pobierał nauki; następnie przybył do Wilna i poświęcał się medycynie. Promowany na doktora medycyny w r. 1827. Poświęcał się praktyce lekarskiej najpierw w Rydze, następnie w Grodnie a ostatecznie w Pińsku, gdzie życie zakończył w r. 1839.

Zajmował się balneologiją i balneoterapiją. Rezultaty obserwacyj drukiem ogłaszał.

Diss. inaug. chirurgica. De Tumoribus cysticis. Typis
Zemelli. Vilnae 1827. 8-o str. 37.

Betko Ksawery. Urodził się w Mińsku, gdzie ukończył pierwotne nauki. Medycyny słuchał w Medyko-chirurgicznej Akademii wileńskiej. Po uzyskaniu stopnia doktora medycyny, osiedlił się w mińskiej gubernii, gdzie zajmował się wykonawstwem lekarskiem.

Diss. inaug. medica. De Erysipellate. Typ. Jos. ZAWADZKI. Vilnae 1836. 8 o str. 36.

Bielecki Wincenty. Rozpoczął nauki lekarskie w Szkole Głównej litewskiej, dyplom doktorski pozyskał w Uniwersytecie wileńskim w d. 30 Czerwca 1808 roku. Szczegóły biograficzne są nam nie znane.

Bielkiewicz Adam. Urodził się w Wilnie w r. 1797 Ojciec jego był nauczycielem muzyki. Po ukończeniu gimnazjum wileńskiego, wstąpił w r. 1815 na medycynę do Uniwersytetu. Będąc studentem odznaczał się szczególnym zamiłowaniem do nauk przyrodzonych. Jako słuchacz 4-go kursu, a jeden z najlepszych uczniów LOBENWEINA, został pomocnikiem prosektora KIERSNOWSKIEGO, wykładał wówczas anatomiję Wacław PELIKAN. W Marcu 1820 r. otrzymał stopień lekarza, z prawem przedstawienia dysertacyi na stopień doktora medycyny. Wkrótce potem został korrepetytorem anatomii i pełniącym obowiązki prosektora. Na tém stanowisku przebył około dwóch lat. Otrzy-

mawszy stopień medyko-chirurga w r. 1821, wysłany został w rok później do St. Petersburga dla studyjowania anatomii praktycznej, pod kierunkiem prof. BUJAŁSKIEGO. Prosektor HOMBURG uczył go jak urządzać preparaty anatomiczne, a szczególnie w jaki sposób nastrzykiwać naczynia. Wyrobiony przez BIELKIEWICZA w Moskwie preparat przedstawiający z największą dokładnością, mięśnie, naczynia i nerwy kończyny dolnej,—zwrócił na siebie powszechną uwagę i podobno dotychczas stanowi ozdobę gabinetu anatomicznego moskiewskiego. Po powrocie do Wilna mianowany został prosektorem d. 12 Grudnia 1824 r. Niezależnie od zajęć obowiązkowych studyjował anatomiję porównawczą. Ważniejsze prace w tym kierunku przedsiębrane były następujące: cięcia *ranarum temporariae*, *astaci fluviatilis*, *helicis pomatiae*, *anadontae cygnae* i *ascaridis lumbricoidis*. Niektóre z tych preparatów znajdowały się w gabinecie anatomii porównawczej, wywiezione później do Kijowa.

Około tego czasu mniej więcej BIELKIEWICZ wspólnie z prof. fizjologii HOMOLICKIM w obecności studentów zajmował się repetycjami doświadczeń fizjologicznych na zwierzętach żywych (*vivisectio*). Główniejsze funkcje obserwował jak np. trawienie, pochląnianie, krwiobieg, wymioty, oddechanie; funkcje systemu nerwowego i wreszcie histologiczne poszukiwania odnośnie rozwoju zapłodnionego jaja. Zajęcia te nie tylko nie przeszkadzały BIELKIEWICZOWI w spełnianiu obowiązków służbowych prosektorskich, ale tyle jeszcze poświęcał czasu na wyrób preparatów anatomicznych, że niemi wzbogacał bez przerwy ówczesny gabinet anatomiczny. W r. 1824 w Czerwcu został mianowany Adjunktem i od téj chwili rozpoczął wykłady anatomii najpierw w języku polskim, później po łacinie. Sposób wykładu był jasny, zrozumiały. Główném staraniem młodego profesora było pozyskanie jak największej liczby uczniów. Starania te odniosły pomyślny skutek. Szybki wzrost gabinetu anatomicznego w Uniwersytecie najlep-

szym tego dowodem. Na przedstawienie BIELKIEWICZA, rząd Uniwersytetu wyznaczył studentom nagrody za najlepsze preparaty. Premijowani byli: SZCZAWIŃSKI za preparat wszystkich mięśni; OCHOCIŃSKI i SIEMASZKO za preparaty naczyń i nerwów górnej połowy ciała. KORZENIEWSKI przedstawił *nervi sympatici magni*, SIEWRUK preparat *bursae mucosae* i t. d., KUCZYŃSKI sztuczny szkielet i t. d. Za szczególniejsze zasługi naukowe BIELKIEWICZ mianowany został profesorem nadzwyczajnym nie będąc jeszcze doktorem medycyny, gdyż dopiero później, obroniwszy rozprawy pozyskał ten stopień w r. 1827. Na tem stanowisku pozostał aż do zamknięcia Uniwersytetu. W nowo utworzonej Akademii medyko-chirurgicznej, BIELKIEWICZ zajął chwilowo opuszczone stanowisko. W r. 1837 mianowany profesorem zwyczajnym. Jakie położył zasługi jako anatom i konserwator gabinetu, dowodem są cyfry następujące: W chwili objęcia gabinetu, preparatów w gabinecie było 565, gdy umierał gabinet liczył numerów 2528. Preparaty ułożył systematycznie, czego poprzednicy nie robili. Był bardzo biegłym w nastrzykiwaniu naczyń najdrobniejszego kalibru. Takim był BIELKIEWICZ jako uczony. Szeroka jego działalność jako lekarza praktyka zasługuje na uwzględnienie. Będąc pomocnikiem w Instytucie położniczym i chirurgicznej klinice—miał zręczność wykształcić się specjalnie w tych dwóch przedmiotach—dla tego cieszył się rozległą praktyką jako chirurg i akuszer. Niezależnie od tego był ordynatorem w szpitalu Ś-o Jakóba i lekarzem w Dobroczynności. W chwilach wolnych zajmował się ornitologią i botaniką. Tym dwom umiejętnościom z zamiłowaniem się poświęcał. Wypychał ptaki znakomicie i podobno kilka tysięcy egzemplarzy pozostawił po sobie. Herbarz przeszedł do prof. WOLFGANGA a od niego do Biblijoteki Cesarskiego Towarzystwa lekarskiego. Z powyższego łatwo można wywnioskować—że mało miał czasu aby teorią się zajmować, i dla tego oprócz dySSERTACYI i kilku

drobnych artykułów dziennikarskich, nie więcej nie wydał. Umarł w Wilnie d. 22 Lutego 1840 roku mając lat 43.

De bursis mucosis subcutaneis. Diss inaug. (drukowana w Collectanea medico-chirurg.). Vilnae. 1838. 4-o od str. 155—231.

Bielkiewicz Franciszek. Urodził się na Litwie. Nauki Lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim, doświadczać szczególniej protekcyi od pr. Becu. Promowany na doktora medycyny w r. 1811.

Diss. inaug. De usu medico Calomelanos. Typis Josephi ZAWADZKI Vilnae. 1811. 8-o.

Bohuszewicz Łukasz. Pochodził z Witebska. Był rządowym stypendystą słuchając medycyny w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1812 dyplom doktora medycyny, wstąpił do służby rządowej.

Diss. inaug. medico-practica. De urticaria. Typis J. ZAWADZKI Vilnae. 1812 8-o. str. 16.

Boniuszko Józef. Urodził się na Litwie. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim, był na koszcie rządu w Seminaryjum lekarskiem. Po otrzymaniu stopnia doktora medycyny w Kwietniu 1812 roku, wszedł do służby rządowej. Ostatecznie zamieszkał w Lipowcu w Kijowskiej gubernii.

Diss. inaug. medico-practica: De miliaribus. Typis JOS. ZAWADZKI Vilnae. 1812. 8 o str. 22

Borsuk Benedykt. Pochodził z Mińska. Słuchając medycyny najpierw w Szkole Głównej litewskiej, a następnie w Uniwersytecie, liczył się do najcelniejszych uczniów sławnego FRANKA. Gdy w r. 1806 22 Czerwca bronił zatwierdzone przez fakultet tezy w obec licznie zebranej publiczności — FRANK przemówił, i tą przemową uświetnił uroczystość doktoryzacyjną pierwszą, w nowo uorganizowanym Uniwersytecie. Mowa ta wypowiedziana w języku francuzkim, zawierała krótki obraz obowiązków lekarza, ściągających się do jego osoby i do chorych. Ważność przedmiotu jaki był podjęty w tém przemówieniu, skłoniła

Дозволено Цензурою.
Варшава, 23 Ноября 1896 года.

FRANKA że mowę tę drukiem ogłosił. W tymże samym roku mianowany Adjunktem Uniwersytetu na katedrze medycyny sądowej i wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego. Wykłady trwały krótko, nie wiadomo nawet, czy medycynę sądową wyłożył w całym zakresie, jak był programem zobowiązany — bo wkrótce (1808 roku) życie zakończył.

Briotet Jakób. Pochodził z Burgundii z Thorey. Urodził się d. 19 Lipca 1746 roku. Nauki szkolne odbywał w Londynie, lekarskie w Paryżu. Z zamiłowaniem poświęcał się anatomii i chirurgii, co ułatwiło mu nominację na prosektora i demonstratora anatomii, przy szpitalu Hotel-Dieu (1768). Dziesięć lat przebył na stanowisku. W chwili gdy był przedstawiony na zarządzającego szpitalem Ś-go Ludwika, przybył do Paryża REGNIER, wysłany przez biskupa MASSALSKIEGO w celu wyszukania zdolnego chirurga i anatoma dla szkoły Głównej litewskiej. REGNIER proponował BRIOTEMU, a ten na propozycję zgodził się. Przybył do Wilna 1777. Obowiązki prosektora i demonstratora anatomii niezwłocznie objął i z takim zapalem wziął się do pracy, że podziw wzbudził. Dziesięcioletnie zajęcia wzbogaciły gabinet anatomiczny, lecz nadwątliły zdrowie BRIOTEGO. Uwolniono go od tych mozolnych zajęć a poruczono mu wykłady chirurgii. Było to w r. 1787. W Wilnie oddawna był cech cyrulików *k o n t u b e r n i ą* nazwany. Tylko członkowie cechu mieli prawo praktyki lekarskiej. Gdy zaczęli osiadać w Wilnie cudzoziemscy lekarze, *volens volens* musieli się poddawać prawom Kontuberni. Profesorowie *Collegium medicum*, protestowali, lecz okazuje się że na próżno, bo opowiadają że SPITZNAGIEL gdy przybył do Wilna, dopóty nie mógł zajmować się praktyką lekarską w mieście, dopóki do cechu nie zapisał się. Otóż BRIOTET pragnąc młodym felczerom wyłożyć anatomiję, gdyż ci dla braku znajomości łacińskiego języka, nie mogli korzystać z wykładów LOBENWEINA — miewał trzy razy tygodniowo lekcye anatomii po polsku przy pomocy ORLOW-

SKIEGO i LONGCHAMPA swoich pomocników. Lekcje te bywały przepełnione słuchaczami; nie tylko pryncypałowie kontuberni, wszyscy wileńscy cyrulicy, ale biskupi i znakomici panowie bawiący podówczas w Wilnie, tłumnie się na nie zbierali. Zajęcia dziesięcioletnie jako prosektora, te lekcje anatomii wreszcie, skłoniły fakultet lekarski, do godnego ich ocenienia. BRIOTET promowany został na doktora medycyny. „Po uczynionym raporcie na jednej z sesyj naszych od medyków, pisze POCZOBUT do CHREPTOWICZA, o biegłości i doskonałości jp. BRIOTET w medycynie, i zgodzeniu się jednomyślném Szkoły Głównej, doktorowaliśmy go z medycyny, i jesteśmy za to applaudowani od powszechności, u której on wielki zyskał szacunek“. Działo się to w pierwszych dniach Października 1787 roku. W dniu 19 Października tegoż roku rozpoczął wykłady chirurgii. W r. 1791 mianowany jeneralnym Sztabs-chirurgiem wojska litewskiego. W chwili reorganizacyi Szkoły głównej litewskiej, mianowany prof. zwyczajnym, miał sobie poleconém urządzenie kliniki chirurgicznej (1806). Urządzenie kliniki i dawniejsze zasługi jak np. urządzenie gabinetu anatomicznego własną pracą, lekcye chirurgii na których wykształciło się tylu znakomitych później chirurgów—operatorów a na ich czele NISZKOWSKI sprawiło, że imię BRIOTEGO na kartach oświaty na Litwie jaśnieje. Nie mając wielkiej nauki teoretycznej, ani nie władając tak biegle językiem łacińskim jak BOJANUS np. o którym GRODDECK wspominał że do najznakomitszych łacinników zaliczał się,—wykładał BRIOTET swój przedmiot po prostu, jasno, zrozumiale, praktycznie. Lat 30 z górą poświęcał się naukom w Wilnie. W r. 1811 dostał pomieszczenia zmysłów i w takim stanie lat kilka przebył. Umarł w 73 roku życia 1819 roku. W stosunkach po za szkolnych słynął z dobroci, prawości, dobroczynności. Wilno uważał za „drugą ojczyznę, czego w każdej chwili wymowne dawał dowody.

Buczyński Ambroży. Pochodził z Wołynia. Nauk lekarskich słuchał w Uniwersytecie wileńskim na koszt rządu. Promowany na doktora medycyny w roku 1811 wstąpił obowiązkowo do służby rządowej.

Observatio medico-obstetricia: De retroversione uteri, Typis J. ZAWADZKI. Vilnae 1811. 8-o str. 18. Dissert. inaug.

Buczyński Józef. Pochodził z Wołynia. Studyjował nauki lekarskie jako wychowaniec seminaryjum lekarskiego przy Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktora medycyny w r. 1812, wstąpił do wojska polskiego gdzie pełnił obowiązki lekarza sztabowego.

Diss. inaug. med.-chirurgica. De hydrocele tunicae vaginalis testiculi. Typis Jos. ZAWADZKI. Vilnae. 1812 8-o. str. 24.

Bukojemski Samuel. Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. W r. 1821 promowany na doktora medycyny.

Diss. inaug. chirurgica: De fungo haematode. Vilnae. ZAWADZKI. 1821. 8-o.

Bukowiecki Józefat. Pochodził z Wołynia. Jako stypendysta rządowy słuchał medycyny w Uniwersytecie wileńskim. W czasie studyjów pomagał mu Michał ks. OGIŃSKI. Po ukończeniu nauk i pozyskaniu stopnia doktora medycyny w r. 1815, został lekarzem wojskowym.

Diss. inaug. medico practica. De mania mensibus vernalibus 1815 anni crebro Vilnae obveniente. Vilnae 1815 8-o

Butcharowski Piotr. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie praktykował w Mińskiej gubernii. W r. 1840 pozyskał dyplom doktora.

Diss. inaug. medico practica. De Scorbuto. Typis S. Blumowicz. Vilnae 1840. 8-o str. 80.

(Ciąg dalszy)

Chodasewicz Michał. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. W r. 1826 pozyskał dyplom doktora medycyny.

Diss. inaug. medica: De Asphyxia. Typis Dioecesis ad Eccles. S. Casimiri Vilnae. 1826. 8-o. str. 45.

Chodorowski Andrzej. Pochodził z Mińska, gdzie pierwotne nauki ukończył. W Uniwersytecie wileńskim przykładał się do medycyny jako wychowaniec Instytutu lekarskiego na koszt rządu. Ukończył nauki ze stopniem doktora medycyny w r. 1825. Następnie wstąpił do służby rządowej i zamieszkał w Kownie. Był najpierw członkiem zarządu lekarskiego kowieńskiego, później przeniósł się do Białegostoku; skąd wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego d. 10 Stycznia 1837 r. Mianowany inspektorem miejscowego zarządu lekarskiego w Kownie, pozostał na tém stanowisku aż do śmierci. Umarł z cholery w r. 1848 w Wilkomierzu.

Diss. inaug. chirurg. practica: De abscessu per congestionem. Typis Manesii et Zymelii. Vilnae 1825. 8-o str. 51.

Choński Kazimierz. Urodził się w Krzemieńcu d. 12 Kwietnia 1814 roku. Otrzymał bardzo staranne wychowanie w domu. Ojciec jego Michał Pobóg, wychowawiec wszechnicy wileńskiej był profesorem Liceum; Matka Maryja z domu Rucińskich liczyła się do bardzo wykształconych osób. Po ukończeniu Liceum w r. 1831 wyjechał zagranicę. Studyjował nauki lekarskie w Berlinie i Lipsku. Promowany na doktora medycyny w Berlinie w 1837 roku. Powróciwszy do kraju ponowił egzamin w Akademii medyko-chirurgicznej, uzyskawszy w r. 1838 potwierdzenie uczonego stopnia. Zamieszkał w Słucku jako główny lekarz majątków księcia Wittgensteina (massa radziwiłowska). Urządził szpitale wzorowo, poobsadzał je lekarzami i felczerami, zaprowadził ład i porządek. W r. 1845 przybył do Wilna, został lekarzem szpitala żydowskiego i członkiem miejscowego zarządu lekarskiego. Czynny przyjmował udział w pracach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od 27 Października 1839 r., a vice-prezydentem na r. 1849. Mianowany Inspektorem lekarskim gubernii wołyńskiej, przeniósł się do Żytomierza. Liczne korespondencyje i rozprawy, nadsyłane Towarzystwu z Żytomierza, świadczą, że naukami ciągle się zajmował. Od r. 1860 mieszkał prawie ciągle na wsi, porzucił obowiązki służbowe, praktykę lekarską, a zaczął się oddawać przeważnie kwestyjom ekonomicznym i społecznym. Przyjmował czynny udział w pracach komisyi włościańskiej żytomierskiej i kijowskiej. Umarł w r. 1882.

Cortex peruvianus zaleca się jako środek skuteczny przeciw rozwiniętej wściekliznie (*hydrophobia*). Ms. fol. 6 str. bez daty:

O wodach mineralnych w Pougue. Ms. 4-o str. 28. z Żytomierza 1857.

Zdanie sprawy z postępów terapii ogólnej i materji lekarskiej. Ms. 4-o. 30. 1841.

De vitio quodam primae formationis interiore potissimum tubi intestinalis partem et vesicam urinariam spectante. Berolini formis Nietackianis. 1837. 4-o str. 14. Diss. inaug.

Chrzczonowicz Józef. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Był stypendystą, wychowywał się w Instytucie lekarskim. Dopomagał mu w czasie studyjów uniwersyteckich Aleksander ŁAWIŃSKI ówczesny gubernator litewsko-wileński. Po uzyskawszy dyplom doktorski w r. 1812 wstąpił do służby wojskowej.

De angore pectoris. Diss. inaug. medica. Typis Jos. ZAWADZKI. Vilnae 1812. 8-o 24.

Collignon Henryk. Pochodził z Warszawy. Studyjował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Szczególną opieką otaczał go Józef FRANK i do najlepszych uczniów zaliczał. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1808.

De pneumorrhagia. Typis ZAWADZKI. Vilnae 1808 8-o str. 34.

Czajkowski Jan. Pochodził z Podola. Po ukończeniu pierwotnych nauk we Lwowie przybył do Wilna, gdzie studyjował medycynę. Po uzyskawszy w 1811 roku dyplom doktorski osiedlił się w rodzinném mieście Kamieńcu. Tu przez kilkadziesiąt lat zajmował się praktyką, ciesząc się wielką wziętością. Dożywszy głębokiej starości bo 90-u lat, (urodził się bowiem w 1779)—zakończył życie w Kamieńcu w 1869 roku.

De usu medico tartari emetici. Vilnae. J. ZAWADZKI 1811. 8-o str. 84. Diss. inaug.

Czarnowski Stanisław. Pochodził z Wilna. Po ukończeniu gimnazjum i nauk lekarskich w mieście rodzinném—pozyskał dyplom doktorski w r. 1823. Praktyką zajmował się w Wilnie, pełniąc równocześnie obowiązki przy pocztamcie i w Dobroczynności. Umarł z cholery w Wilnie d. 13 Lipca 1856 r. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1824.

De phlebitide. Typis MARCINOWSKI. Vilnae 1823. 8-o str. 32. Diss. inaug.

Ceretowicz Antoni. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Szkole Głównej litewskiej. Odzna-

czał się wielkimi zdolnościami, celując między młodzieżą. Należał do Towarzystwa doskonalącej się młodzieży, któremu przewodniczył prof. fizyki STUBIELEWICZ (ob. Mikołaj MIANOWSKI). Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1803, wstąpił do służby wojskowej i zamieszkał w Grodnie. Poświęcał się naukom, wybrany został na członka Towarzystwa Lekarskiego wileńskiego 12 Listopada 1808 roku, a w r. 1816 został członkiem Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół nauk. Umarł w Grodnie w r. 1826.

Diss. inaug. De galactorrhoea. Typis J. ZAWADZKI. Vilnae. 1803. 8-o str. 18.

Czermiński Walenty. Urodził się na Wołyniu. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, i takowe ukończył w r. 1820 ze stopniem doktora medycyny. Następnie osiedlił się w Żytomierzu gdzie życie zakończył.

Od r. 1823 był członkiem Towarzystwa lekarskiego. Nadsyłał liczne rozprawy przeznaczając je do dziennika medycyny, chirurgii i farmacyi; że zaś oddawał się homeopaty, a w tym duchu opracowane artykuły nie nadawały się do „dziennika“ z innym programem, przeto zalegają w rękopiśmie w archiwum Towarzystwa lekarskiego.

Z rzeczy nie homeopatycznych:

Observ. medico-pract. binas illas melancholiae septemque variorum hepatis morborum. Ms. 1821.

Observationes duae de hernia umbilicali congenita ligatura ope radicitus curata. Ms. Z 12 Czerwca 1822 r.

De enteritide traumatica.; de tumore palpebris inferioris cystico. 1823.

Diss. inaug. Chirurg. pract. De hernia inguinali congenita. Typ. Basilianis. Vilnae. 1820.

Danefelt Donat. Studyjował medycynę w Petersburgu i w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w Akademii medyko-chirurgicznej wileńskiej.

De typho Abdominali. Petersburg. 1838. 8-o str. 73.
Diss. inauguralis.

Darewski Weryha Konstanty. Pochodził z Mińska, gdzie pierwotnie ukończył nauki. Studyjował medycynę w Wilnie. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1822 osiedlił się w rodzinném mieście jako lekarz rządowy, do czego był obowiązany będąc w Uniwersytecie stypendystą. Jako lekarz wyższych zdolności i niezmiernie szczęśliwy, szczególnie w praktyce kobiecej—doszedł w krótkim czasie do wielkiej wziętości. Umarł młodo w Mińsku w 1844 roku.

De peripneumoniarum varia sede. Vilnae. 1822. 8-o str. 25. Diss inaug.

Dawidowicz Izaak. Pochodził z miasteczka Żyżmory w powiecie trockim. Nauki lekarskie rozpoczął w Uniwersytecie wileńskim, ukończył w Królewcu, gdzie dyplom doktorski pozyskał w roku 1821. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin i uzyskał zatwierdzenie uczonego stopnia. Zajmował się praktyką lekarską w Wilnie i w stronach rodzinnych.

Diss. inaug. chirurgica exhibens causam aneurysmatis arteriae cruralis. Regiomonti typograph. Degeniana- 1821. 4-o str. 23. 1 rys.

Derszkoff Felicyjan. Pochodził z Mińska. Po ukończeniu czterech klass w mieście rodzinném, udał się do Wilna i jako chłopiec aptekarski rozpoczął studia przy aptece Uniwersyteckiej. Zarządzający tą apteką Adjunkt uniwersytetu Jan WOLFGANG na prośbę ojczyma Felicyjana, Józefa BASZYŃSKIEGO, skłonił DERSZKOFFA do rozpoczęcia całkowitego kursu nauk lekarskich (w 1806 r.). Na koszt utrzymaniałożyli stryjowie Michał i Jakób, jeome-tra b. województwa mińskiego. Nie mało przyczyniał się i zacny WOLFGANG protektor młodzieży ubogiej lecz chętniej do nauki. Ukończywszy nauki lekarskie ze stopniem doktora medycyny w r. 1819, zamieszkał w Wilnie i poświęcił się praktyce lekarskiej. Magnetyzm liczył podówczas wielu zwolenników w Wilnie, DERSZKOFF zaliczał

się do najgorliwszych propagatorów. W r. 1827 wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego, w następnym r. umarł w Wilnie.

Diss inaug. do hydrocephalo chronico binas observationes medico-practicas continens. Vilnae 1819. Typis A. MARCINOWSKI. 8-o str. 49. 1 tablica.

Dobrowolski Kazimierz Antoni. Urodził się w Kamieńcu podolskim w 1802. Po ukończeniu miejscowego gimnazjum, przeniósł się do Krzemieńca gdzie się poświęcał naukom fizycznym. Liczył się do celujących uczeni, i dla tego wybrany na asystenta przy katedrze fizyki. Wkrótce jednakże porzucił to zajęcie, a udał się do Wilna, aby studyjować nauki lekarskie (1825). Ukończył takowe w r. 1829, ze stopniem doktorskim. Jako lekarz wojskowy przyjmował udział w wielu bitwach w czasie wojny tureckiej, wówczas to poznał się z cholera i dżumą, które panowały, a DOBROWOLSKI niósł pomoc lekarską dotkniętym epidemią. Po wysłużeniu obowiązkowych lat, porzucił służbę wojskową a wszedł do cywilnej (1833) i jako lekarz powiatu zamieszkał w rodzinnym mieście. Lecz i na tém stanowisku długo nie przebywał. W r. 1837 osiedlił się w Czarnym Ostrowie jako lekarz domowy hr. PRZEDZIECKICH. Ostatecznie zamieszkał we własnej majątności Budne, gdzie się doczekał pięćdziesięcioletniego jubileuszu działalności lekarskiej w r. 1879. W „Kłosach“ za rok 1879 znajduje się biografia DOBROWOLSKIEGO.

De myelitide. Typis dioecesis. Vilnae. 1829. 8-o str. 29

Dobrowolski Kazimierz Bolesław. Pochodził z Podola. Nauki lekarskie ze stopniem doktora medycyny ukończył w Wilnie w r. 1828. Praktykę lekarską w miejscu rodzinnym zajmował się niedługo, wstąpił bowiem w r. 1831 do wojska polskiego; za męstwo i zasługi na polu bitwy otrzymał krzyż *virtuti militari*. Po skończeniu wojny opuścił kraj. W Paryżu ponowił egzamin doktorski (1842) dla pozyskania praw wolnej praktyki.

Specimen inaugurale frequentiores cordis morbos in instituto clinico observatos exhibens. Vilnae. Glücksberg 1828. 8-o str. 39.

Dołner Franciszek. Pochodził z Wołynia, nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Po obronieniu rozprawy, którą przypisał PELIKANOWI, otrzymał w r. 1823 stopień doktora medycyny. Pięćdziesięcioletni jubileusz doktorski obchodził w r. 1873. (ob. ADAMOWICZ. Archiw. Towarz. Nr. 73. rok 1873).

De polypo narium. Typis B. NEUMANN. Vilnae 1823.
8-o str. 24. Diss. inaug. chirurg.

Domher Antoni. Pochodził z Galicyi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie przy pomocy materyjalnej WOLFGANGA. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1815, wszedł do służby rządowej.

De trepanatione. Vilnae. ZAWADZKI. 1815. 8-o str. 42.
Diss. inauguralis.

Domher Józef. Rodem z Galicyi. Studyjował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskał dyplom doktorski w r. 1825, po obronieniu rozprawy przypisaną PELIKANOWI.

De ligatura arteriae carotidis communis. Typis Dioecesanis. Vilnae 1825. 8-o str. 32. Diss. inaug. chir.

Orzewicki Hipolit. Rodem z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1825, następnie służył w wojsku polskim. Był ordynatorem w szpitalu ujazdowskim. Obserwacje szpitalne nadsyłał Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od 12 Października 1830 roku. Umarł w Warszawie w 1841 roku.

Kilka postrzeżeń praktycznych w szpitalu głównym gwardyi rosyjskiej ujazdowskim w Warszawie, zebranych przez (o nasaciznie u ludzi). Ms. fol. 20 str. z 1828 r.

De iritide. Vilnae. ZAWADZKI. 1825. 8-o str. 29.
Diss. inaug.

Dworzaczek Ferdynand Gotard Karol. Na rozprawie inauguralnej podpisał się „Varsaviensis”, tymczasem pochodził z Pruss królewskich. Urodził się w Szłuchowie d. 5

DOKTOROWIE MEDYCyny PROMOWANI W WILNIE

przez

Józefa Bielińskiego,

*Członka czynnego i bibliotekarza Cesarzskiego Towarzystwa lekarskiego
wileńskiego.*

Są to małe ogniwa wielkiego łańcucha
choć niedostrzeżone, niemniej użyteczne

Z bogatego zbioru rozpraw doktoryzacyjnych lekarskich, znajdujących się w Bibliotece Cesarzskiego Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, wyłączyłem rozprawy doktorów medycyny promowanych w Wilnie i takowe w porządku alfabetycznym doktorantów ułożyłem; przydawszy króciutką biografię tych o których mogłem powziąć jakąkolwiek wiadomość. O pozostałych, musiałem się z konieczności ograniczyć na zacytowaniu rozprawy inauguralnej. Wielu z doktorów wileńskich późniejszymi pracami, niekiedy nawet licznymi, w różnych kierunkach wiedzy ludzkiej przedsiębranymi, zyskało sobie uznanie, rozgłos i sławę. Prace te bowiem, postawiły ich autorów w szeregu mężów bardzo zasłużonych, dla społeczeństwa. Wykazanie tych zasług przez przytoczenie powyższych prac, znakomicie by rozszerzyło ramy niniejszego szkicu i nie wątpię że przyczyniłoby się do nadania mu charakteru więcej poczytnego. Bez względu na to, pominąłem je. Słownik bowiem lekarzów polskich rozpoczęty przez ś. p. KOŚMIŃSKIEGO, a dokończony przez d-ra med. Józefa PESZKE, nie pomija nawet drobnych artykułów

Maja 1804 roku. Nauki gimnazyjalne kończył w Warszawie. Studya lekarskie rozpoczął w Warszawie, następnie w Berlinie i Paryżu, gdzie zapoznał się z Sewerynem GAŁĘZOWSKIM prof. chirurgii Uniwersytetu wileńskiego. Ten ostatni zachęcił DWORZACZKA promować się w Wilnie i nawet listy polecające pisał za nim do Wilna. DWORZACZEK przybył do Wilna, i obroniwszy rozprawę pozyskał dyplom doktorski. W r. 1831 pełnił obowiązki lekarza wojakowego. Szczególniej się zasłużył, ratując ofiary epidemii cholerycznej w szpitalu w Zamościu. Dla dalszego ćwiczenia się w naukach, wyjechał powtórnie za granicę. Po powrocie do kraju mianowany naczelnym lekarzem szpitala ewangelickiego w r. 1837. Na tém stanowisku zaledwie przebył 10 lat, zaniewidział, więc z wielką stratą dla chorych i nauki musiał zarzucić wykonawstwo lekarskie. Opuścił Warszawę, zamieszkał we wsi Topola królewska niedaleko Łęczycy, gdzie życie zakończył w 1877 roku. Biografije jego ogłosił Tygod. ilustrowany w 1876 r.

De morbis cutis syphiliticis (dedykowana Jędrzejowi ŚNIADECKIEMU). Vilnae. Typis Josephi ZAWADZKI. 1830. 8-o str. 36. Diss. inauguralis.

Dyrwiański Jan. Urodził się na Żmudzi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie jako stypendysta w Instytucie lekarskim przy Uniwersytecie. Otrzymał stopień doktorski w r. 1815, zamieszkał w Szkudach i poświęcał się praktyce lekarskiej. Następnie został przeniesiony na posadę rządową do Rygi, skąd nadsyłał rozprawy do Towarzystwa lekarskiego (1842), którego był członkiem od r. 1820.

Historia hydrocele. Ms. 4-o str. 6. z 4 Lutego 1820. Historyja gorączki nerwowej z gangreną. Ms. 4-o str. 4 z tegoż roku.

Diss. inaug. Historiam hydrophobiae exhibens. Typis Basilianis. Vilnae. 1815. 8-o.

Dziewoński Zacharyjasz. Urodził się na Litwie we wsi PARCZEWSKICH Czerwonym dworze, z którymi był w pokrewieństwie, około 1804 roku. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się

tamże w r. 1830. W następnym opuścił kraj ojczysty i udał się do Francji. Wstąpił do wojskowej służby i jako lekarz legii zagranicznej dzielił z nią losy we wszystkich kampaniach afrykańskich. W czasie wojny krymskiej był lekarzem 68 pułku piechoty; za odznaczenie się, pozyskał krzyż legii honorowej. Mianowany starszym lekarzem 4-go pułku artylerji, zmarł na tém stanowisku w dniu 5 Marca 1872 roku przeżywszy lat 70.

Conspectus nosologicus impetiginum. Vilnae. Typis A. MARCINOWSKI. 1830. 8-o 83.

Eberlein Franciszek. W szkole Głównej litewskiej razem z Mikołajem MIANOWSKIM i WOLFGANGIEM studyjował nauki lekarskie. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1801. Następnie wstąpił do służby rządowej i był Inspektorem miejscowego zarządu lekarskiego w Kijowie. W r. 1826 wybrany został członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Najprawdopodobniej był Niemcem, listy jego po polsku pisane wiele pozostawiają do życzenia. W jednym z nich, datowanym z Kijowa 12 Marca 1819, pisze w przypisku „choć wiele omyłek, lecz służy za dowód, że nie zapomniał po polsku“.

Eichwald Edward. Urodził się w Mitawie. Po ukończeniu w mieście rodzinném nauk gimnazyjalnych przeniósł się do Berlina, gdzie studyjował nauki przyrodnicze i lekarskie (1814—1817). Następnie podróżował w celach naukowych po Europie. Doktoryzował się w Wilnie w 1819 roku. W r. 1821 mianowany docentem w Dorpacie, a po dwóch latach przeniesiony do Kazania na katedrę Zoologii i Akuszeryi. Z Kazania przedsiębrał wycieczki naukowe. Zwiedził Kaukaz i Azow. W r. 1827 mianowany profesorem zoologii w Uniwersytecie wileńskim.

Katedra anatomii porównawczej w Wilnie należała do najmłodszych. BOJANUS w r. 1815 zaczął wykładać anatomiję porównawczą jako naukę osobną i podwalinę fizjologii—a później Fortunat JUREWICZ zastosował ją do wykładów zoologii. Gdy JUREWICZ cierpiąc pomieszenie

zmysłów, musiał mieć zastępcę—zaproponowano ADAMOWICZOWI tę katedrę. Propozycyi fakultetu ADAMOWICZ nie przyjął dla łatwo zrozumianych względów, więc mianowano EICHWALDA. Wykłady zoologii p. EICHWALDA należą do najświetniejszych. Podobnie jak poprzednicy jego, niegdys FORSTER, a niedawno JUREWICZ, był obeznany ze wszystkimi gałęziami nauk przyrodzonych. Nedorównał tylko GILBERTOWI, gdyż ten go przewyższał pod względem botaniki, tak jak BOJANUS, przewyższał pod względem anatomii (porów. ADAMOWICZ: Krótki rys początków i postępów anatomii str. 53). W r. 1829 puścił się w podróż naukową po Litwie i zwiedził ją aż do brzegów morza czarnego. Po zamknięciu Uniwersytetu, wykładał w Akademii medyko-chirurgicznój zoologię, mineralogię i anatomję porównawczą. Był sekretarzem uczonym Akademii. W r. 1838 opuścił Wilno, udając się do Petersburga, gdzie był powołanym na profesora Akademii. Wykładał zoologję i mineralogję; a niezależnie od tego wykładał paleontologję w Instytucie górniczym. Z Petersburga częste urządzał wycieczki naukowe ponad Bałtykiem. Badał Estonję i Finlandyję. Na stanowisku profesora przebył do r. 1851. Był członkiem czynnym a później honorowym Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Umarł w 1876 r.

De Selachis Aristotelis. Vilnae. Typ. J. ZAWADZKI.
1819. 8-o str. 76 i 2 karty. Diss inaug.

Ellrich Behrent Jan. Pochodził z Turynгии. Nauk lekarskich słuchał w Królewcu, gdzie pozyskał dyplom doktorski. Szkoła Główna litewska zatwierdziła go w stopniu doktorskim w 1794 r. Praktykował w Wilnie, był członkiem miejscowego zarządu lekarskiego jako operator; następnie mianowany Inspektorem zarządu lekarskiego w Białymstoku, został wybranym na członka korespondenta Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w 1826 r. Umarł w Warszawie 1844 r.

De novo contra rabiem remedio. Ms. z 12 Lntego 1826 r.
Specimen inaug. med. De febre petechiali in urbe et

agro Vlnensi anno 1794. epidemica. Regiomonti s. a. 4-o
typ. Hartungi.

Fischer Adam. Słynny praktyk i filantrop kowieński. Urodził się w Wilnie w 1794 roku. Pierwotnie przykładał się do farmacyi, a następnie zaczął studyjować nauki lekarskie; doktoryzował się w Wilnie w r. 1829. Rozprawy doktorskiej nieznamy, prawdopodobnie nie była drukowana. Zostawszy lekarzem w r. 1820, praktykował w Birżach jako domowy lekarz hr. Michała TYSZKIEWICZA; w r. 1829 mianowany lekarzem miejskim w Wilnie. Na tem stanowisku był do r. 1841, w którym przeniósł się do Kowna, jako członek miejscowego zarządu lekarskiego, na posadę akuszerza. W r. 1864 opuścił zajmowane dotychczas stanowisko i w zupełności poświęcił się praktyce lekarskiej. Wziętość miał ogromną, a będąc bardzo szczęśliwym w praktyce, znacznej dorobił się fortuny. Był prawego charakteru i bardzo dobroczynny. Śmierć jego w 1869 roku okryła żałobą Kowno i dalekie okolice.

Frank Esaias Jakób. Pochodził z Berlina. Nauki lekarskie studyjował w Szkole Głównej litewskiej. Wiele zawdzięczał prof. LANGMAJEROWI, jak o tém pisze w dedykacyi swój rozprawy inauguralnej. Rozprawa ta była pierwszą z drukowanych w Wilnie. Wolną praktyką zajmował się w Inflantach. Był domowym lekarzem w Krasławiu u hr. PLATERÓW. Liczył się do bardzo uczonych lekarzów i wziętych praktyków. Na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego wybrały d. 12 Sierpnia 1807 roku.

Tentamen inaugurale medicum super causam proximam febrium. Vilnae 1793. 8-o str 18. Typis S. R. M. penes Academicum

Gałęzowski Maciej. Pochodził z Litwy. Pierwotne nauki i medycynę studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1812, poczem wstąpił do służby rządowej. Wiele zawdzięczał Stanisławowi LACHNICKIEMU, prałatowi wileńskiemu, który na koszt naukiłożył.

De haemorrhoidibus in genere et precipue de cura haemorrhoidum coecarum. Vilnae. Typis Diocesanis. 1812 8-o. str. 26.

Gałęzowski Seweryn. Urodził się na Ukrainie d. 25 Stycznia 1801 roku. Pierwotne nauki ukończył w szkole bazylijańskiej w Humaniu, medycynę studyjował w Wilnie. Liczył się do celujących uczniów, zwracał na siebie powszechną uwagę profesorów, którzy zawczasu o katedrze dla niego przemysłiwali. Doktoryzował się w r. 1824 i następnie pozostał przy Uniwersytecie. Ponieważ rektor, wówczas jeszcze zastępca PELIKAN, był jeszcze i dziekanem, przeto wykładali jego przedmioty zastępcy. Jednym z takich na katedrze chirurgii był GAŁĘZOWSKI. Mianowany Adjunktem, prowadził wykłady z wielkim talentem. Dla dalszego kształcenia się w chirurgii wyjechał za granicę na koszt rządu. Zwiedził (od r. 1828) celniejsze szkoły lekarskie w Niemczech, był w Paryżu i Londynie. Rok 1831 powołał go do Warszawy, gdzie niósł pomoc chirurgiczną ran-
nym. Za szczególne poświęcenie się i zasługi ozdobiony został złotym krzyżem *virtuti militari*. Opuściwszy kraj nie zawsze, studyjował nauki lekarskie w Niemczech przeważnie w Berlinie. W r. 1834 opuścił Europę i osiedlił się w Meksyku, gdzie pozyskał sobie uznanie i wziętość. Od r. 1848 mieszkał stale w Paryżu gdzie zasłynął jako znakomity chirurg. Wziętość ta zapewniła GAŁĘZOWSKIEMU byt niezależny. Przyszedłszy do zamożności, hojnie się dzielił z potrzebującymi. Umarł w Paryżu w 1878 r. Legata, jakże porobił w swym testamencie, znamionując człowieka w całym znaczeniu tego wyrazu.

De variola mitigata. Vilnae. Typis Zymelii et Manesii. 1824. 8-o 37.

Gnoiński Piotr. Słynny praktyk nowogródzki. Urodził się na Litwie. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1823. Osiedliwszy się w Nowogródku, prędko pozyskał wziętość sławnego lekarza. Z licznych jego praktyk, notuje charakterystyczną: Zachorował gubernator grodzieński MURAWIEW, lekarze stracili nadzieję—wezвано GNOIŃSKIEGO, MURAWIEW wyzdrowiał. „Urato-
wałeś mi życie doktorze, rzekł gubernator, jeżeli przyjdzie

na ciebie ciężka chwila a będę mógł dopomóc ci — przypominij się". Upłynęło lat 30. MURAWIEW, przechodząc różne koleje, został generał-gubernatorem wileńskim, a GNOIŃSKI po staremu praktykował w Nowogródku. Traf nieć chciał, że się z sobą spotkali, GNOIŃSKI przypomniał się — MURAWIEW dotrzymał słowa. W d. 27 Czerwca 1873 roku obchodził jubileusz pięćdziesięcioletniej działalności lekarskiej. Wkrótce potem zmarł w Nowogródku.

Diss. inaug. Obstetricio practica. De asphyxia natorum. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1823. 8-o str. 24.

Godziemba Andrzej. Pochodził z Warszawy, gdzie pierwotne nauki ukończył. Medycynę studiował w Wilnie. Po obrobieniu rozprawy inauguralnej (dedykowanej Janowi ŚNIADECKIEMU) pozyskał dyplom doktorski w r. 1812.

Tentamen inaug. diagnosim typhi et encephalitidis sistens. Vilnae. Typ. Dioecesanis. 1812. 8 o str. 52

Gołębiowski Ignacy. Urodził się w Wilnie. Pierwotne nauki ukończył w rodzinnym mieście, do medycyny przykładał się w Akademii Medyko-chirurgicznej, gdzie pozyskał dyplom doktorski. Następnie przeniósł się na Podole, gdzie dotychczas pozostaje, pierwotnie jako przyboczny lekarz księżnej feldmarszałkowej WITTGENSTEIN (wdowy) w Kamionce. Od r. 1850 jest członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Dwa wypadki nosaczyny wydarzone u ludzi dozoruujących konie. 1820. Ms. De resectione ossium particulari in eorum continuitate. Vilnae. Typis S. BLUMOWICZ 1842 8-o str. 150. Diss. inaug.

Grabowiecki Józef. Pochodził z Podlasia. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim; następnie otrzymawszy stopień lekarza zamieszkał w Swisłoczy i oddał się wolnej praktyce, komunikując Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od d. 12 Marca 1816 r., swoje spostrzeżenia. W r. 1817 pozyskał dyplom doktorski. Ze Swisłoczy przeniósł się do Szczuczyna, gdzie życie zakończył w roku 1844.

Historia fistulae ventriculi. 1815. Ms.

*Observationes de antracibus ex usu carniū animalium lie-
nitide laborantium* z d. 12 Lutego 1824. Ms.

De fluore albo. Typ. Sch. Piar. Vilnae 1817. 8 o str.

23. Diss. inaug.

Grass Chrystyjan. Pochodził z Warszawy. Nauki lekarskie odbywał w Szkole Głównej litewskiej razem z MIANOWSKIM, CZERETOWICZEM i in. Liczył się do bardzo zdolnych słuchaczy i celujących uczniów. Należał do Towarzystwa doskonałości młodzieży. Po otrzymaniu stopnia lekarza zamieszkał w Wilnie, oddając się praktyce i przygotowując się równocześnie do doktorskiego egzaminu. Promowany w r. 1821. W następnym roku wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego. Był później lekarzem Instytutu Szlacheckiego. Umarł w Wilnie 19 Lipca 1863 r.

- *De artuum amputatione universa.* Vilnae. ZAWADZKI 1821. 8-o str. 59. Diss. inaug.

Grotkowski Ludwik. Pochodził z Kijowa, gdzie urodził się w r. 1797. Nauk lekarskich słuchał w Wilnie. Za staraniem FRANKA wszedł do Instytutu lekarskiego jako stypendysta rządowy. Po uzyskaniu dyplomu doktorskiego w r. 1822, osiedlił się w rodzinnym mieście jako lekarz rządowy i tam umarł 30 Maja 1860 r.

- *De asthmate.* Vilnae. Typis Dioecesanis. 1882. 8-o str. 44. Diss. inaug.

Gutt Ferdynand. Urodził się w Wilnie. Ojciec jego aptekarz pochodził z Bawaryi. Pierwotne nauki i studyja uniwersyteckie odbywał w rodzinnym mieście. Po uzyskaniu dyplomu doktorskiego w r. 1823, poświęcił się praktyce lekarskiej i zaczął przyjmować czynny udział w zajęciach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od r. 1825. Pozyskał rozgłos od chwili, gdy opuścił kraj ze szwagrem Andrzejem TOWIAŃSKIM (1842) i osiedlił się we Francji. W Paryżu przykładał się do medycyny, a pozyskawszy prawo wolnej praktyki zamieszkał w Nanterre. Zmuszony

opuścić Francję, osiedlił się w Szwajcaryi. Życia dokonał w Zurychu w 1871 r.

Analecta de morbis columnae vertebralis. Vilnae. Typ. Dioecesanis. 1823. 8 o str. 42. Diss. inaug.

Guze Rudolf. Znakomity akuszer wileński. nauki lekarskie studyjował w rodzinnem mieście. Był asystentem kliniki akuszerji u prof. MIAŁOWSKIEGO. Promowany na doktora medycyny, poświęcał się praktyce lekarskiej—akuszerji. Był lekarzem seminarjum katolickiego, członkiem Tow. lekarskiego wileńskiego. Umarł 10 Czerwca 1872 r. w Wilnie, pochowany na cmentarzu bernardyńskim.

De placenta praevia. Vilnae. 1830. 8-o. Diss. inaug.

Hausman T. R. D. lekarz wojskowy w korpusie litewskim. Po obronieniu tezy w Szkole Głównej litewskiej w 1799 promowany na doktora medycyny. Mieszkał w Wilnie i był jednym z nielicznych naówczas propagatorów homeopatii na Litwie.

Hechel Fryderyk-Bogumił. Pierwotne nauki gimnazjalne ukończył w rodzinnem mieście Wilnie. Przykładał się do filozofii i pozyskał stopień magistra. Następnie zaczął studyjować medycynę od r. 1813 i ukończył takową w r. 1818 ze stopniem doktora medycyny. Osiedliwszy się w Ucie, jako lekarz praktykujący, wybrany został członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego 12 czerwca 1820. Po trzech latach praktyki wyjechał w podróż naukową za granicę, zwiedził ważniejsze szkoły lekarskie w całej prawie Europie, był w Niemczech, Danii, Holandyi, Anglii, Francyi, Włoszech i dotarł aż do krajów podbiegunowych; — był bowiem w Laponii. W Berlinie i Wiedniu przeważnie studiom się poświęcał. W r. 1835 pozyskał katedrę w Uniwersytecie Jagiellońskim medycyny sądowej i policyi lekarskiej. Oprócz ogromnej nauki, słynął z wymowy. Chętny do posług obywatelskich zwrócił na siebie uwagę; wybrany został na sejm rzeczypospolitej krakowskiej jako przedstawiciel Uniwersytetu (1845). Prócz

tęgo w każdej ważniejszej sprawie obchodzącej ogół, żywy przyjmował udział. Zasłużony ten mąż zakończył życie w Graefenbergu w dniu 7 Maja 1851 przeżywszy zaledwie 56 lat.

Diss. inaug. medic—pract. doctrinam de zoster e causibus practiceis beupletans. Vilnae. Typis Scholarum piarum. 1818 8-o str. 19.

Heimann Benedykt. Urodził się w Wilnie. Nauki lekarskie studiował w Uniwersytecie wileńskim. Pozy-skawszy dyplom doktorski w r. 1829, wstąpił do wojska polskiego. Praktyką lekarską mało się zajmował. Mając szczególne zamiłowanie do nauk przyrodniczych, zaczął przeważnie poświęcać się chemii, co ułatwiło mu pozyskanie katedry chemii w Uniwersytecie moskiewskim.

De medendi methode revulsiva. Vilnae. Typ J. Zawadzki. 1829. 8-o str. 55 Diss. inaug.

Heinrich Teodor. Pochodził z Wittembergu. Do warszawy przybył jako urzędnik pruski. Gdy księstwo warszawskie ogłoszono, HEINRICH porzucił służbę (do czego był okolicznościami zmuszony), a zaczął zajmować się farmacją. W r. 1813 założył aptekę w Warszawie. Następnie studiował medycynę w Berlinie, promowany na doktora w Jenie. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin doktorski w Wilnie, co mu ułatwiło objąć katedrę profesorską w Instytucie agronomicznym—dotychczas bowiem wykładał chemię zastępczo. Profesorem był aż do r. 1831. Od r. 1836 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego; od 1844 członkiem Rady lekarskiej Królestwa Polskiego. Był czynnym członkiem wielu filantropijnych stowarzyszeń w Warszawie i na tem stanowisku, bardzo się zasłużył dla kraju, który za drugą ojczyznę uważał. Umarł w Warszawie w 1869 roku, przeżywszy około 80 lat.

De anevrismate arteriae iliacaе externaе. Vilnae 1824. 83. Diss inaug.

Heinrichsen H. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, po obronie tezy w 1809 roku pozyskał dyplom doktora medycyny.

Heltzl Józef. Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Promowany na Doktora medycyny w r. 1826.

De ani fistula. Vilnae. A. MARCINOWSKI. 1826. 8-o str. 40. Diss. inaug.

Herberski Wincenty Władysław. Pochodził ze Słonima, gdzie się urodził w 1784 r. Początkowe nauki pobierał w miejscowej szkole XX. Kanoników lateraneńskich, podobno był nawet w nowicyjacie i ćwiczył się w teologii; wkrótce jednakże, bo już w r. 1803 zaczął słuchać w Wilnie nauk przyrodniczych. W r. 1804 wyjechał do Petersburga i tam poświęcać się zaczął agronomii. Agronomem nie został, ale miał zrzeczność wyuczyć się po angielsku, a w Instytucie pedagogicznym petersburskim wysłuchał kursów fizyki, chemii i teorii gospodarstwa wiejskiego.

przez lekarzów polskich pisanych, a zatem i doktorów promowanych w Wilnie;—musiałbym przeto powtarzać rzeczy już znane, przepisując z dzieła, które niedawno opuściło prasę. Wyjątek robię dla rękopisów, o których rzadko Słownik wspomina, które są dla mnie dostępne, bo znajdują się w Archiwum Towarzystwa lekarskiego. Ale i w tym przypadku ograniczam się na cytowaniu rzeczy ważniejszych.

Większość doktorów wileńskich, po opuszczeniu Wilna, rozproszyła się po szerokim świecie; prócz rozpraw inauguralnych wielu z nich, nie zostawiło po sobie żadnej spuścizny literackiej, i zapomniani wśród zapasów życiowych zeszedli ze sceny. Odszukanie dziś jakichkolwiek o nich wiadomości biograficznych, przedstawia czasami wielką trudność, a trudność—niepodobieństwo. A jednak wydobyć ich z zapomnienia, na jakie się dobrowolnie po większej części skazali, i pomieszczenie w jednym szeregu z tymi, którzy albo szczęśliwsi, więcej utalentowani, lub wreszcie pracowitsi—dawali świadectwa o sobie swemi pracami i nankowemi poszukiwaniami—uważałem za obowiązek. Prócz tego były jeszcze ważniejsze powody: nie mamy dotychczas historyi Uniwersytetu wileńskiego; luźne tylko noty i fragmenty pojawiają się od czasu do czasu—a zmierzają one do jednego celu: wydarcia zapomnieniu Instytucyi, która w historyi rozwoju naszej umysłowości, takie wydatne miejsce zajmuje. Takim fragmentem ma być szkic niniejszy. Będzie miał on o tyle zasługę, o ile poda dokładną cyfrę najlepszych uczniów medycyny wileńskich. Cyfra ta jest bardzo wymowną—świadczy bowiem dobrze o nauczających, że tylu doktorów wychowali;—o uczących się—że w tak poważnej liczbie dostarczyli miłośników światła i wiedzy, w tak krótkim czasie i wśród okoliczności nie zawsze sprzyjających spokojnym zajęciom naukowym.

Za czasów Akademii jezuickiej w Wilnie, nie było promocyi na doktorów medycyny, bo i szkoły lekarskiej nie

W r. 1806 powrócił do Wilna i zaczął studyjować nauki lekarskie. Jakis czas był pomocnikiem BRUOTEGO przy wykładach chirurgii. W r. 1812 pozyskał dyplom doktorski. W r. 1814 po śmierci BŁASZCZYKIEWICZA, FRANK zalecał HERBERSKIEGO na Adjunkta; rektor ŚNIADECKI sprzeciwiał się temu, kierując się zasadą, że im dłużej młody uczony będzie zastępcą—to w oczekiwaniu awansu, gorliwiej będzie spełniał obowiązki; prócz tego, z licznych zastępców, można będzie wybrać najgodniejszych. Starania FRANKA odniosły jednakże pożądany skutek, bo HERBERSKI mianowany został adjunktem i pomocnikiem prof. kliniki medycznej. Po śmierci NISZKOWSKIEGO, HERBERSKI w ciągu jednego roku wykładał kurs chirurgii praktycznej (z 1816 na 1817). Dzięki szczególniejszemu poparciu FRANKA, HERBERSKI w końcu r. 1817, wysłany został do Wiednia dla studyjowania oftalmologii u sławnego BEERA. Po roku studyjów wyćwiczywszy się dostatecznie, musiałby wrócić do kraju, gdyby FRANK znowu nie wyjednał u rządu Uniwersytetu pozwolenia i funduszu na dalsze przebywanie zagranicą. Nie mogąc FRANK wyjednać osobnej katedry okulistyki, w którejby HERBERSKI mógł wykładać, zalecił temu ostatniemu, aby w dalszej podróży naukowej zwracał uwagę na nowe wynalazki diagnostyczne w Paryżu. Miałem w swém ręku jeden z listów HERBERSKIEGO z Wiednia. Charakterystycznym jest jeden ustęp, „O opinii fakultetu medycznego przez rząd uniwersytetu potwierdzonej, iż okulistyka nie jest potrzebną, pisałem obszernie do W-go PELIKANA. Staralem się go przekonać, iż, co cały świat uznaje za potrzebne i pożyteczne, to u nas nic nie znaczy, potrzeba byśmy zawsze i we wszystkim byli ostatniemi“. HERBERSKI zbyt stronił, co nie dziwne, był bowiem mocno zainteresowany, ale i niesprawiedliwie zapatruje się na decyzję fakultetu. Inne były motywa usunięcia okulistyki na jakiś czas, lecz nigdy dla tego, żeby ona była niepotrzebną. W inném miejscu będę miał sposobność obszerniej o tem powiedzieć. HERBERSKI wyjechał do Paryża i poświęcił

się badaniom naukowym. Dopiero w r. 1223 powrócił do Wilna już po wyjeździe FRANKA. Zajął miejsce swego nauczyciela-protektora, w charakterze dawniejszym — adjunkta. Pobyt prawie sześcioletni za granicą bardzo dodatnio wpłynął na naukowe wykształcenie HERBERSKIEGO. Powrócił z bogatym zasobem wiadomości praktycznych, wiele pomysłów, wiele wynalazków w rodzaju próby jeszcze wprowadzanych w wielkich szpitalach za granicą, zastosował niezwłocznie w klinice. Jakkolwiek ABICHT i RYMKIEWICZ wprowadzali już użycie stetoskopu, pierwszy dopiero HERBERSKI, wyćwiczony pod okiem LAENNEC'A, używać go zaczął, objaśniając w klinice jego przeznaczenie, za co ścigał nawet na siebie niechęć starych praktyków wileńskich, szczególnie gdy w prywatnej praktyce i na konsyliach, bez stetoskopu nie mógł się obejść. O ile znakomitym był klinicystą i pod tym względem godnie spełniał zadanie, o tyle, jak piszą jego biografowie, był parodią FRANKA jako teoretyk, wykładając terapię szczegółową. „Zimny i ciężki jego wykład, pisze HOMOLICKI, tracił jeszcze na jakimś ponurém, wielce niemiłym i nużącym, wpólnosowém, monotonnem wysławianiu się i gęstych błędach w łacinie, narażających go czasem na przekąsy słuchaczy“. Niezależnie od professury, cieszył się wielką wziętością, jako lekarz praktyk. Dorobił się znacznego mienia, był bowiem niezmiernie zapobiegliwy i więcej niż oszczędny. Umarł w roku 1827, mając lat 42. Po jego śmierci wykład terapii szczegółowej i prowadzenie kliniki rozdzielono między dwóch professorów. Klinikę zaczął prowadzić wielki Jędrzej ŚNIADECKI przy pomocy Józefa MIANOWSKIEGO; kurs zaś terapii szczegółowej wykładać zaczął z wielkim talentem Feliks RYMKIEWICZ. Rozdwojenie to trwało do końca życia ŚNIADECKIEGO.

De hydropne specus vertebralis. Vilnae. Typ. I. ZAWADZKI. 1812. 8-o str. 36. Diss. inaug.

Hildesheim. Promowany na doktora medycyny w Szkole Głównej litewskiej w r. 1800.

Hłuszniewicz Antoni. Pochodził z Litwy. Do nauk przyrodniczych przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy stopień magistra filozofii, zaczął studyjować nauki lekarskie. Był jednym ze zdolniejszych uczniów FRANKA. W r. 1822 pozyskał dyplom Doktora medycyny.

Diss. inaug. med. practica. De visci quercini virtute in peculiari tussis specie. Typis Dioecesis. Vilnae. 1822. 8-o str. 19.

Hołowiński Antoni. Pochodził z Wołynia. Był bratem metropolity. Dziecięce lata przepędził w niedostatku, o czém wspomina szczegółowo znakomity brat jego w swój „Tece rozmaitości”. Po ukończeniu szkół w Międzyrzeczu, przybył do Wilna i zaczął studyjować medycynę. W czasie studyjów opiekował się nim, a może i materyjalnie pomagał ówczesny Inspektor zarządu lekarskiego Andrzej SEYFERT. Po otrzymaniu stopnia Doktora medycyny w r. 1829, zamieszkał w rodzinnych stronach. Umarł około 1840 roku w Żytomierzu.

De ictero. Vilnae. Typis A. MARCINOWSKI. 1829. 8-o str. 36. Diss. inaug.

Homolicki Michał. Urodził się w dniu 22 listopada 1791 roku we wsi Białowiczach, w powiecie słonimskim, gdzie ojciec jego był parochem. Po ukończeniu szkoły powiatowej bazylikańskiej w Żyrowicach w 1808, zapisał się na wydział lekarski w Wilnie, mimo zgorszenia przychylnego mu duchowieństwa, i protestu parafian, którzy pragnęli mieć go następcą po zacnym ich proboszczu. Przyjęty na koszt rządu do Instytutu lekarskiego, w r. 1815 otrzymał dyplom doktora medycyny i zaraz objął obowiązki pomocnika sekretarza fakultetu lekarskiego i korrepetytora przy klinice medycznej. Dzięki staraniom FRANKA pozostał przy Uniwersytecie, gdzie mógł odsłużyć obowiązkowe lata jako stypendysta rządowy. W r. 1815 został członkiem Towarzystwa lekarskiego. W r. 1816 został sekretarzem fakultetu i zaczął wykladać fizyjologię po wyjeździe MIANOWSKIEGO Mikołaja za granicę. Dla wykładu téj

nauki zamiast kursu półrocznego, przybierał coraz większą liczbę godzin i skutkiem tego utworzył kurs roczny. na co zwrócił uwagę rządu Uniwersytetu, który go przedstawił na Adjunkta. Mianowany został Adjunktem 17 grudnia 1819 r. Pełniąc te obowiązki z wielkim pożytkiem dla słuchaczy, mianowany został w grudniu 1824 r. prof. nadzwyczajnym fizyologii. Gdy stan zdrowia (krwotoki płucne) nie dozwalał mu pełnić obowiązków professorskich podał się do dymisyi. Otrzymał ją we wrześniu 1827 z emeryturą 500 rubli. Suma ta była wystarczającą dla niego na roczne utrzymanie. Nie zajmując się prawie nigdy medycyną praktyczną (jedną bowiem niefortunna praktyka w domu ks. Ogińskiej w r. 1817 zraziła go do praktyki) — po opuszczeniu katedry — zupełnie zarzucił nauki lekarskie, a poświęcił się historii. a szczególnie paleografii i archeologii. Wyuczenie się paleografii przyszło mu z wielką łatwością a studia nad zabytkami archeologicznymi wileńskimi, zachęciły go do głębokich badań przeszłości Wilna. W obu tych gałęziach nabył takiej głębokiej wiedzy, że krytyczne rozprawy odnośnie Wilna są pierwszorzędnej wartości. Pierwszą taką rozprawą na szerszą skalę była krytyka Historii Wilna KRASZEWSKIEGO. Krytyka była ostrą, lecz musiała być sprawiedliwą, gdy ceniony dziś Jubilat, ów krytykowany pierwszy tom zupełnie przerobił i powtórnie go wydał. Historyja katedry wileńskiej. w szeregu cennych artykułów pomieszczanych w „Wizerunkach“ jest znakomitą pracą i jak dotąd — jedyną. Jako członek Muzeum starożytności opisywał groby królewskie w Wilnie pod kaplicą Ś-go Kazimierza znajdujące się; zajmował się i życiem Ś-go Kazimierza. Na lat kilka przed śmiercią zaczął zajmować się piśmiennictwem lekarskiem i przyjmować od czasu do czasu udział w pracach Towarzystwa lekarskiego. Ostatnią pracą naukową HOMOLICKIEGO są uwagi nad pamiętnikami FRANKA. niegdyś swego nauczyciela, dobroczyńcy i przyjaciela. Umarł w Wilnie d. 21 stycznia 1861 r. Pochowany na Rossie.

Historia szczególnego zranienia kieszek, zawierająca w sobie opisanie soku żółciowo-pankreatycznego i wiele doświadczeń z nim poczynionych. Ms. 4-o str. 54. 1 tabl. z 1815 r.

De vasorum sanguiferorum vi in morbis nervosis producendis. Vilnae. ZAWADZKI. 1815. 8-o str. 33. Dissertatio inauguralis.

Horodecki Jan. Pochodził z Białej Rusi. Po ukończeniu gimnazjum mobilewskiego, przybył do Wilna i zaczął przykładać się do nauk przyrodniczych; pozyskawszy stopień magistra filozofii, wstąpił na wydział lekarski, który kończył w r. 1818 ze stopniem doktora medycyny.

Diss. inaug. De metritide binas observationes medico-practicas continens. Typis Dioecesis. Vilnae. 1818. 8-o str. 33.

Hreczyna Tadeusz. Pochodził z Wołynia, nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Jako wychowaniec Instytutu lekarskiego obowiązany był poświęcić się służbie rządowej. Otrzymawszy stopień doktora medycyny w r. 1815 wyjechał do Kamczatki na lekarza powiatowego i zamieszkał w Hiżydze. Z małożnanego kraju wysyłał listy do Józefa FRANKA i Michała HOMOLICKIEGO, treścią których były opisy Kamczatki pod względem przyrodniczym i lekarskim. Listy te drukowano w Dzienniku wileńskim (1817. VI. 152) i w Pamiętniku Towarz. lek. wil. (1818). W r. 1818 wybrany został członkiem korrespondentem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Po wysłużeniu oznaczonych lat, powrócił do Wilna, gdzie zakończył życie w r. 1834.

Diss. doctrinam de exanthemate mercuriali casu practico locupletans. Vilnae. Typis Dioecesis. 1815. 8-o.

Huryń Wincenty. Urodzony na Litwie, słuchał na koszt rządu medycyny w Uniwersytecie. Pozyskawszy w r. 1817 dyplom doktorski, wstąpił obowiązkowo do służby rządowej.

Diss. inaug. med. pract. Observationes nonnullas circa peripneumonias mense Aprili anni 1817 Vilnae grassantes

exhibens. Typ. Sch. Piarum (Alex. Żółkowski) Vilnae. 1817
8-o str. 21. 2 n. 16.

Jankowski Józef. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie, pozyskał dyplom doktorski w r. 1812. Praktyką lekarską zajmował się najpierw w Wilnie, później w Traskunach, w dzisiejszej gubernii kowieńskiej, gdzie był lekarzem miejscowego gimnazjum. W dniu 12 grudnia 1820 r. wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

De calculis viarum urinarum eorumque analysi chemica. Vilnae. ZAWADZKI. 1812. 8-o str. 60.

Janowicki Paweł. Pochodził z Podola. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim ze stopniem Doktora medycyny, osiedlił się na Żmudzi, gdzie zajmował się wykonawstwem lekarskiem. Zamieszkał w Olsiadach, z kąd był wybrany członkiem korespondentem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w r. 1827. Następnie przeniósł się do Telsz, a ostatecznie mieszkał w Worniach, gdzie życie zakończył w r. 1869.

De brachii extirpatione. Vilnae. Typis MARCINOWSKI. 1824. 8-o str. 28. 2 n. 16. Diss. inaug.

Janowski Jerzy. Urodził się na Białej Rusi. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie kosztem swego stryja Andrzeja jeometry W. X. litewskiego. W r. 1827 otrzymawszy dyplom doktora medycyny, wyjechał na Żmudź i osiedlił się w Worniach, jako domowy lekarz Księcia Biskupa Giedroycia. Na tém stanowisku pozostał aż do śmierci, która nastąpiła około 1838 roku.

De archoptosi. Vilnae. 1827. 8-o str. 31. Typis B. NEUMANN.

Jasiński Andrzej. Pochodził z Litwy. Będąc spokrewnionym z marszałkiem JASIEŃSKIM, właścicielem Werek pod Wilnem, korzystał z jego opieki i pomocy materialnej podczas studyjów medycyny w Uniwersytecie. W nowo zorganizowanej Akademii, przerwanej w Uniwersytecie nauki dokonał w r. 1834. Później zamieszkał

w Werkach, zajmując bez przerwy naukami lekarskiemi. W r. 1842 promowany na Doktora medycyny, był jednym z ostatnich doktorów, promowanych w Wilnie,

De metrorrhagia gravidarum. Vilnae. Romm. 1842.
8-o str. 77. Diss. inaug.

Jasiński Józef. Rozpoczął nauki w Grodnie pod Gilbertem — prawdopodobnie mimo chęci wzięty z ekonomii królewskiej, jak to było w obyczaju, gdyż młodzież dobrowolnie iść nie chciała. Razem z professorami udał się do Wilna, gdzie kończył nauki. Pozyskał najpierw stopień doktora filozofii, a później ukończywszy nauki lekarskie, promowany na doktora medycyny w 1798 roku. W r. 1814 wybrany na Członka Towarz. lekarskiego. Zajmował się praktyką lekarską najpierw w Wilnie, później w Nowogródku, gdzie życie zakończył w r. 1825.

Jasiukowicz Józef. Urodził się dnia 30 Września 1798 roku, z ojca Wincentego i Maryjanny z TOMASZEWICZÓW, w wiosce dziedzicznej Luszczyki, w powiecie święciańskim. Początkowe nauki pobierał w Postawach; następnie w sławnej szkole bornińskiej ukończył nauki gimnazyjalne. W Uniwersytecie wileńskim studyjował nauki lekarskie na koszt rządu. W r. 1824 promowany na Doktora medycyny. Będąc wychowawcą Instytutu lekarskiego, obowiązkowo wstąpił do służby rządowej. Mianowany lekarzem powiatu i miasta Dynaburga, pozostawał na tém stanowisku aż do roku 1854. Był bardzo pracowitym lekarzem i szczęśliwym praktykiem. Liczne składał dowody prawdziwego poświęcenia, podczas panujących epidemij w powiecie dynaburskim; co mu zjednywało uznanie rządu, lecz podkopywało wątłe jego zdrowie. Dosłużywszy się rangi Radcy stanu i emerytury, umarł z aneuryzmu serca w dniu 27 maja 1854 r., prawie że przy łóżku chorego, do którego był wezwany.

De cerebri commotione. Vilnae. 1824. 8-o str. 46. Typis Dioecesanis.

Jaworski Józef. Pochodził z Krakowa. Doktoryzował się w Wilnie 23 lipca 1810 r. Karyjerę naukową rozpoczął w Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie objął katedrę chemii, lecz wkrótce ją opuścił, a zajął się wykładem chirurgii i akuszerii. I na téj katedrze zaledwie rok przebył, musiał ją opuścić. Tak niefortunnie stawiając pierwsze kroki nauczycielskie, zaniechał ubiegania się o jaką-bądź katedrę a osiedlił się w Opocznie, gdzie pełnił obowiązki lekarza powiatu. Wykształcenie chemiczne JAWORSKIEGO naprowadziło go na drogę badania analitycznego wód krajowych. Rozebrał wodę goździkowską i użyteczność jej leczniczą wykazał.

Jawłowski Hieronim. Urodził się w Wilnie, gdzie ukończył medycynę ze stopniem Doktora medycyny. Zajmował się homeopatyją. Umarł w Wilnie przed kilku laty.

Diss. chir. pract. De carcinomate intestini recti. Typis Dworzecii. Vilnae. 1842. 8-o.

Jelachich Franciszek. Wychowaniec wileńskiego Uniwersytetu. Doktoryzował się w Akademii medyko-chirurgicznej, poczem wezwany został na katedrę chirurgii do Charkowa. Wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w 1842 r. Około tego czasu przeniósł się na tęż katedrę do Kazania. Na tém stanowisku przyjmował udział w jubileuszu ADAMOWICZA w r. 1872.

De corporibus mobilibus in articulis. Vilnae. Typis Manesii et Zymelii. 1832. 8-o str. 35.

Juchniewicz Wincenty. Pochodził z Kurlandyi. Nauki lekarskie ukończył w wileńskim Uniwersytecie ze stopniem Doktora medycyny.

De arachnitide. Vilnae. 1825. 8-o str. 39. Typis A. MARCINOWSKI.

Judycki Józef Kalasanty. Pochodził z Litwy. Tadeusz CZACKI wziął go pod swoją opiekę iłożył na utrzymanie pod czas studyjów lekarskich w Wilnie. Na ten cel z pensyi 1,064 rs. 87 k. przypadającój CZACKIEMU jako wi-

zytatorowi Szkół gubernii wołyńskiej, podolskiej i kijowskiej — wypłacano JUDYCKIEMU rocznie 328 rs. Po ukończeniu nauk ze stopniem Doktora medycyny (1811) zamieszkał w Wilnie i poświęcał się praktyce prywatnej, komunikując ważniejsze spostrzeżenia na posiedzeniach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od roku 1815. Następnie przeniósł się do Kamieńca Podolskiego, gdzie zakończył życie w r. 1844.

Observatio medica de rana vomitu rejecta. 1815. Ms.

Observ. febris nervosae balneo fluviali sanatae. 1819. Ms. 4-o str. 8.

Pólypi uterini ligaturae ope ablati. 1819. Ms.

Observatio medica. De rana temporaria e ventriculo millitis per vomitum ejecta fol. 8 str. Ms.

Dissertatio inauguralis. De hepatitis. Typis ZAWADZKI. Vilnae. 1811. 8-o str. 44.

Kaczkowski Adam. Pochodził z Wołynia. Po ukończeniu liceum krzemienieckiego, studyjował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Był wychowancem Instytutu lekarskiego na koszcie Piotra hr. MOSZYŃSKIEGO. Po uzyskawszy dyplom doktorski w r. 1820, osiedlił się w miasteczku Berszadzie na Podolu, jako domowy lekarz hr. MOSZYŃSKIEGO. KACZKOWSKI w prędkim czasie zjednał sobie szeroką klientelę i zasłynął jako znakomity lekarz praktyk.

De varia scarlatinam curandi methodo. Vilnae. Typis sch. Piarum. 1820. 8-o 41.

Kaczkowski Karol. Brat poprzedzającego. Urodził się w r. 1797. Po ukończeniu lyceum w Krzemieńcu, studyjował medycynę w Wilnie. Obdarzony od natury dowcipem a filozoficzném wykształceniem, spotęgowałszy go, był jednym z celniejszych „s z u b r a w c ó w“ wileńskich. Pod pseudonimem „*Verba veritatis*“, drukował tendencyjne artykuły w specjalném czasopiśmie „Wiadomości brukowe“ i w „Tygodniku wileńskim“. Po uzyskawszy dyplom doktorski w r. 1821, zamieszkał w Krzemieńcu, gdzie jako lekarz-praktyk, pozyskał wielkie uznanie. W r. 1823

powołanym został do wykładów higieny w lyceum. Mianowany prof. terapii w Uniwersytecie warszawskim, udał się do Warszawy w r. 1829 — wkrótce objął zarząd służby zdrowia wojska polskiego, a po r. 1831 zamieszkał we Lwowie. Otrzymawszy specjalne pozwolenie wrócił na Wołyń w r. 1835 i zamieszkał we Włodzimierzu. Od r. 1842 był kuratorem gimnazjum żytomirskiego, założył w Żytomierzu księgarnię, Towarzystwo lekarskie i czynny przyjmował udział w ówczesnym ruchu naukowym. Od r. 1860 mieszkał w Odessie, lecz po r. 1863 mieszkał przymusowo w Wałujkach w gub. Woroneżskiej. Zakończył życie w roku 1867 roku w Chersoniu mając lat 70.

De plicae polonicae in varias praeter pilos, corporis humani partes vi et effectu. Vilnae. ZAWADZKI 1821 8-o str. 27. Diss. inaug.

Kaczkowski Michał. Najmłodszy brat Adama i Karola. Ukończywszy liceum krzemienieckie, udał się do Wilna na studia lekarskie. Braciałożyli na koszt utrzymania. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1829 osiedlił się w stronach rodzinnych, mianowicie w powiecie włodzimierskim, gdzie podobnie jak bracia słynął jako znakomity lekarz. Umarł w miasteczku Horochowie w r. 1848.

De hydrophobia. Typis Dioecesis. Vilnae. 1829. 8-o str. 50. Diss. inaug.

Kamieński Jan. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie na koszt rządu. Pozyskawszy dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej, najpierw jako lekarz miasta Rygi, a później przeniósł się do Szawel, wreszcie do Rosień na lekarza powiatu. Jako członek Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1842, nadsyłał spostrzeżenia naukowe i sprawozdania służbowe. Umarł w r. 1853 na cholereę.

Observationes de epizootia aestate praeterita regnante. Ms.

Rys krótki choroby płucnej w bieżącym 1826 roku na bydło panującej, dla użytku obywateli. Ms. 4-o 8 kart.

było. Otrzymywali wprawdzie jezuita przywileje królewskie na urządzenie przy Akademii szkoły lekarskiej ¹⁾, ale że nie znalazł się mecenas, któryby swoim kosztem takową urządził, jak to ze szkołą prawa zrobił Kazimierz Leon SAPIEHA, przeto odłożyli oni otwarcie szkoły lekarskiej do dalekiej przyszłości, nie mając w rzeczywistości zamiaru, aby szkołę tę kiedykolwiek powołać do życia. Dopiero kassata jezuitów, urządzenie Szkoły Głównej litewskiej sprawiło, że zaczęto myśleć i o wykładach medycyny. Pierwsi rektorowie ŻABA i CHEVALIER, może nie chcieli, a może i nie mogli w prędkim czasie przystąpić do dzieła, był to bowiem stan przesilenia, chwiania się, intryg. Dopiero POCZOBUTOWI i nieprzyjaznemu mu biskupowi MASSALSKIEMU. udało się sprowadzić kilku uczonych mężów i powołać niektórych cudzoziemców lekarzy oddawna w Wilnie zamieszkałych; ci utworzyli *Collegium medicum* ²⁾.

POCZOBUT dbały i o zewnętrzne pozory, a co prawdopodobniejsza chcąc dać uczuć swą władzę, protegowanemu przez biskupa MASSALSKIEGO REGNIEROWI, mającemu już pewne zasługi; skłonił go, aby się wystarał o dyplom doktora medycyny, bez którego nie może myśleć o dalszej karyerze naukowej. REGNIER przesłał swoją rozprawę inauguralną do Królewca i tam ją obronił, a *Collegium medicum* promocyję tę zatwierdziło ³⁾. W późniejszych czasach gdy ciało nauczające lekarzy, miało już w swoim gronie doktorów medycyny, zaczęło przyznawać stopnie uczone BRIOTETOWI, VIVIONOWI i in. Właściwie mówiąc, do-

¹⁾ Przywilej Władysława IV. dany Jezuitom Kollegium wileńskiego, w Warszawie roku 1641 dnia 11 października, na publiczne wykładanie w Akademii wileńskiej prawa kanonicznego i cywilnego oraz medycyny. BALIŃSKI. Dawna Akad. wileńska. 461.

²⁾ ADAMOWICZ. Krótki rys początków i postępu anatomii w Polsce i Litwie. 13 i n.

³⁾ ADAMOWICZ. I. c. 15.

Diss. inauguralis. De odontalgia. Vilnae. Typ. Diece-
sanis. 1824. 8-o str. 57.

Kilian H. F. Syn professora niegdyś w Jenie, później w Petersburgu zamieszkałego. Nauki lekarskie pobierał w Wilnie. Otrzymawszy stopień magistra, wyjechał za granicę dla dalszego kształcenia się. Doktoryzował się w Edyμβurgu. Gdy po śmierci LOBENWEINA, zawakowała katedra anatomii. KILIAN przybył do Wilna, powtórzył egzamin doktorski i pozyskał potwierdzenie uczonego stopnia, przedstawivszy jako warunek konkursu swą rozprawę inauguralną. Rozprawa ta, jakkolwiek nie wielkich rozmiarów, zwróciła jednak powszechną uwagę dla tego, że cała była opartą na dyssekcjach autora. Gdy katedra w Wilnie nie doszła go, o czém obszerniej rozpisuje się ADAMOWICZ w krótkim rysie na początki i postępy anatomii w Polsce i Litwie, wyjechał do Bonn, gdzie został professorem i tam umarł w listopadzie 1863 r.

Diss. med. inaug. sistens expositionem anat. nervi glossopharyngei in cavo cranii et foramine jugulari. Edinburgi. 1820. 8-o c. tabula.

Klonowski Piotr. Pochodził ze Żmudzi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie jako stypendysta rządowy. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1823 wstąpił do służby rządowej.

De paracentesi abdominis. Vilnae. Typis Basilianis. 1823. 8-o str. 27. Diss. inaug.

Knothe Adolf. Pochodził z Podola. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, gdzie pozyskał dyplom doktorski. Następnie osiedlił się w dobrach księcia WISZNOWIECKIEGO na Podolu, gdzie pozyskał rozgłos, a pracą i oszczędnością przyszedł do własnej majątności ziemskiej. Tam życie zakończył około r. 1878.

Rhinoplastices ars amissas restituendi nares. Diss. inaug. Vilnae. MARCINOWSKI 1823. 8-o str. 66.

Knothe Ernest. Brat poprzedzającego. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim, pozyskał dyplom Doktora medycyny.

Diss. inauguralis med-practica de cholera verna. Typ. Dioecesanis. Vilnae. 1823. 8-o str. 20.

Knothe Ludwik. Najmłodszy brat poprzedzających. Studyjował nauki w Wilnie. HERBERSKI zamierzał wypracować dokładną monografią o chorobie kołtunowej na wzór lekarzy francuzkich, opartą na wielu szczegółowych spostrzeżeniach praktycznych. Zaczął tedy zbierać starannie materyjały, gdy tymczasem śmierć przedwczesna nie pozwoliła mu dokonać tego dzieła. Otóż z tych materyjałów po większej części powstała rozprawa inauguralna KNOTHEGO. Obroniwszy ją w r. 1830 pozyskał dyplom doktora medycyny.

Diss. inaug. med. practica de plica. Vilnae. MARCINOWSKI. 1830. 8-o str. 61.

Koch Jan. Pochodził z Podola. Medycyny słuchał w Uniwersytecie wileńskim, promowany na doktora medycyny w r. 1825.

De Trichiasi. Diss. inauguralis chir. pract. Vilnae. ZAWADZKI. 1825. 8-o str. 45.

Kochański Wiktor Pochodził z Wilna. Urodził się w r. 1809 — umarł w Warszawie 1878 r. Nauki gimnazjalne i uniwersyteckie kończył w rodzinném mieście. Zobowiązany do służby rządowej, jako wychowaniec Instytutu lekarskiego, pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1829 wstąpił do służby wojskowej i osiedlił się w Warszawie. W r. 1832 wystąpił z wojska a przeszedł do służby cywilnej. Był naczelnym lekarzem szpitala Ś-go Ducha (1835—1849); członkiem Rady lekarskiej Królestwa Polskiego od r. 1836; członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1842; pomocnikiem Inspektora służby zdrowia od roku 1849, wreszcie w r. 1857 mianowany głównym Inspektorem i na tém stanowisku pozostał aż do r. 1865.

Spec. inaug. physiologicum: de voce. Vilnae. ZAWADZKI. 1829. 8-o str. 86.

Kołyško Antoni. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim, pozyskał

dypłom doktorski w r. 1829. Rozprawa inauguralna, jak zapewnia ADAMOWICZ, nie była drukowana.

Korewa Aleksander Tomasz Wiktor. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk prawnych w Uniwersytecie wileńskim, zapisał się w r. 1825 na wydział lekarski, który w r. 1830 ukończył ze stopniem Doktora medycyny. Rozprawy inauguralnej nie znamy, prawdopodobnie nie była drukowaną. W r. 1831 zamieszkał w Warszawie jako lekarz szpitala wojkowego. Opuściwszy Warszawę wyjechał do Ameryki i w Nowym Orleanie powtórzył egzamin doktorski, który mu dał prawo wolnej praktyki w Stanach Zjednoczonych. Po kilku latach tułactwa wrócił do Europy, doktoryzował się w Paryżu w r. 1841. Praktykował we Francji południowej aż do wojny krymskiej, w której czynny przyjmował udział. Powróciwszy do kraju w roku 1858, zamieszkał w Wilnie. Jako czynny członek miejscowego Towarzystwa lekarskiego był vice-prezydentem i sekretarzem. Szczególniej na tém drugim stanowisku położył wielkie zasługi. Przeglądając archiwum z owej epoki, dopiero wówczas możemy zrozumieć, jaką stratę poniosło Towarzystwo, gdy wskutek niezależnych od niego okoliczności, KOREWA musiał być wyłączony z Towarzystwa, a chociaż nastąpiła restytucja i usunięty wrócił na swoje stanowisko, lecz przycisnięty wiekiem, nie mógł jak dawniej czynnie się przykładać. Urodził się w r. 1803 we wsi Zatroczach w powiecie trockim, umarł w Wilnie 2 czerwca 1877 roku.

Considerations sur les eaux minérales naturelles et artificielles. Ms. folio. 1863. 14 str.

Sprawozdanie z pracy Towarzystwa za rok 1864. Ms. fol. 19 arkuszy.

Ratio de morbis pertractatis in instituto viliensi aquarum artificialium, relata coram societate medica die 12 Octobris anno 1865. Ms. fol. 7 arkuszy.

Nieskolko słow o spazmodическом кашле ili kokliuszje. 1872. 4-o Ms.

Korzeniewski Józef. Urodził się 19 marca 1806 roku w gubernii mińskiej, w pow. słackim. W czternastym roku życia, już po śmierci ojca, za staraniem starszego brata udał się do Uniwersytetu wileńskiego i zapisawszy się na wydział fizyczny, przez dwa lata przykladał się do chemii, mineralogii i botaniki. Pod koniec roku szkolnego, czując coraz to większy niedostatek, za przyjacielską radą prof. mineralogii HORODECKIEGO, przeszedł na oddział medyczny z prawem przejścia na kurs drugi, czyli jak wówczas mówiono, otrzymawszy promocyją do klasy drugiej. Za wdaniem się tegoż prof. HORODECKIEGO do prof. anatomii PELIKANA, naówczas prefekta Instytutu lekarskiego, przyjęty został na koszt rządu. W czasie studiów zwracał na siebie powszechną uwagę, jako uczeń zdolny i pilny. Na kurs trzeci przechodząc otrzymał nagrodę. Na czwartym i piątym kursie za preparata anatomiczne otrzymywał premia (ob. BIELKIEWICZ Adam). Po zdaniu egzaminów ogólnych i przyznaniu stopnia lekarza pierwszej klasy z prawem pisania rozprawy w celu uzyskania stopnia doktora, takową rozprawę napisał i ogłosił 10 marca 1829 roku. Z rozporządzenia zwierzchności uniwersyteckiej zostawiony przy Uniwersytecie dla spełniania dwóch obowiązków: pomocnika prosektora anatomii i pomocnika profesora kliniki chirurgicznej. Jako pomocnik prosektora zajmował się wyrabianiem preparatów anatomicznych na lekcye, przewoźniczył uczniom przy dyssekcjach i w czasie wolniejszym robił niekiedy z prof. BIELKIEWICZEM iniekcye z aliażu metalicznego, w wodzie wrzącej roztapiającego się. Jako pomocnik profesora kliniki, miał bliższy nadzór nad chorymi, zastępował profesora w niebytności, wykonywał częstokroć z nim operacyje, zarządzał gabinetem chirurgicznym i wykladał desmurgię.

W autografach profesora znajduję wzmiankę, że w „Tygodniku medycznym wileńskim” wydrukowałem rozprawę o wycięciu macicy częściowem i całkowitem, opadłej, w głębi miednicy położonej. Otóż po-

dobnego czasopisma tygodniowego z owego czasu nie widziałem, ani o takowém nie słyszałem. Sądzę, że to omyłka być musi. Dnia 19 grudnia 1829 r. wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego, niezadługo także krakowskiego i Towarzystwa skandynawskiego starożytności. Za odznaczającą się gorliwość i pożyteczną służbę po dwakroć nagrodzony brylantowym pierścieniem. Następnie w r. 1831 komenderowany wspólnie z prof. RYMKIEWICZEM dla przyjęcia środków stosownych przeciwko cholercie, jako to: do Brześcia-liteńskiego 30 marca; do Słonima 15 maja i wreszcie do Witebska z dwoma pomocnikami, POWSTAŃSKIM, późniejszym Inspektorem wileńskim i BULHAROWSKIM. Po zamknięciu Uniwersytetu, d. 1 września 1832 roku na toż stanowisko mianowany został w Akademii medyko-chirurgicznej, z warunkiem wykładania desmurgii, oraz nauki o zwichnięciach i złamaniach kości w języku łacińskim. Chcąc otrzymać stopień Adjunkta, zmuszony był stosownie do ustawy akademii w r. 1834 wytrzymać przed konferencyją Akademii ścisły egzamin ze wszystkich gałęzi chirurgii i mieć przed nią dwie prelekcye próbne: jedną w języku rosyjskim, a drugą po łacinie. Uchwałą téjże konferencyi poruczono KORZENIEWSKIEMU, aby próbną lekcycję, którą napisał po łacinie, przelożył na język rosyjski i odczytał ją na ogólném zebraniu w auli. W r. 1836 i 1837 pełnił zastępczo obowiązki sekretarza konferencyi; w tymże samym czasie był sekretarzem Towarzystwa lekarskiego. W maju 1837 roku mianowany został professorem nadzwyczajnym. W tymże czasie przedstawił konferencyi dwa dzieła w rękopisie, napisane przez niego po łacinie z zakresu chirurgii, konferencyja poleciła wydrukować je na korzyść autora. Dla wydoskonalenia się w chirurgii i zwiedzenia słynniejszych zakładów lekarskich, wyjechał na dwa lata za granicę w r. 1837 (1 sierpnia). W pierwszym roku zwiedził wszystkie główne miasta niemieckie, jak Wrocław, Pragę, Drezno, Lipsk, Halle i t. d. Co było zasługującym na uwagę notował i sprawozdanie w języku

francuzkim przesyłał Akademii. Sprawozdania te w przekładzie rosyjskim wychodziły w Dzienniku ministeryjum spraw wewnętrznych. W drugim roku zwiedził Francję i Anglię. Z Anglii jednakże sprawozdań nie przysyłał, przeziębivszy się bowiem na morzu, cały ten czas w Anglii chorował i chorym powrócił do Wilna w sierpniu 1839 roku. Mianowany professorem zwyczajnym i dyrektorem kliniki chirurgicznój, niezależnie od powyższego, winien był wykladać chirurgię teoretyczną. Z przyczyny choroby, zaledwie w 1840 roku objął te obowiązki. W klinice egzamin chorego odbywał się w języku zrozumiałym dla tegoż, objaśnienia zaś profesora i historyje chorób były spisywane przez studentów po łacinie. Jakkolwiek w klinice nie było wiele łóżek, studenci mieli możność obserwować wszystkie prawie choroby i widzieć prawie wszystkie operacje. Dla zachęty i przyzwyczajenia się, KORZENIEWSKI zalecał studentom piątego kursu, robić mniejsze operacje pod swym kierunkiem; dzięki temu tylu znakomych operatorów i profesorów chirurgii w drugich uniwersytetach wychodziło z Wilna. Otrzymawszy emeryturę po zamknięciu Akademii, pozostał w Wilnie i w miarę swych sił, nadwątłonych przez choroby — zajmował się z powodzeniem praktyką chirurgiczną. Słynął jako znakomity technik-operator. Umarł w Wilnie w 1870 r.

Conspectus nosologicus exanthematum. Vilae. Typis Dworzecii: 1829. 8-o str. 103.

Kossowski Stanisław. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował razem z MALINOWSKIM, CZERETOWICZEM, GRASSEM. Celował między młodzieżą zdolnościami i pilnością. Należał do „Towarzystwa doskonałacój się młodzi“. W r. 1808 pozyskał dyplom doktorski. Wykonawstwem lekarskiem zajmował się w Wilnie, spostrzeżenia z praktyki lekarskiej komunikował na posiedzeniach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od 12 czerwca 1809 roku. Następnie osiedlił się w Mińsku i tam umarł w r. 1820.

Kosztulski Jan. Pochodził z gubernii witebskiej z powiatu lepelskiego. Po ukończeniu szkoły tołoczyńskiej, przybył do Wilna i zaczął studyjować w Uniwersytecie nauki przyrodnicze. Otrzymawszy stopień kandydata filozofii, zaczął poświęcać się medycynie, którą ukończył ze stopniem doktora w r. 1820. Osiedliwszy się w Kownie zaczął praktykować, zyskując sobie uznanie zacnego człowieka. W r. 1828 przeniósł się do Warszawy i tu pozostał aż do śmierci tj. do r. 1869. Pięćdziesięcioletni jubileusz działalności swój lekarskiej i służbowej obchodził w r. 1868. Prof. Gierszowt pięknym wspomnieniem uczcił pamięć dobrego lekarza i zacnego człowieka w Tygodniku Ilustrowanym 1868 r.

De castratione. Vilnae. ZAWADZKI. 1828. 8-o str. 23.
Diss. inaug.

Kowalski Józef. Urodził się w Postawach w 1785 r. d. 10 lutego z ojca Józefa, doktora medycyny, konsyliarza Dworu Króla Polskiego i Róży. Nauki pobierał w Postawach. W 1799 r. przybył do Wilna i umieszczony został w Szkole kadetów. W 1806 r. był magistrem medycyny i starszym lekarzem w szpitalu Ś-go Jakóba. W 1807 ordynatorem szpitala wojkowego. Pozyskawszy dyplom doktora medycyny (26 czerwca 1809 r.) przeniósł się do Kowna, gdzie spełniał obowiązki lekarza powiatu i miejscowego gimnazjum. Na tém stanowisku pozostawał, gdy do Kowna przybył na nauczyciela Adam Mickiewicz. Wieszczył był moralnie rostrojony co doprowadziło za sobą cierpienie fizyczne. KOWALSKIEMU było daném przyjsć mu z pomocą lekarską, a gdy zaprosił go do swego domu, odtąd wielki poeta nie był już samotnym. ODYNIEC w swoich „Wspomnieniach“ szczegółowo objaśnia ten przyjazny stosunek domu zacnego lekarza do najznakomitszego z wieszczów polskich. Następnie przeniósł się KOWALSKI do Wilna i tu zajmował kolejno posady rządowe cywilne i wojskowe. Od r. 1837 był głównym lekarzem szpitala wojkowego. Jako członek czynny Towarzystwa lekarskiego

od r. 1817 — niejednokrotnie przedstawiał na posiedzeniach, sprawozdania ze swych czynności. W dniu 26 czerwca 1859 r. upłynęło 50 lat od promocji na doktora medycyny. Ówczesny prezes Towarzystwa ADAMOWICZ, urządził jubileusz, szczegółowo w bieżących czasopismach opisany. Na jubileuszowym posiedzeniu Towarzystwa lekarskiego, z pomiędzy licznie zebranej publiczności trzech wileńskich poetów czynny przyjął udział w uroczystości, wygłaszając okolicznościowe wiersze na cześć jubilata. A. GROZA wypowiedział „wiersz podróżny ze wspomnień o MICKIEWICZU“, A. E. ODYNIEC również podniósł okoliczność pobytu MICKIEWICZA w Kownie, a WŁ. SYROKOMLA w ślicznym wierszu uczcił powołanie lekarza. Wkrótce po jubileuszu zacny ten mąż zakończył życie w Wilnie w 1861 roku.

Historia raka członka wstydliwego. Ms. fol. str. 4.

Opisanie choroby karbunkulowej panującej w powiecie kowieńskim. 1826. fol. 14 kart i 3 tabl. Ms.

Kruczkowski Stanisław. Pochodził z Wołynia. Do medycyny przykładał się w Wilnie, był stypendystą rządowym. Otrzymał dyplom doktorski w r. 1822, wstąpił obowiązkowo do służby rządowej.

Diss. inaug. obstetricio practica exhibens dolorum genuinorum sub partu anomaliam. Vilnae. 1822. 8-o str. 32.

Krzyżanowski Michał Tytus. Pochodził z Podola. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie jako stypendysta rządowy. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1812, wstąpił obowiązkowo do służby rządowej.

Diss. inauguralis. De bubonice. Vilnae. ZAWADZKI 1812. 8-o str. 19.

Kuczewski Izidor. Pochodził z Litwy. W uniwersytecie wileńskim pobierał nauki lekarskie na koszt rządu w Instytucie lekarskim. Promowany na Doktora medycyny, wstąpił do służby rządowej, ostatecznie mieszkał w Barze.

Diss. inauguralis. De coxarthrocace casus practicos continens. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1818. 8-o str. 21.

Kuczyński Ignacy pochodził z Grodna. Wychowaniec Uniwersytetu wileńskiego, słynął jako znakomity preparator anatom. Za przedmiot rozprawy inauguralnej wziął skelet. Oprócz najlepszego sposobu bielenia kości i sztucznego ich powiązania, podał sposób robienia skeletów ze stawami ruchomymi; jeden z takich przygotowany przez Kuczyńskiego, był ozdobą gabinetu anatomicznego i zastanawiał publiczność swoim podnoszeniem się na sprężynach ze stolka, na którym siedział (Adamowicz l. c. 87). Promowany na Doktora medycyny w Akademii medyko-chirurgicznej w r. 1835.

De sceleto construendo. Vilnae. ZAWADZKI. 1835. 8-o. Diss. inaug.

Kulesza Jan Filip. Urodził się na Litwie w 1779 roku. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie kończył w Wilnie, gdzie pozyskał dyplom doktorski w r. 1821. Następnie podróżował za granicą w celach naukowych. Powróciwszy do kraju osiedlił się w Warszawie i wstąpił do służby rządowej. Był członkiem zarządu lekarskiego miasta Warszawy. Piastował godność prezesa Towarzystwa lekarskiego i jakiś czas był redaktorem Pamiętnika Towarzystwa. Od r. 1855 liczył się do członków Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Umarł we wsi Siemieniu w powiecie radzyńskim d. 10 stycznia 1872 roku.

De phitisi laryngea et tracheali. Vilnae. Typ. A. MARCINOWSKI. 1821. 8-o str. 42.

(Ciąg dalszy.)

Kułakowski Henryk. Pochodził z gubernii mińskiej, gdzie się urodził w r. 1808. Nauki studyjował początkowo w szkołach boruńskich, później w Mińsku. W uniwersytecie wileńskim studyjował nauki matematyczne, lecz wkrótce porzucił je a zaczął słuchać nauk prawnych, które ze stopniem studenta ukończył. W medyko-chirurgicznej akademii zaczął studyjować medycynę. Będąc jeszcze słuchaczem, już pełnił obowiązki asystenta przy ŚNIADECKIM. Po ukończeniu nauk lekarskich w r. 1837 został rzeczywistym asystentem, pełniąc równocześnie obowiązki prosektora najpierw przy BIELKIEWICZU, później przy SIEWRUKU. Nieodstępując swego mistrza ŚNIADECKIEGO złożonego ciężką chorobą, spisał z jego słów przedmowę do drugiego wydania Teoryi jestestw organicznych, a nadto na zalecenie ŚNIADECKIEGO zebrał wszystkie jego prace rozrzucone po czasopismach. Zbiór ten wydał później BALIŃSKI (Słownik lekarzów polskich str. 255). Po zamknięciu Akademii medyko-chirurgicznej w Wilnie, KUŁAKOWSKI udał się do Pe-

piero od roku 1793 zaczynają się pierwsze promocyje w Wilnie, na doktorów medycyny.

Jakób FRANK był pierwszym doktorem, który ogłosił w Wilnie swą rozprawę i ją obronił; drugim był KAWRYNOWICZ;—nie ogłosił on rozprawy, lecz bronił tezy. Od r. 1798 następuje szereg promocyj—jedni przedstawiają dysertacyje zagraniczne, jak TIEFFENBACH; inni—bronią tez, nie pisząc wcale rozprawy, jak Samuel NATHAN, LENTZNER, LONGCHAMP, NISZKOWSKI i t. d.;—inni wreszcie otrzymują przyznanie sobie uczonego stopnia, ze względu na zasługi naukowe—jak HILDESHEIM ¹⁾. Ostatnim doktorem Szkoły Głównej litewskiej był Fryderyk OEHME, doktor medycyny Uniwersytetu lipskiego,—jeden z uczniów swego czasu lekarzy zamieszkałych na Litwie.

W nowo uorganizowanym Uniwersytecie, poczyną się promowanie doktorów medycyny od r. 1806. Pisanie rozpraw inauguralnych i obrona ich, zastosowaną była do zasad przyjętych w Uniwersytecie edyńskim ²⁾. Pierwszymi doktorami medycyny w Uniwersytecie, byli BORSUK i PUCZKOWSKI. Nie przedstawiali oni specjalnych rozpraw, lecz obronili zatwierdzone przez fakultet tezy. Nie mało uroku i zachęty dodało téj uroczystości, publiczne przemówienie do nowych doktorów Józefa FRANKA, o obowiązkach lekarza ³⁾.

¹⁾ ADAMOWICZ. Noty, autografy.

²⁾ Podczas obrony—profesorowie byli w togach pod przewodnictwem dziekana, a często rektora. Oponentów było dwóch. Doktorand wykonywał przy ięgu najpierw hippokratesową, a następnie na ewangeliję według obrządku rzymsko-katolickiego. Późem następowały przemowy i powitanie nowego doktora przez fakultet i zebranych. Doktor otrzymywał z rąk przewodniczącego: pierścień, mucet, biret i książkę—wreszcie pocałowanie. Obyczaj ten trwał aż do rektorstwa PELIKANA, który ograniczył powyższe ceremonije do podania ręki doktorandowi przez dziekana wydziału. ADAMOWICZ z autografów.

³⁾ Discours sur les devoirs des medecins, prononcé le 12 Juin 1806 Joseph FRANK à l'occasion du grade de docteur en médecine conféré so-

tersburga, gdzie został asystentem kliniki terapeutycznej przy prof. Józefie MIANOWSKIM. Będąc Adjunktem, wykładał dermatologią. W r. 1849 został prof. nadzwyczajnym, a od r. 1852 jako profesor zwyczajny wykładał farmakologią, urządził klinikę chorób skórnych i w niej prowadził wykłady. Otrzymawszy emeryturę za trzydziestoletnią pracę nauczycielską, mimo sędziwego wieku, nie porzucił zajęć naukowych, ani też odpoczywa, choć mu to się słuszenie należy, ale jest czynnym po dziś dzień jako lekarz naczelny Towarzystwa dróg żelaznych.

De cheiloplastice et stomatopoësi. Vilnae. S. Blumowicz. 1842. 8-o str. 52.

Kuszelewski Samuel. Pochodził z rodziny izraelskiej, osiadłej na Litwie. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny w r. 1824 w Uniwersytecie wileńskim, osiadł w Słuczczyźnie. w majątkach massy-radziwiłłowskiej i już to w Mirze, już w Nieświeżu przemieszkiwał. Znany był w okolicy jako zdolny i sumienny lekarz. Prowadzenie miał wielkie i znacznego dorobił się majątku

De singultu. Typis J. Zawadzki. Vilnae. 1824. 8-o str. 34. Diss. inaug.

Kwiatkowski Jan Feliks. Pochodził z Litwy. Studiował medycynę w Wilnie na koszt rządu, wychowując się w Instytucie lekarskim. Pozyskawszy w r. 1815 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej. Mieszkał w Żytomierzu.

Diss. inauguralis medico praet. Aetiologiam morbi coerulei amplificans. Vilnae. Typis Diocesanis. 1815. 8-o str. 15.

Lang Jacek. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim promowany na doktora medycyny w r. 1812. Jako stypendysta rządowy, wychowaniec Instytutu lekarskiego, wstąpił obowiązkowo do służby rządowej.

De blepharophthalmia recens natorum. Vilnae. 1812. 8-o str. 19. Typis Scholarum Piorum.

Laskowski Jan Chrzyciel. Pochodził z Litwy. Studiował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim, był wychowawcą Instytutu lekarskiego. W r. 1812 pozyskawszy dyplom doktorski, wstąpił obowiązkowo do służby rządowej.

De exostosi. Vilnae. Typis Congr. Missionis. 1812. 8-o str. 19. Diss. inauguralis.

Lentzner Stanisław. Wychowaniec Szkoły Głównej litewskiej. Pozyskawszy dyplom doktorski na sesji wydziału lekarskiego w 1798 roku, zamieszkał w Wilnie i zajmował się praktyką lekarską. W d. 12 października 1808 r. wybrany został członkiem Towarzystwa lekarskiego. Umarł w Wilnie w 1819 roku.

Lewestam Jerzy. Studiował nauki lekarskie w Kili, gdzie pozyskał dyplom doktorski; następnie osiedlił się na Litwie, powtórzył egzamin doktorski w Uniwersytecie wileńskim i w stopniu uczonym zatwierdzony został w roku 1823.

De liquore amnii foetus humani, praecipue de ejus usu. Kiliae. Mohr. 1823. 8-o str. 43.

de Longchamp Berger Józef. Doktor nauk wyzwolonych i filozofii. W r. 1799 promowany na Doktora medycyny w Szkole Głównej litewskiej. Pochodził ze Lwowa, gdzie się urodził w 1770 r. Pracował przy **BRIOTECIE**, jako korepetytor anatomii, a później przy wykładach chirurgii był asystentem. Osiedlił się w Mińsku, ząd wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w r. 1807. Umarł w r. 1812. Spokrewniony był z **Adamem JOCHEREM**.

Łaniewski Antoni. Pochodził z gubernii mińskiej. Nauki lekarskie studiował w Uniwersytecie wileńskim. Promowany na doktora medycyny w r. 1828.

De herpete. Vilnae. Manes et Zymel. 1828. 8-o str. 33. Diss. inaug.

Ławicki Mikołaj. Pochodził z Wołynia. Przy materialnej pomocy braci Józefa i Michała, studiował nauki

lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1828.

De laparatomia. Vilnae. A. MARCINOWSKI. 1828. 8-o str. 39. Diss. inaugur.

Ławrynowicz Antoni. Pochodził z ekonomii szawelskiej. Pierwotnie uczył się w Grodnie, razem z GILIBERTEM przybył do Wilna i tu kończył nauki lekarskie. Studiował medycynę razem z Andrzejem MATUSEWICZEM, późniejszym profesorem akuszerii. Chronologicznie biorąc, ŁAWRYNOWICZ jest drugim z kolei doktorem medycyny, promowanym w Wilnie w 1797 r. po obronieniu tez, przez fakultet zatwierdzonych.

Ławrynowicz Franciszek. Po ukończeniu studiów lekarskich w Uniwersytecie wileńskim w r. 1815, pozostał przy klinice, jako lekarz dozorujący (*medicus assistens*), co mu ułatwiło pozyskanie dyplomu doktorskiego w r. 1816. Jakkolwiek liczył się do bardzo zdolnych i pracowitych lekarzy, nie pozostał się przy uniwersytecie, o czém marzył, lecz wstąpił do służby wojskowej. Mianowany ordynatorem w szpitalu w Mohilewie nad Dnieprem, poświęcał się mozołnym studjom lekarskim. Przeglądaliśmy korespondencyję jego z profesorem HOMOLICKIM, która się rozpoczyna od roku 1817. Z téj łatwo wyrozumić można, że ŁAWRYNOWICZ marzy ciągle o profesurze. Chociaż na marzeniu miała profesura się ograniczyć — ŁAWRYNOWICZ jednakże bacznie śledzi za rozwojem nauk lekarskich w kraju i za granicą. Katedry wprowadzić nie otrzymał, lecz w zamian pozyskał szeroki rozgłos jako lekarz-praktyk. W późniejszym czasie mieszkał w Kamieńcu Podolskim, a ostatecznie w Odessie. Był jakiś czas zwolennikiem GALLA, wielbicielem dra BROUSSAIS, — a szeroko zasłynął jako dowcipny wyśmiewacz Hahnemanizmu. Ani rozprawy doktorskiej, ani żadnej pracy treści lekarskiej, któraby wyszła z druku, nie znamy.

Łukomski Longin Prokop. Pochodził z Podola. Wychowaniec Instytutu lekarskiego w Uniwersytecie wileń-

skim. Po ukończeniu nauk lekarskich, wstąpił do służby wojskowej; — następnie w roku 1815 doktoryzował się w Wilnie.

De statu et conditione militum morbis cordis gigneandis idonea. Vilnae. ZAWADZKI. 1815. 8-o str. 15.

Machcewicz Aleksander. Urodził się na Litwie około roku 1785. Ukończywszy początkowe nauki w Żyrowicach, wstąpił na wydział lekarski w Uniwersytecie wileńskim. Był jednym z pierwszych wychowañców świeżo założonego przez Józefa FRANKA (d. 1 września 1807 roku) Instytutu lekarskiego. Dnia 10 grudnia 1808 roku otrzymał stopień kandydata medycyny; dnia 19 marca 1812 roku został magistrem, a 5 sierpnia 1814 roku Doktorem medycyny. Zmuszony do obowiązkowego odslużiwania w służbie rządowej, został naznaczony w r. 1812 ordynatorem szpitala wojskowego w Wilnie. W czasie wojny z Napoleonem czynny przyjmował udział: był pod twierdzą dynaburską, przy osadzie i wzięciu Połocka, pod Czasznikami. W czasie sławnego odwrotu wojsk francuzkich, znajdował się niedaleko Borysowa nad rzeką Beresyną. Przez rok 1813 był w kilku szpitalach ordynatorem. Jako naczelnny lekarz szpitala najpierw w Telszach (1814 r.), a następnie w Jurborgu niósł pomoc i rannym lub w niewoli chorującym francuzom, za co Towarzystwo lekarskie w Paryżu (12 lipca 1814 r.) wybrało go na swego członka. Mianowany lekarzem korpusu gwardyi w r. 1815, zamieszkał w Wilnie. Odtąd zaczął studyjować nauki lekarskie z wielką gorliwością, a rezultaty swych prac przesyłając rozmaitym Instytucyjom naukowym, był zaszczytany wyborem na członka, tak np. w r. 1817 został członkiem Towarzystwa drezdeńskiego Nauk i odkryć i moskiewskiego Towarzystwa fizyko-medycznego. W r. 1820 członkiem Towarzystwa galwanicznego we Florencyi, a w r. 1821 członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Otrzymaawszy w r. 1819 uwolnienie ze służby wojskowej, zamieszkał najpierw w mieście Myszkynie, a następnie (od r. 1821) w Poszanach jako le-

karz powiatowy; wreszcie od roku 1824 do 1833 mieszkał w Wilnie na stanowisku operatora przy Urzędzie lekarskim. Wezwany powtórnie do służby wojskowej (1833 r.), zamieszkał w Mińsku najpierw na stanowisku ordynatora szpitala, a następnie naczelnego lekarza (1834). Dosłużywszy emerytury, nie porzucił służby i dla tego w r. 1839 translokowany był do Dynaburga, gdzie zakończył życie d. 12 grudnia 1841 roku. Był człowiekiem prawym, wielkiej nauki. Liczne jego prace przeważnie treści lekarskiej i przyrodniczej zalegały w rękopiśmie i o ile mi wiadomo zaginęły.

Mackiewicz Aleksander. Pochodził z Litwy. Przy pomocy materyjalnej Józefa KARCZEWSKIEGO, studyjował nauki lekarskie w Wilnie. W r. 1830 pozyskał dyplom doktora medycyny i osiedlił się w Słucku u księcia WITTEGENSTEINA. Następnie był lekarzem powiatowym, gimnazjalnym i przy seminarjum unickim. Około r. 1838 zamieszkał przymusowo w głębi Rosyi.

De febribus gastricis. Vilnae. Typ. B. NEUMANN. 1830. 8-o str. 60. Diss. inaug.

Malewicz Marcelli Oktawian. Pochodził z Litwy. Kosztem Eustachego Karola KARPIA, kształcił się w Uniwersytecie wileńskim. W r. 1829 pozyskał dyplom doktora medycyny.

De frequentioribus cerebri morbis in instituto clinico vilmensis observatis. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1829. 8-o str. 81. Diss. inauguralis.

Mancini Józef Maryusz, doktor filozofii i medycyny, ponawiał egzamin doktorski w Uniwersytecie wileńskim. Promowany w r. 1817.

Matusiewicz Andrzej. Pochodził z Grodzieńskiej gubernii. Kosztem Stanisława Augusta kształcił się w Grodnie. Jako uczeń GILIBERTA, razem z nim przybył do Wilna i kończył nauki przyrodnicze. Pozyskawszy dyplom doktora filozofii, ćwiczył się w naukach lekarskich. Szczególnie REGNIER zachęcił go do akuszerii, której się zaczął

specyjalnie poświęcać; a nawet w późniejszych czasach kilka dzieł akuszeryjnych przyswoił literaturze polskiej. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1797. Po śmierci REGNIERA wykładał położnictwo i chirurgią w Szkole Głównej litewskiej. W chwili reorganizacyi Uniwersytetu, jako profesor publiczny zwyczajny, prowadził teoretyczne wykłady sztuki położniczej; prócz tego zarządzał kliniką położniczą (ob. MIANOWSKI Mikołaj i REGNIER) w szpitalu św. Jakóba. Od r. 1809 miewał wykłady dla kobiet nauki położniczej teoretyczno-praktyczne, dwa razy tygodniowo. Co się tyczy zatrudnień praktycznych, takowym zawsze przewodniczył przy zdarzonej okazji, a prócz tego, dla zachowania w nich porządku, wyznaczony był przez Zarząd Uniwersytetu czas od godziny 11 do 12 codziennie. Na tém stanowisku pozostał aż do śmierci, tj. do r. 1816. Następcą jego był współkolega i uczeń Mikołaj MALINOWSKI.

Mazurkiewicz Michał. Nauki lekarskie studyjował w Akademii medyko-chirurgicznej wileńskiej. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1842.

De morphie. Vilnae. 1842. 8-o str. 31. Typis S. BLUMOWICZ. Diss. inaug.

Meltzer Antoni. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Promowany na doktora medycyny w r. 1826.

Merz Melchior. *Hannenburgensis.* Studyjował nauki lekarskie w Würtzburgu, Bambergu. Wiedniu i Paryżu. Pociągnięty sławą Józefa FRANKA, przybył do Wilna i tu kończył nauki. W r. 1807 pozyskał dyplom doktora medycyny.

De colica. Vilnae. ZAWADZKI. 1807. 8-o. Diss. inaug.

Meyer Karol Wilhelm. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Promowany na doktora medycyny w r. 1806. Zajmował się praktyką lekarską w Międzyrzeczu wołyńskim. Z listów jego do HOMOLICKIEGO pisanych widać, że zajmował się praktyką chirurgiczną bardzo szczęśliwie. Wielkie nawet operacje dobrze mu się

udawały. Referaty i okazy patologiczne — usunięte drogą operacyjną, przysyłał do zbiorów Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od r. 1817. Pełnił jakiś czas obowiązki adjunkta, później podróżował za granicą w celach naukowych (1822). Ostatecznie jako prof. botaniki zamieszkał w Petersburgu.

Opisanie tumoru tłuszczowego (steatoma). MS. 1818. 4-o str. 14.

Hydrophobiae rabiosae historia. Vilnae. Typis Schol. Piarum. 1816. 8-o str. 37. Diss. inaug.

Mianowski Józef. Zasłużony rektor Szkoły Głównej warszawskiej, urodził się w Humanu 1804 r. — umarł we Włoszech w Sinigalii w styczniu 1879 r. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, gdzie promowany został na doktora medycyny w r. 1828. Gdy wykłady terapii szczegółowej oddzielone zostały i poruczone RYMKIEWICZOWI (ob. HERBERSKI) — klinika powierzona została prof. Jędrzejowi ŚNIADECKIEMU. MIANOWSKI jako wychowaniec Instytutu lekarskiego, obowiązany był pewną ilość lat odsłużyć, na ten cel zostawiono go przy uniwersytecie, jako pomocnika profesora kliniki. Na tém stanowisku przebył aż do r. 1837. W lutym 1831 roku poruczono mu mieć nadzór nad chorymi i rannymi żołnierzami w szpitalu wojskowym. Niezależnie od powyższych obowiązków wykładał fizjologię. W akademii do wyjazdu za granicę w r. 1837, pełnił téż same obowiązki. Po powrocie do Wilna w r. 1839 mianowany prof. adjunktem kliniki lekarskiej, dyrektorem której po śmierci ŚNIADECKIEGO był RYMKIEWICZ. Prócz tego wykładał fizjologią. W styczniu 1840 mianowany professorem zwyczajnym na katedrze fizjologii. Podczas zarządu szpitalem wojskowym, miał bogaty materiał rozmaitego rodzaju złamań kości, — materiał ten posłużył mu do napisania klasycznego dzieła, które wydrukował w Wilnie. Jako sekretarz Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od r. 1828, położył zasługi. W czasie pobytu za granicą miał między innemi polecenie, wejść w umowę ze słynnym

profesorem REMAKIEM, aby go pozyskać dla Wilna. To mu się nie udało. W styczniu 1842 roku powołany został do Petersburga na katedrę fizjologii i równocześnie назначony został głównym lekarzem szpitala wojskowego lądowego w oddziale chorób wewnętrznych. Później został lekarzem Dworu cesarskiego. Przebywszy w Petersburgu 18 lat, dosłużył się emerytury. W r. 1860 przeniósł się na mieszkanie do Włoch. Lecz wypoczynek, należny mu, jeszcze nie nadszedł, bo oto wezwany został na rektora Szkoły Głównej warszawskiej, gdzie niespożyte położył zasługi. Był pierwszym i zarazem ostatnim rektorem tej sławnej szkoły. Wdzięczna potomność, pragnąc go uczcić, założyła kasę wsparcia jego imienia dla ludzi poświęcających się nauce.

Diss. inaug. medico-practica. De tetano, observationes tres cum epierisi exhibens. Vilnae GLÜCKSBERG. 1828. 8-o str. 51.

Mianowski Mikołaj. Urodził się w Łucku 1770 roku, umarł we własnym majątku Soleczniki o 5 mil od Wilna w kwietniu 1843 r. Pochodził z rodziców niezamożnych. Początkowe nauki pobierał w Łucku, później w Wilnie. Studyjował nauki przyrodnicze w Szkole Głównej litewskiej, był pomocnikiem X. Jundziłła i zarządzał ogrodem botanicznym; promowany na doktora filozofii w roku 1802. Następnie zaczął się poświęcać medycynie i jako celujący uczeń cieszył się względami Jana Piotra FRANKA, znakomitego klinicysty. W r. 1805 został magistrem medycyny. Było podówczas w Wilnie „Towarzystwo doskonałającej się młodzieży”. Członkami byli najlepsi uczniowie, chociaż i profesorowie przyjmowali udział w jego pracach. Przewodniczącym był STUBIELEWICZ, prof. fizyki. Gdy i nauczyciele i uczniowie zwrócili uwagę na młodego magistra, który pod względem naukowym i towarzyskim celował między młodzieżą, przyjęli go w r. 1806 do swego grona. Zachowała się pamięć, że na jednym z takich posiedzeń przeczytał MIANOWSKI rozprawę: o chorobach zaraźliwych. Aleks. hr. CHODKIEWICZ, zna-

komity chemik i uczony polski, był dobroczyńcą MIANOWSKIEGO; na jego bowiem koszcie kształcił się w Wilnie. Gdy w dniu 31 stycznia 1807 pozyskał dyplom doktorski, ktoś z uniwersyteckich urządził mu figla; zamiast bowiem przy uniwersytecie pozostać, jak miał niepłonną nadzieję, wysłany został przez uniwersytet na lekarza do Pekałowa majątności hr. CHODKIEWICZA niezwłocznie, gdyż hr. CHODKIEWICZ ciężko zaniemógł. MIANOWSKI bez straty czasu opuścił Wilno i pospieszył na Wołyn i już 26 lutego pisze do WOLFGANGA z miejsca nowego pobytu. CHODKIEWICZ był zdrów i przedtem wcale nie chorował, figiel się tedy udał, bo MIANOWSKI bez pozwolenia uniwersytetu nie mógł się ruszyć z miejsca. Pobyt w Pekałowie przeciągał się. Z listu pisanego w listopadzie 1808 roku widać już rezygnację, gdy pisze: „jako nie każdy szlachcic jest senatorem, tak nie każdemu z nas być przy uniwersytecie, lub w korpusie uczonych. W każdym miejscu mniej więcej można być szczęśliwym i użytecznym“. Łudził się jednakże, bo przy każdej sposobności przypomina się przyjacielom wileńskim, aby o nim nie zapominali i nie pozwalali zagrzebywać się na wsi. W liście z 6 maja 1809 roku pisze do WOLFGANGA: „donosi mi (HORODECKI), iż mówił już z Jędrzejem i Janem (ŚNIADECCY), — że oni nie są dalecy (promować na adjunkta?), chodzi tylko o g e r m a n ó w. Pomów z nimi i pracuj, jeżeli sądzisz, że to będzie dobrze, kiedybym z Wami mieszkał“. Jakkolwiek JUNDZIEL przeznaczał MIANOWSKIEGO następcą po sobie i głośno się z tém odzywał, tak bowiem pisze o tém Jęd. ŚNIADECKI do CHODKIEWICZA; jakkolwiek książę kurator, bawiąc w Pekałach, pisał do Uniwersytetu o uwolnienie MIANOWSKIEGO, to jednak pozycja jego nie zmieniała się; nie dość na tém, CHODKIEWICZ wiedząc o wszystkiém, gdyż sam wstawiał się do CZARTORYSKIEGO. byłby rad zatrzymać jak najdłużej MIANOWSKIEGO, i może być że głównie wpłynął na zapomnienie, jakiemu uległ wygnaniec, tak bowiem zazwyczaj pisze o sobie. W końcu sierpnia 1809 r. wyjechał MIANOWSKI do Warsza-

wy razem z CHODKIEWICZEM; mieli oni zamiar wyjechać do wód zagranicznych, lecz w oczekiwaniu pasportów, a MIANOWSKI prócz tego w oczekiwaniu urlopu od Uniwersytetu, przebyli tam prawie rok okrągły. Mimo że cierpiał na oczy, oddawał się pracy, studyjował botanikę, sprowadzając coraz to nowe dzieła z zagranicy; marzył więc ciągle o zastępstwie JUNDZIŁA, chociaż CHODKIEWICZ powiększył mu pensję ze 120 na 300 dukatów. Doczekał się wreszcie nominacyi na Adjunkta w r. 1810. Zdawałoby się, że Warszawę natychmiast opuści, że do Wilna, do którego tak tęsknił, niezwłocznie przybędzie. Opóźniał się jednakże. Łatwo zrozumieć dla czego, przeczytawszy list jego z 16 maja 1810 z Warszawy: „Ani ja, ani mój dotychczasowy pryncypał (CHODKIEWICZ), nie mamy ani grosza, bez niego ani za próg“. Przybywszy do Wilna, po tyloletniem tułactwie, tak bowiem zapatrywał się na swój pobyt na Wołyniu i w Warszawie, zaczął wykładać fizyjologią, głównie podług dzieła Jed. ŚNIADECKIEGO: *Teoryja jestestw organicznych*. Niezależnie od tego, gdy „germanowie“ których się tak niegdyś obawiał, opuścili Wilno w r. 1812, zastępczo zaczął wykładać anatomię po LEBENWEINIE. W tymże roku, jako pomocnik MATUSEWICZA, przyczynił się do urządzenia kliniki położniczej, na co rząd wyasygnował 1093 ruble (ADAMOWICZ *l. c.*). W późniejszym czasie jako dyrektor téjże kliniki, zakład ten do możebnej doskonałości doprowadził. W r. 1815 mianowany prof. nadzwyczajnym fizyjologii. Wkrótce potem dawne jego marzenia zjściły się, wyjechał do Wiednia i Paryża na dwa lata dla studyjów naukowych. Jego katedrę objął zastępczo HOMOLICKI. Gdy MATUSEWICZ umarł, profesorem akuszerii naznaczono MIANOWSKIEGO — HOMOLICKI objął katedrę fizyjologii na stałe. Dowiedziawszy się o tych zmianach MIANOWSKI głównie z listów HOMOLICKIEGO, winszuje mu z Wiednia 1817 r., lecz nie umie tego ukryć, jak mu się nie podobają innowacyje HOMOLICKIEGO, chociaż ważność ich uznaje (ob. HOMOLICKI). Po powrocie z zagra.

Rozpatrując się w treści rozpraw doktoryzacyjnych, łatwo zauważyć, że wpływ profesorów dominujący w Uniwersytecie, odbija się i na dySSERTacjach; i tak np. w okresie czasu od r. 1806 — 1821, wpływ FRANKA na sprawy le-karskie w Uniwersytecie, był bez zaprzeczenia przeważny,—otóż największa część dySSERTacyj wychodziła pod jego kierunkiem. Treścią ich były prawie zawsze obserwacje przedsiębrane w klinice chorób wewnętrznych, oparte na praktyce tegoż profesora, z unikaniem wszelkich wątpliwych teoryj w różnych czasach, w medycynie panujących. Po roku 1820, Wacław PELIKAN staje się osobistością o tyle wydatną, że z nią się liczyć trzeba. Jeżeli wiedząc to, zwrócimy uwagę na treść rozpraw inanguralnych, — przekonamy się, że są one przeważnie chirurgiczne i pod kierunkiem PELIKANA przedsiębrane. Z anatomii porównawczej pod kierunkiem BOJANUSA, jest zaledwie parę. Za czasów Uniwersytetu t. j. w przeciągu 25 lat (pierwsze promocyje jak to wzmiankowaliśmy datują się od r. 1806), promowano doktorów medycyny 168. Niektórzy z nich nie drukowali rozpraw inanguralnych,—po większej części nie doszły nas rękopisma; niektórzy jak np. BIELKIEWICZ Adam, w dziesięć lat po doktoryzacji, zaledwie je drukiem ogłaszali.

Po zamknięciu Uniwersytetu, w powstałej z wydziału lekarskiego Akademii Medyko-chirurgicznój, ogłoszono rozpraw doktorskich (z tych jedna zagraniczna), 24, przeważnie z medycyny wewnętrznej, pod kierunkiem profesora RYMKIEWICZA; chirurgiczne—pod kierunkiem prof. KORZENIOWSKIEGO; a dwie tylko z anatomii porównawczej, dokonane pod kierunkiem prof. EICHWALDA.

Wszystkich doktorów medycyny promowanych w Wilnie, było podług mego obliczenia 212. Cyfra ta nie jest zupełną, lecz pomimo starannego poszukiwania, nie udało

lennellement à mrs. BORSUK et PUCZKOWSKI, dans l'Université de Vilna. Vilna 1086. 8-o.

nicy w r. 1818, mianowany profesorem publicznym zwyczajnym i dyrektorem kliniki akuszerskiej. Po śmierci LOBENWEINA (1820) wybrany dziekanem fakultetu lekarskiego. Na tém stanowisku przebył trzy lata i podówczas wiele przykrości doświadczył, a zawsze ci Germanowie! Gdy jego następcą PELIKAN został rektorem, MIANOWSKI powtórnie wybrany, pozostał na tém stanowisku aż do zamknięcia uniwersytetu. Jako zastępca rektora, kończył czynności zwinętego uniwersytetu. W nowo uorganizowanej Akademii medyko-chirurgicznej był czasowo prezydentem, a gdy KUCZKOWSKI w r. 1840 opuścił Wilno, MIANOWSKI został rektorem. Na jego dołę wypadło zamknięcie Szkoły, w której się uczył i prawie 40 lat przebywał jako nauczający (był pomocnikiem JUNDZILLA). Jako profesor liczył się do uczonych, dowody w jego dziełach i rozprawach naukowych. Jako lekarz-praktyk, akuszer, miał być bardzo szczęśliwym. W obojętności delikatny, obdarzony wyższym polem, był poszukiwanym. Pod jego kierunkiem wychowało się wielu zdolnych akuszerów jak BIELKIEWICZ, WOELCK A. i in. Do założenia Towarzystwa wspierania biednych uczniów (1821) wiele się przyczynił. Towarzystwo to zaledwie rok trwało, bo miano podejrzenie, że jest tendencyjne, i z tego powodu dziekan MIANOWSKI doświadczał wiele przykrości. Jako członek Towarzystwa lekarskiego, czynny przyjmował udział, przedstawiając na posiedzeniach referaty z praktycznych spostrzeżeń i rozprawy naukowe.

De jure gravidarum sub respectu politico-medico. Ms. 1818.

Historia cephalae chron. arthriticae et plicosae i t. d. Ms. 1818.

Pneumatoris ventriculi (po polsku). 1815. Ms. 4-o.

Diss. inauguralis. Therapiam febris nervosae exhibens. Vilnae. ZAWADZKI. 1807. 8-o str. 40.

Miaskowski Karol. Studyjował nauki lekarskie w Szkole Głównej litewskiej. W uniwersytecie wileńskim pozy-

skał w r. 1808 stopień magistra medycyny, a w r. 1810 doktora medycyny.

Miram Karol Edward. Pochodził z Kurlandyi. Prof. EICHWALD czy był z nim spokrewniony, czy tylko zaprzyjaźniony, dość na tém, że bardzo protegował MIRAMA, gdy ten około 1834 roku przybył do Wilna i zaczął studyjować nauki lekarskie. W r. 1836 ukończył je ze stopniem lekarza. Będąc jeszcze studentem w r. 1835 mianowany został pomocnikiem prosektora przy muzeum zootomiczném. Anatomija porównawcza (ob. EICHWALD) miała licznych zwolenników, jak niegdyś w uniwersytecie tak obecnie między studentami Akademii medyko-chirurgicznój. Do celujących należał MIRAM. W rozprawie inauguralnój zwrócił uwagę na różnicę kości nosowój prawej od lewój u zwierząt. W rozprawie zaś z r. 1834: *Beitrag zur Anatomie des Pentastoma taenioides*, opisał bardzo dokładnie robaka, znajdującego się w kości czołowej psów i koni. O potworach zwierzęcych pisywał, jak również o zewnętrznym kanale słuchowym u bobra i o anatomii glisty końskiej. Dnia 23 listopada 1840 roku wybrany członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. W r. 1842 pozyskał dyplom doktorski, a wkrótce potem wskutek zamknięcia Akademii wyjechał do Kijowa, dokąd powołany został na katedrę profesora fizjologii. Na tém stanowisku przyjmował udział w 1872 roku w jubileuszu ADAMOWICZA. Jako lekarz-praktyk pozyskał w Kijowie sławę szczęśliwego pediatry.

De ossibus nasi. Vilnae. Typis S. BLUMOWICZ. 1842
8-o str. 28. Diss. inaug.

Mokrzycki Paweł. Pochodził z Podola. Wychowaniec Instytutu lekarskiego przy uniwersytecie wileńskim. Ukończywszy w r. 1824 medycynę ze stopniem doktora, wstąpił do służby rządowój.

Diss. inaug. medico-obstetricia exhibens observationum par in convulsiones puerperarum cum epierisi. Vilnae. Manes et Zymel. 1824. 8-o str. 27.

Morawski Stanisław. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1823, osiedlił się w Kownie. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1825. Następnie zamieszkał we własnej majątności Ustrome, w trockim powiecie i tam zakończył życie w październiku 1853 r. Na posiedzeniu Towarzystwa w d. 12 lutego 1854 r. prezes ADAMOWICZ przeczytał biografię zmarłego, lecz takowój w archiwum Towarzystwa niéma.

Zasady fizyognomistyki kobiet cywilizowanych polskich. Ms.

Diss. inaug. Casum diabetis melliti cum epierisi exhibens. Vilnae. ZAWĄDZKI. 1823. 8-o str. 33.

Mosovius Maurycy Adolf. Studyjował nauki lekarskie w Berlinie, gdzie pozyskał dyplom doktora medycyny. W uniwersytecie wileńskim ponawiał egzamin doktorski i pozyskał potwierdzenie uczonego stopnia w r. 1819.

Dissertatio inauguralis medica de Calculorum animalium eorumque inprimis biliariorum origine et natura c. tabula aenea. Berolini. Typis Augusti Guil. Schadji. 1812. 8-o.

Moszyński Julian Albin. Pochodził z Królestwa polskiego. Urodził się 1 marca w Cissowie, w augustowskiém. Gimnazyjum kończył w Białymstoku, medycynę w Akademii medyko-chirurgicznój wileńskiej. Promowany na Doktora medycyny w r. 1841. Praktyce lekarskiej poświęcał się w Wilnie, zajmując równocześnie posadę naczelnego lekarza w szpitalu św. Jakóba i dyrektora Szkoły akuszerek, który to zakład winien swe powstanie MOSZYŃSKIEMU. Jako członek Towarzystwa lekarskiego, pełnił obowiązki sekretarza i prezesa; na obu tych stanowiskach wielkie położył zasługi. Jako popularyzator dzieł lekarskich z dziedziny higieny, akuszeryi i chorób kobiecych, jeszcze i dziś jest cenionym; prace jego bowiem są poszukiwane, dla tego załować przychodzi, że są w handlu księgarskim zupełnie wyczerpane. Był członkiem komisji archeologicznój wileńskiej i Muzeum starożytności. Na wszystkich stanowi-

skach pozostawił po sobie wspomnienie znakomitego lekarza, zacnego człowieka. Umarł w Wilnie we wrześniu 1857 r. *ex phlebitide venarum varicosarum cruris*. KIRKOR. i SYROKOMLA w biografiach przez siebie napisanych, podnieśli zasługi obywatelskie zmarłego.

Orchitis utriusque testiculi quorum alter induratus alter absque induratione phlogosi detentus, in subjecto blennorrhoea laborante, per compressionem sanatae. Ms. 4-o str. 22 z dnia 12 stycznia 1842.

Diss. inauguralis. Tnctomia et myotomia. Vilnae. ZAWADZKI. 1841. 8-o.

Muyschel Karol Justus. Urodził się w Rydze dnia 22 lutego 1799 r., umarł po krótkiej chorobie, w dziedzicznej wsi Moknum, w powiecie trockim, dnia 7 lutego 1843 roku. Nauki gimnazyjalne pobierał w Dorpacie; medycynę studyjował w Wilnie, gdzie stopień doktorski otrzymał w 1829 r. Będąc magistrem medycyny, zaczął wykładać razem z ADAMOWICZEM w Szkole weterynaryjnej, założonej przez BOJANUSA w r. 1823. Anatomję, farmacyję i chirurgję dla weterynarzy wykładał po polsku. Założony w roku 1824 przez BOJANUSA gabinet zootomiczny, zostawał pod jego zawiadywaniem. W r. 1829 wyjechał w podróż naukową po Europie; a za powrotem w r. 1832 objął w Akademii medyko-chirurgicznej katedrę anatomii i chirurgii zwierzęcej. Niezależnie od powyższych obowiązków, zarządzał od roku 1841 gabinetami fizycznym i farmakologicznym. Po zamknięciu Akademii zamieszkał na wsi. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od d. 17 grudnia 1831 roku. Romuald PODBEREZKI ogłosił biografię MUYSCHELA w Pamiętniku naukowo-literackim za r. 1849.

De synonymia myologica equini generis. Vilnae. 1829. 8-o. Diss. inaug.

Nahumowicz Izidor. Balneolog polski. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. W roku 1826 pozyskał dyplom doktora medycyny i osiedlił się w Grodnie. Zajmował się wodami mineralnemi.

mi w Druskienikach. Ścisłe i wielokrotne swe badania ogłaszał drukiem. Umarł w Grodnie około r. 1860.

Diss. inaug. chirurgica. De pedis extremi difformitatibus. Typis Dioecesanis. Vilnae. 1826. 8-o str. 42.

Nahumowicz Leon Kazimierz. Pochodził z Mobilewa. Słuchał medycyny w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1812, wstąpił do służby wojсковej, gdzie przechodząc różne stopnie, jako radca stanu mieszkał około 1844 r. w Petersburgu. Będąc członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1821, nadsyłał swe rozprawy i spostrzeżenia.

Adnotationes de scarlatina. Ms. 1821.

Rukowództwo k leczeniu ogniostrelnych ran. Ms. 1822. (to było drukowane).

Diss. inaug. med. practica. Cynanches laryngese bina exempla, addita epierisi exhibens. Vilnae. ZAWADZKI. 1812. 8-o str. 15.

Nathan Samuel Pozyskał dyplom doktora medycyny w Szkole Głównej litewskiej w 1798 r. po obronieniu tez. zatwierdzonych przez fakultet lekarski.

Niechwiedowicz Onufry. Pochodził z Litwy. Kończył nauki lekarskie w Wilnie, jako stypendysta w Instytucie lekarskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w roku 1811, wstąpił do służby wojсковej.

Observatio medica de rariori linguae vitio organico. Vilnae. ZAWADZKI. 1811. 8-o str. 15. 1 tabl.

Niedermajer Jan. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Promowany na doktora medycyny w r. 1815.

Niszkowski Jan Fryderyk. Urodził się w Wilnie dnia 18 marca 1774 roku, umarł w dniu 3 września 1816. Pochowany na cmentarzu luterskim wileńskim. Nauki uniwersyteckie studyjował w Szkole Głównej litewskiej. Otrzymawszy stopień doktora filozofii, poświęcił się medycynie. Szczególniej przykładał się do anatomii i chirurgii, co zwróciło uwagę przełożonych, dla tego to po uzyskaniu sto-

pnia magistra medycyny, naznaczony został w d. 28 września 1797 r. vice-profesorem chirurgii (ob. BRIOTET). Po zdaniu doktorskiego egzaminu i obronieniu tez, przez fakultet zatwierdzonych, promowany dnia 22 maja 1799 r. Jako vice-profesor prowadził wykłady teoretyczne, jak również czynnie pomagał BRIOTETOWI przy operacjach. za co ten ostatni, mając znaczny wpływ w fakultecie, wyrobił mu posadę profesora adjunkta. Od r. 1802 — 1806 podróżował za granicą dla dalszego kształcenia się w chirurgii. Po powrocie w końcu roku 1806, rozpoczął wykłady desmurgii i nauki o chorobach kości. W d. 4 marca 1808 roku mianowany prof. nadzwyczajnym na katedrze chirurgii teoretycznej, a od r. 1809 prowadził przy pomocy BRIOTETA klinikę. Po usunięciu się BRIOTETA, mianowany profesorem chirurgii i dyrektorem kliniki, chociaż ta ostatnia z przyczyny ówczesnego stanu kraju, była chwilowo zamkniętą i dopiero w r. 1813 otworzył ją NISZKOWSKI. Działalność NISZKOWSKIEGO, jako chirurga, znakomitego operatora, zbyt wcześnie dla nauki przerwana została. Następca jego PELIKAN godnie podtrzymał tradycje BRIOTETA i jego znakomitego ucznia NISZKOWSKIEGO. NISZKOWSKI mało pisał; prócz not ułatwiających mu wykład chirurgii teoretycznej, sprawozdania z podróży naukowej po Europie i dwóch rozprawek, znajdujących się w archiwum Towarzystwa, nie prawie nie zostawił.

Observat. de hernia thoracica. Ms. z 12 czerwca 1816.

Oczapowski Jan. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w roku 1824. Następnie wstąpił do wojskowej służby i zamieszkał w Warszawie. Jako członek Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1835, nadsyłał rozprawy naukowe, niektóre z nich i dziś jeszcze nie są pozbawione wartości. W roku 1848 wybrany został na członka Towarzystwa naukowego krakowskiego. Wierzył w kołtun i wiarę w niego energicznie rozszerzał. Opuściwszy służbę wojskową, został lekarzem departamentów rządzącego Senatu, wreszcie or-

dynatorem szpitala ewangelickiego. Umarł w Warszawie d. 7 marca 1871 r.

Opisanie gorączki zaraźliwej panującej w pułkach kawalerii gwardii rosyjskiej. Ms. z 1826 roku. 4-o str. 40.

De auscultatione mediata s. de stethoscopi usu in medicina, chirurgia et arte obstetricia. Vilnae. Typis Manesii et Zymelii. 1824. 8-o str. 82. 1 tabl. Dis. inaug.

Oehme Fryderyk Teodor. Doktor filozofii i medycyny uniwersytetu lipskiego, lekarz J. K. Mości, przybył do Litwy z Drezna, praktyką zajmował się długo w Nieświeżu. Śledził za nauką, był w korespondencji naukowej z prof. Szkoły Głównej litewskiej Bisirv. Bisio Stefanem. Rezultaty naukowych poszukiwań ogłaszał w broszurach. ADAMOWICZ przypuszcza, że pisma te drukowane były w Warszawie, nam się zdaje, że w Nieświeżu. Dość porównać typy współczesne nieświeżskie z drukami OEHME, aby nabrać tego przekonania. Dla pozyskania praw wolnej praktyki, którą przez lat tyle z wielką korzyścią dla miejscowości uprawiał — musiał powtórzyć egzamin doktorski w Wilnie, po obronieniu też — stopień był mu przyznany. Była to ostatnia promocyja w Szkole Głównej litewskiej.

Theses medico-practicae. Vilnae. Typis Acad. fol. 2 karty.

Onacewicz Antoni Hilary. Pochodził z Białegostoku. Medycynę studyjował w Akademii medyko-chirurgicznej. Doktoryzował się w r. 1837. Będąc stypendystą, służył obowiązkowo w wojsku. Przechodząc różne stopnie został w roku 1857 głównym lekarzem szpitala wojskowego w Wilnie.

Dissertatio inauguralis medica. De scrophula. Vilnae. 1837. 8-o.

Orzechowicz Jan. Pochodził z Galicyi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w roku 1825.

De entropio. Vilnae. Typis Dioecesis. 1825. 8-o str. 20.

Orzechowski Ignacy. Pochodził ze Szczors. majątności hr. CHREPTOWICZA. Ojciec jego był poddanym hrabiego. CHREPTOWICZ jakkolwiek nie chciał Ignacego uwolnić z poddaństwa, przeciwko kształceniu się nic nie miał, lecz nawet mu dopomagał podczas studyjów uniwersyteckich. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny w roku 1830, zamieszkał w Nowogródku i praktyce się poświęcił. Był bardzo szczęśliwym w leczeniu, ztąd poszukiwanym. Wykupił siebie i rodzinę z poddaństwa, dorobił się milionowego majątku, mieszka obecnie w Nowogródku.

Specimen inaugurale medico-practicum frequentiores pulmonum morbos in instituto clinico vilnensi observatos exhibens. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1830. 8-o str. 75.

Otto Edward. Pochodził z Gdańska, do nauk lekarskich przykładał się w Wilnie, gdzie pozyskał dyplom doktorski w 1825 r.

Palczewski Tymoleon. Pochodził z Litwy, gdzie się urodził w r. 1793. Studyjował medycynę w Wilnie przy pomocy materyjalnej Józefa hr. ZABIELLY. Pozyskawszy dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej. Był członkiem zarządu lekarskiego w Wilnie i wówczas pozyskał sobie wziętość, jako akuszer. W r. 1819 wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego. Następnie przeniósł się do Petersburga i tam w młodym wieku umarł na cholere dnia 29 czerwca 1831 roku.

Diss. inaug. Pathologiam vomitus chronici exhibens Vilnae. ZAWADZKI 1815. 8-o str. 27.

Pieculewicz Małeusz. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Doktoryzował się w roku 1823.

De herniothomia. Vilnae. Zymel et Manes. 1823. 8-o str. 94. Diss. inaug.

Piekarski Franciszek. Pochodził z Mińska litewskiego. Przy pomocy Michała ZALESKIEGO, podkomorzego,

studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. W r. 1826 pozyskał dyplom doktorski.

De maxilla inferioris amputatione et partiali extirpatione. Vilnae. Sch. Piar. 1826. 8 o str. 25.

Pierożyński Mateusz. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, doktoryzował się w roku 1824.

Diss. inaug. De hydrarbro. Vilnae. Typ. Zymelii et Manesii. 1824. 8-o str. 79.

Pietrow Jerzy. Lekarz wojska rosyjskiego doktoryzował się w Wilnie. Rozprawa inauguralna w r. 1822, jak utrzymuje ADAMOWICZ, przedstawioną była w rękopiśmie.

Pilawski Franciszek. Pochodził z Wołynia. Przy pomocy Ignacego TYZENHAUZA studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1821, zamieszkał w Słucku, gdzie zajmował się wykonawstwem lekarskiem. Człowiek uczony, jowialny, powszechnie lubiany — zyskał sobie wielki rozgłos. Następnie skutkiem cierpień moralnych, zaczął zarzucać praktykę lekarską, przeniósł się do powiatu mozyrskiego i tam nagle życie zakończył.

De laryngotomia. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1821. 8-o str. 37. 1 tabl. Diss. inaug.

Piotrowski Bazyli. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem medyko-chirurga, wstąpił do służby wojskowej. Promowany w r. 1815 na doktora medycyny.

Pleszkowski Sylwester. Pochodził z Wołynia. Po ukończeniu nauk lekarskich na koszt rządu, wstąpił do służby wojskowej do 48 pułku strzelców i zamieszkał w Grodnie. Następnie doktoryzował się w r. 1826 i przechodząc różne stopnie w wojsku, został ostatecznie ordynatorem szpitala wojskowego (ujazdowskiego) w Warszawie. Znanym jest z licznych przekładów dzieł lekarskich na język polski.

De lacionibus capitis externis. Grodno. Typ. Zymelii. 1826. 8-o str. 64. Diss. inaug.

Porcyanko Konstanty Sławny lekarz wileński. Urodził się w r. 1793. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1818 i odtąd pozostał przy uniwersytecie, jako jeden z najznakomitszych jego profesorów. Mianowany w r. 1822 adjunktem na katedrze chirurgii, wykładał desmurgię. W r. 1824 naznaczony prof. nadzwyczajnym, objął katedrę terapii ogólnej i materii medycznej, które to przedmioty wykładał podług HECKERA. W r. 1826 został prof. zwyczajnym. W pierwszym półroczu wykładał terapię ogólną — w drugim, materię lekarską i recepturę. Od r. 1828 bardzo rozległe miał zajęcia; oprócz przedmiotów wyżej przytoczonych, prowadził klinikę chirurgiczną i wykładał chirurgię teoretyczną. Gdy w roku 1830 Alex. WOELCK zaczął wykładać terapię i materię medyczną. PORCYANKO zajmował się tylko chirurgią. W akademii był prof. chirurgii, okulistyki (ob. HERBERSKI) oraz kliniki chirurgicznej i na tém stanowisku pozostał aż do zgonu. Umarł w Wilnie 11 sierpnia 1841. Był on najznakomitszym praktykiem w Wilnie. Sławuém się stało jego wyrażenie „wyleczę!“ Gdy je wyrzekł przy łóżu chorego, — oczekiwano z pewnością wyzdrowienia, chociażby w przypadkach najbardziej rozpaczliwych. Był bardzo uczonym, ogromnej pamięci i słynnej wymowy. On jeden zastępował kilku. Pomimo wielkiej praktyki wielkiego funduszu nie zostawił. był bowiem niezmiernie dobroczynnym. Wiele rozpraw i kursy uniwersyteckie znajdują się w rękopiśmie w znacznej części w bibliotece Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

De cancro labiorum. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1818. 8-o str. 20. Diss. inaug.

Porcyanko Tomasz. Pochodził z gub. mińskiej, zapewne był bratem poprzedzającego. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, promowany w r. 1821 na doktora.

De encephaloide. Vilnae. ZAWADZKI. 1821. 8 o str. 42. Diss. inaug.

mi się więcej odszukać. Trudno przypuścić, aby za czasów Uniwersytetu, sławnego w Europie, zjawilo się tylko trzech doktorów z prośbą, o potwierdzenie uczonego stopnia. Jakkolwiek bowiem Instytut lekarski założony przez FRANKA, zachęcał młodzież krajową do studyjowania medycyny aby brak lekarzy w kraju wypełnić i młodzież szła na wezwanie, gdyż liczba etatowa studentów w dwójnasób wzrosła, jednak lekarze ci, przeważnie odslugiwali lata bezpłatnego nauczania ich, w wojsku; — lekarze zaś praktycy z zagranicznych uniwersytetów, cudzoziemcy po największej części, powinni byli ponawiać egzamina, aby nie stracić prawa wolnej praktyki; stanowili oni naówczas jeszcze większość. Otóż z tych ostatnich bezwarunkowo wielu było takich, których promowano w Wilnie; a w naszym zbiorze jest mowa właściwie o dwóch, bo KILIAN, nieotrzymawszy katedry anatomii, opuścił Wilno.

Prócz tego, wielu z doktorów otrzymało stopnie, przedstawwszy rozprawę inauguralną w rękopiśmie—gdzie jej szukać? ADAMOWICZ o niektórych wspomina w notatach swoich, lecz i on pamięta o tych tylko, którzy czemkolwiek go zainteresowali. Nie podejmując specjalnej rozprawy jak niniejsza, nie miał potrzeby staranniejszego ich notowania. A szkoda, on jeden był w możności wypełnić braki.

Takim sposobem cyfra 212 doktorów, musi na dzisiaj wystarczyć. Nie jest ona małą, świadczy jak najpochlebniej o stanie medycyny na Litwie, i pozwala robić przypuszczenia, do jakiego stopnia wielkości byłaby doszła, gdyby okoliczności od studyjowania nauk niezależne — nie położyły kresu tymże naukom.

Przeborowski Stefan. Pochodził z Mińska. Medycynę studyjował w uniwersytecie wileńskim, promowany na doktora medycyny w r. 1825. Następnie osiedlił się w Grodnie, gdzie zajmował się praktyką lekarską. Spostrzeżenia swoje i opisy ważniejszych przypadków przysyłał Towarzystwu lekarskiemu, którego był członkiem od r. 1842. Następnie zamieszkał na Białej Rusi i tam z powodzeniem praktykował. W siemnińskim powiecie, gub. mohilewskiej, nabył majątność ziemską. Umarł w Czasznikach, w maju 1855 r. wskutek raka w przełyku. Księgozbiór ofiarował Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu.

Przykład obrzękłości arteryjno krwistej aorty wstępującej (*aorte ascendentis*) okazującej się zewnątrz ściany piersiowej. Grodno. 25 lutego 1838. Ms. 4-o str. 16.

Diss. inaug. De methodi antiphlogisticae in cura peritonitidis puerperalis praestantia. Vilnae. Typis Zymelii et Maesii. 1825. 8-o str. 34.

Puciata Atanazy. Pochodził z Litwy. Studyjował medycynę w Uniwersytecie wileńskim, jako stypendysta. Pozyskawszy w r. 1812 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej.

Diss. inaug. med.-pract. de spasmo vesicae urinariae. Vilnae. 1812. 8 o str. 18.

Puczkowski Franciszek. Był jednym z pierwszych doktorów promowanych w Uniwersytecie wileńskim. Broził tezy równocześnie z BORSUKIEM (obacz) w r. 1803. Pochodził z Wilna. Osiedlił się w Słonimie, gdzie urzędował jako lekarz powiatu i zajmował się z wielkim powodzeniem praktyką lekarską. Od r. 1810 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Raczkowski Józef Korneli. Pochodził z Mińska. Przykładał się do nauk lekarskich w Wilnie na koszt rządu. Wiele zawdzięczał Rafałowi ŚLIŹNIOWI, prokuratorowi (Instygator) W. X. litewskiego. Pozyskawszy w r. 1816 dyplom doktorski, wstąpił do służby wojskowej.

De chorea S-ti Viti medullae spinalis vitio saepe assignanda. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1816. 8-o str. 25.

Regnier Mikołaj. Pochodził z Lotaryngii. Urodził się w Sarburgu w r. 1723 (podług ADAMOWICZA, na tablicy zaś marmurowej w kościele św. Stefana wyrznięta data urodzenia 1746), umarł w Wilnie w 1800 r. Nauki lekarskie studyjował w Paryżu, ząd w r. 1775 przybył do Wilna, jako lekarz biskupa MASSAŁSKIEGO i profesor anatomii. Anatomii nie wykładał, lecz zajmował się położnictwem i na tém stanowisku położył wielkie zasługi dla Wilna. Wykształcił dwa pokolenia akuszerów i odtąd nauka ta zaczęła być troskliwiej uprawianą, przynosząc nieobliczone korzyści dla społeczeństwa. W r. 1781 otrzymał od komisji narodowej patent na profesora chirurgii i akuszerii; w r. 1785 został generalnym sztab-chirurgiem wojsk litewskich i członkiem korespondentem akademii paryzkiej. Wspominaliśmy powyżej, że POCZOBUT w chwili organizacyi Szkoły Głównej, jako jej rektor, wymagał od profesorów stopni uczonych -- nawet dotychczasowe zasługi REGNIERA nie były uwzględnione; — przesłał tedy rozprawę inauguralną do Królewca i tam ją w r. 1789 obronił. Ten uczony stopień zatwierdziło w tymże roku *Collegium medicum*. REGNIER jeszcze jedną ma zasługę, że z poruczenia danego sobie przez biskupa MASSAŁSKIEGO, wywiązał się należycie, sprowadzając do Wilna BRIOTETA (obacz) na profesora anatomii, sławnego chirurga i założyciela kliniki chirurgicznej w Wilnie.

De asphyxia neonatorum. Diss. inaug. Regiomonti. 1789. 4-o str. 19.

Reichwald Teofil Wilhelm. Pochodził z Kurlandyi. Nauk lekarskich słuchał w Wilnie; dyplom doktorski pozyskał w r. 1823.

Diss. inaug. chir. pract. De lithotomia. Vilnae. ZAWADZKI. 1823. 8-o.

Rejkowski Jerzy. Do medycyny przykładał się w Szkole Głównej litewskiej i Uniwersytecie wileńskim. Za szczególne odznaczenie się otrzymał nagrodę w roku 1806 (ob. „Gazetę literacką“). , Obroniwszy tezy, zatwierdzone przez

fakultet, pozyskał dyplom doktorski w r. 1808. Mieszkał w Wilnie i poświęcał się praktyce z wielkim powodzeniem. Od r. 1809 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Umarł w Wilnie w r. 1831.

Reinsperger Andrzej. Pochodził z Galicyi, na dyssertacyi podpisał się „Wallachus“. Ojciec jego Franciszek Ksawery mieszkał w Galicyi, gdzie wstąpił się jako chirurg i akuszer. Do nauk lekarskich przykładał się w Uniwersytecie wileńskim, w roku 1812 pozyskał dyplom doktorski.

De usu et abusu pharmacorum narcoticorum usitatissimorum. Vilnae. Typ. Dioecesis. 1812. 8-o str 4 i 21.

Riel Jan Ferdynand. Pochodził z Warszawy. Wuj jego Ferdynand BĄGIŃSKI nadworny lekarz hrabiów CHOLONIEWSKICH,łożył na jego nauki. Studyjował medycynę w Wilnie, w r. 1819 pozyskał dyplom doktorski.

De cordis dilatatione. Vilnae. ZAWADZKI. 1819. 8-o str. 19. Diss. inaug.

Rosółowski Stanisław. Urodził się 5 lutego 1797 r. w guberni grodzieńskiej, w miasteczku Rożana. Ukończywszy nauki gimnazyjalne w Wilnie w r. 1811, wstąpił na wydział lekarski i takowy ze stopniem doktora medycyny ukończył w r. 1818. Jeszcze będąc studentem zwrócił na siebie powszechną uwagę. Odznaczał go też FRANK, jako najlepszego swego ucznia i pamięć o tém zostawił w pamiętnikach. Odznaczali go znakomici profesorowie uniwersytetu: G. E. GRODDECK, L. BOROWSKI i E. SŁOWACKI, jako młodzieńca udarowanego potężną wyobraźnią, rzadkim darem słowa i głęboką znajomością literatury łacińskiej i nowożytniej. Niebawem dał się poznać jako znakomity poeta, wydrukowawszy w Dzienniku wileńskim (1815, t. 331) urywek z Enejdy. Od téj chwili często spotykamy jego imię na kartach ówczesnych wydawnictw peryjodycznych (ob. Bibliografia czasopism wileńskich. 1805—1860). Jakkolwiek poezję ukochał, nie zapomniał o swém powołaniu lekarza; niedarmo odznaczał go Józef FRANK.

W całym znaczeniu tego słowa lekarz-poeta był Roso-
łowski przez całe życie. Szedł tam, gdzie pomocy lekar-
skiej najbardziej potrzebowano. Poświęcał się, narażał,
a zawsze bezinteresowność posuwał aż do zaparcia się.
Szczególnie w czasie cholery w pamiętnych latach 1831
i 1848 niósł pomoc, przebiegając po wsiach i miasteczkach
dotkniętych epidemią. W nagrodę swęj lekarskiej bezin-
teresowności, jak pisze jego biograf Wł. SYROKOMLA „stę-
knął nieraz pod brzemieniem niedostatku — a jednak myśl
jego była zawsze świeża, zawsze potężna, serce dla przy-
jaciół wylane, a siły czerstwe, dzięki baczemu umiarko-
waniu życia“. Ostatni rok życia spędził w łóżku (*tabes
dorsualis*) i w nocy z 30 na 31 sierpnia 1855 roku zakończył
życie. Pochowany na cmentarzu bernardyńskim w Wilnie.

De polypi cordis in homine vivente generatione. Vilnae.
Typ. Schol. Piarum. 1818. 8-o str. 38.

Rutkowski Józef do medycyny przykładał się w Wil-
nie, w r. 1818 pozyskał dyplom doktorski.

Rymkiewicz Feliks. Pochodził z Białejrusi, gdzie się
urodził w r. 1799, umarł w Wilnie d. 17 grudnia 1851 roku,
przeżywszy lat 52, pochowany na Rossie. Nauki lekarskie
stydował w Uniwersytecie wileńskim od r. 1818 do 1821,
w którym dyplom doktorski pozyskał. Jako stypendysta
rządowy, był obowiązany odsłużyć oznaczone lata w słu-
żbie rządowej. Lecz zwrócił na siebie uwagę zdolnościami
i pracowitością, dlatego pozostawiony został przy Uniwer-
sytecie. Mianowany pomocnikiem prefekta Instytutu le-
karskiego, poświęcał się specjalnie fizjologii pod kierun-
kiem HOMOLICKIEGO i patologii i terapii szczegółowej u Jó-
zefa FRANKA. W r. 1825 mianowany adjunktem, jako po-
mocnik profesora kliniki chorób wewnętrznych (HERBER-
SKIEGO), kierował zajęciami studentów w klinice. Po śmier-
ci HERBERSKIEGO mianowany prof. nadzwyczajnym (1829)
na katedrze terapii szczegółowej i patologii, wykładał ta-
kową podług własnych notat. Niezależnie od tego, gdy
Jędrzej ŚNIADECKI został dyrektorem kliniki, RYMKIEWICZ

łącznie z Józefem MIANOWSKIM kierował zajęciami studentów i w czasie nieobecności profesora ŚNIADECKIEGO, prowadził wykłady u łóżka chorego. W akademii medyko-chirurgicznej pozostawał na tej samej katedrze. Gdy w r. 1838 ŚNIADECKI życie zakończył, RYMKIEWICZ oprócz dotychczasowych obowiązków, został dyrektorem kliniki i podobnie jak to było za FRANKA i HERBERSKIEGO — rozdzielone od r. 1827 katedry, połączono w osobie jednego profesora. Gdy Akademia została zamkniętą, RYMKIEWICZ mianowany został naczelnym lekarzem szpitala Sawicz i na tém stanowisku pozostał aż do śmierci. Prócz tego był dyrektorem przytułku dzieci i lekarzem instytutu szlacheckiego. Był człowiekiem głębokiej nauki i zdumiewającej pamięci, praktykiem zawołanym, chociaż przekładał zajęcia gabinetowe. Liczne zostawił po sobie rękopisy, a za życia wiele artykułów treści naukowej помещał w czasopismach wileńskich. Należał do redakcyi *Museum anatomicum vilnense* i Słownika łacińsko-polskiego BOBROWSKIEGO, w którym terminologią lekarską i przyrodniczą opracował.

Diss. inaug. medico-practica exhibens observationum par in morbum qui croup dicitur, cum epierisi Vilnae. ZAWADZKI. 1821. 8-o str. 41.

Sauvan Ludwik. Urodził się w Warszawie. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1823, zamieszkał w rodzinném mieście i poświęcał się praktyce lekarskiej. Był zwolennikiem hydropatyj i zakład wodoleczniczy urządził pod Warszawą w Wierzbnie. Umarł w Warszawie d. 11 kwietnia 1843 r. w 45 roku życia. Był członkiem wielu Towarzystw naukowych, jak to widać z nagrobku jego, przepisanego w „Omentarzu Powązkowskim“ WÓJCICKIEGO, III. str. 185.

De femoris extirpatione. Vilnae. J. ZAWADZKI. 1823. 8-o str. 23. Diss. inaug.

Sawicki Antoni. Pochodził z Litwy. Jako stypendysta rządowy pobierał nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1812 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej i zamieszkał w Wilkomierzu. W roku 1828 darował dla gabinetu patologicznego przy Uniwersytecie dziecię bez nosa z jedném okiem (ADAMOWICZ l. c. 36).

De scirrho et cancro in genere. Vilnae. ZAWADZKI.
1812. 8-o str. 15. Diss. inaug.

Sawicz Antoni. Pochodził z Litwy. Studyjując nauki lekarskie na koszt rządu w uniwersytecie wileńskim, był wychowawcem Instytutu lekarskiego. Po uzyskaniu stopnia doktora medycyny w r. 1819, wstąpił do służby rządowej i zamieszkał w Lidzie. W r. 1827 nadesłał do gabinetu patologicznego przy uniwersytecie dwa płody ośmioletnie twarzą zrosłe, przez trzy dni żyjące, z których jeden umarł o dobę wcześniój od drugiego (ADAMOWICZ loc. cit.).

Diss. inauguralis medico-practica. De diaphragmitide. Vilnae, Typ. Schol. Piarum. 1819. 8-o str. 26.

Schloezer Jan Adam. *Franco-curiensis.* Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Generała Jana Henryka DĄBROWSKIEGO mianuje swoim dobrodziejem, w dedykacyi rozprawy inauguralnej. Promowany na Doktora medycyny w r. 1816.

Diss. inaug. medico practica. De somnambulismo. Vilnae. Typ. Congr. Missianis. 1816. 8-o str. 94. 1. 5. 1.

Schoenbach Karol rodem z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Liczył się do celujących uczniów FRANKA, w r. 1806 pozyskał nagrodę (ob. Gazeta literacka wileńska). W r. 1808, pozyskawszy dyplom doktorski, zamieszkał na Żmudzi w Szkudach i tam poświęcał się praktyce lekarskiej. Spostrzeżenia ważniejsze komunikował Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od 12 listopada 1808 roku. Umarł w młodym wieku w Szkudach w 1815 roku.

De phitisi tracheali. Vilnae. ZAWADZKI. 1808. 8-o str. 18. Diss. inaug.

Schreyer Józef. Wychowaniec wileńskiego Uniwersytetu. Promowany w r. 1822 na Doktora medycyny.

Schumacher Karol Ernest. Pochodził z białostockiego. Nauki lekarskie kończył w Wilnie na koszcie rządowym. Następnie wstąpił do służby wojskowej. W r. 1837 doktoryzował się w Akademii medyko-chirurgicznej. Osiedlił się w Zamościu, gdzie był ordynatorem szpitala wojennego.

De hydrope ascite. Vilnae. ZAWADZKI. 1837. 8-o str. 54. Diss. inaug.

Seyfert Jędrzej. Urodził się na Litwie. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie studyjował w Wilnie. Celował między młodzieżą zdolnościami i pracowitością. Poświęcał się ze szczególnym zamiłowaniem chirurgii, za co na posiedzeniu wydziału lekarskiego w d. 28 Czerwca 1806 roku otrzymał nagrodę (Gazeta literacka). W dniu 10 maja 1808

roku zdał egzamin na magistra medycyny i chirurgii, poczem wyjechał za granicę dla dalszego kształcenia się. Po powrocie, obroniwszy zatwierdzone przez fakultet tezy, pozyskał dyplom doktorski w d. 27 czerwca 1810 roku. Zamieszkał w Wilnie, zajmował się praktyką lekarską; prócz tego spełniał obowiązki w służbie rządowej, jako lekarz zarządu pocztowego. W r. 1812 wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego. Niektóre rozprawy jego znajdujące się w rękopiśmie w Archiwum Towarzystwa, przedrukowane są w czasopismach lekarskich wileńskich. Od roku 1829 był Inspektorem zarządu lekarskiego w Wilnie. Następnie przeniesiony został do Petersburga, ząd jako emeryt powrócił w roku 1848 do Wilna. Miał posiadłość ziemską w święciańskim powiecie i tam zakończył życie w grudniu 1861 roku.

Siemaszko Aleksander. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich na koszt rządu w Uniwersytecie wileńskim, wstąpił do służby rządowej. Wybrany członkiem korespondentem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego dnia 20 stycznia 1820 r. Następnie doktoryzował się w r. 1827 i wyjechał w podróż naukową do Azji. Był w przyjaznych stosunkach z Adamem MICKIEWICZEM, najprawdopodobniej wspólnie słuchali kursów nauk przyrodniczych, a powszechnie znany wiersz mistrza „D o D o k t o r a S.” do niego był napisany.

De dissenteria. Vilnae. Typis B. NEUMANN. 1827. 8-o k. 3. str. 55. Diss. inaug.

Siewruk Ludwik. Urodził się na Żmudzi w r. 1806, umarł na cholere w Moskwie d. 21 czerwca 1853 roku. Po ukończeniu gimnazjum traszkuńskiego, przybył do Wilna i zaczął studyjować nauki prawne w uniwersytecie, lecz po roku przeszedł na medycynę i ukończył takową ze stopniem lekarza. Będąc studentem czwartego kursu, został pomocnikiem prosektora anatomii, a w r. 1832 mianowany prosektorem, pełnił te obowiązki do r. 1837. Niezależnie od powyższego, wykładał od r. 1834 — 1838 kurs anatomii pato-

logicznej. W r. 1838 doktoryzował się, obroniwszy rozprawę o ciąży zewnątrzmacicznej. ADAMOWICZ w cytowanym już niejednokrotnie dziełku: *Rys początków i postępów anatomii i t. d.* na str. 89 i n. krytycznie rozbiera rozprawę inauguralną. Na wywody jednakże szanownego autora nie zawsze zgodzić się można. Analogia w budowie organizmów ludzi i zwierząt, za daleko, jak miemam, zaprowadziła krytyka. Mianowany profesorem adjunktem, na téjże katedrze, pozostał aż do roku 1840, w którym już było postanowionem, aby Akademię medyko-chirurgiczną przenieść do Kijowa, jako wydział lekarski mającego powstać uniwersytetu. SIEWRUK mianowany prof. zwyczajnym anatomii w uniwersytecie moskiewskim, opuścił Wilno w r. 1840. Znakomicie prowadzonemi wykładami, jakkolwiek był następcą sławnego profesora LODERA, zwrócił na siebie uwagę rządu uniwersytetu, a szeregiem prac dokonanych i ogłoszonych w Moskwie, zniewolił do siebie wszystkich. Wybrany został Dziekanem fakultetu lekarskiego w r. 1848. Gdyby nie śmierć przedwczesna, SIEWRUK przy swych zdolnościach, pracowitości i rzadkim darze spostrzegawczym, znakomicie by rozszerzył krąg wiedzy, którą uprawiał. W styczniu 1838 r. był wybrany członkiem Towarzystwa Lekarskiego.

De graviditate extrauterina bienni (Collect. med.-chir. vilo. Vilnae 1838. od str. 291—326. 2 tabl. i w osobném odbiciu). Vilnae. ZAWADZKI 4-o str. 41. Diss. inaug.

Skiba Jan. Pochodził z Ukrainy. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Doktoryzował się w Akademii medyko-chirurgicznej. Praktykował w Połocku, gdzie pozyskał wielką wziętość i zasłynął jako uczony i szczęśliwy lekarz.

Diss. inaug. zootomica. De osse laryngis Uri. Vilnae ZAWADZKI. 1834. 8-o str. 31. tabl. 1.

Śledziwski Jerzy. Promowany w r. 1818 na Doktora medycyny w Uniwersytecie wileńskim.

Sochacki Maksymilian. Urodził się na Litwie. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Przedstawiwszy rozprawę inauguralną: *Theses pro gradu doctoris med. in Caes. Acad. Vilnens. de osse hyoideo. Vilnae. 1835. fol.*, która, jak zapewnia ADAMOWICZ, drukowaną nie była — pozyskał w roku 1835 dyplom doktorski. Karyjerę naukową rozpoczął przy Akademii medyko-chirurgicznój, jako pomocnik przy klinice prof. KORZENIEWSKIEGO. Następnie mianowany adjuunktem, wykładał historję medycyny, propedeutykę i desmurgię. Po zamknięciu Akademii, przeniósł się do Kazania i był adjuunktem przy prof. JELACZYCU. Powróciwszy do kraju, praktykował w Kownie, gdzie od r. 1848 był operatorem przy miejscowym zarządzie lekarskim; następnie w Mohilewie, a w Witebsku, jako Inspektor lekarski, zakończył życie w r. 1871. Jako członek Towarzystwa lekarskiego od 16 stycznia 1838 r. czynny przyjmował udział będąc sekretarzem aż do wyjazdu z Wilna.

Sokołowski Józef rodem z guberni mińskiej. Był stypendystą rządowym w Instytucie lekarskim, przy uniwersytecie wileńskim. Po ukończeniu medycyny ze stopniem doktora w r. 1819, wstąpił do służby rządowej.

Diss. inaug. chirurg. pract. de lithotomia. Vilnae. Typ. Basilianis. 1819. 8-o str. 42.

Spasowicz Daniel. Pochodził z mińskiej guberni. Studyjował medycynę na koszt rządu w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1823 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej. Przez wiele lat był Inspektorem lekarskim guberni mińskiej. Wyśłużywszy emeryturę, opuścił dotychczasowe stanowisko, przeniósł się do guberni podolskiej. Zamieszkał we wsi Lemieszówce niedaleko miasteczka Machnówki i tam życie zakończył w dniu 30 października 1882 r. przeżywszy lat 85. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, najpierw korespondentem, a od 1873 honorowym. Znakomity Włodzimierz Spasowicz jest jego synem.

Abicht Adolf. Urodzony w r. 1793 w Erlangen, (gdzie ojciec jego był profesorem uniwersytetu), przybył do Wilna w 1803 r. z ojcem powołanym przez rektora STROJNOWSKIEGO na katedrę filozofii. Ukończywszy szkoły gimnazjalne w Wilnie, zaczął studyjować medycynę, którą ukończył ze stopniem doktora medycyny w r. 1816. Liczył się do najulubieńszych uczniów FRANKA. Władając biegle językiem łacińskim, należał do redakcyi lekcyj klinicznych znakomitego profesora. Jako wychowaniec seminaryjum lekarskiego, obowiązany był wstąpić do służby rządowej po skończeniu uniwersytetu. W Johanniszkielach w ówczesnym powiecie Upitskim na Żmudzi, Ignacy KARP założył szkołę parafijalną pod zawiadywaniem Uniwersytetu wraz ze szpitalem dla ubogich i zapisał na ten cel 400,000 złp. zaniesionych na dobra Dewoniszki i Rypejki;—otóż do tych Johanniszkiel, wysłał uniwersytet ABICHTA na zarządzającego szpitalem. Przebył tam lat kilka i do możebnej doskonałości powyższy szpital doprowadził. Poczem puścił się w podróż naukową po Europie o własnym koszcie, aby studyjować nauki lekarskie pod najznakomitszemi ówczesnemi lekarzami. Powołany do Wilna na pomocnika przy klinice prof. FRANKA w r. 1823, stale odtąd zaczął się poświęcać swemu zawodowi naukowemu, przez cały ciąg egzystencyi Uniwersytetu i późniejszej Akademii.

Mianowany Adjunktem Uniwersytetu w r. 1825, prowadził wykłady patologii ogólnej, a w r. 1827 jako prof. zwyczajny na tejże katedrze, pozostał aż do zamknięcia Uniwersytetu. W cesarskiej medyko-chirurgicznej Akademii, wykładał też same przedmioty — aż do r. 1842, to jest do zwinięcia Akademii.

De labrorraphia. Vilnae. ZAWADZKI. 1823. 8-o str. 27.
Diss. inaugur.

Strumiński Józef. Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie na koszt rządu studyjował w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1815 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej.

De manu uri signo in mortis. Vilnae. J. ZAWADZKI.
1815. 8-o.

Swiderski Felicyjan Marcin. Pochodził z Litwy. Był stypendystą rządowym, studyjując medycynę w uniwersytecie wileńskim. Po ukończeniu nauk w roku 1819 ze stopniem doktora medycyny, był posłanym przez uniwersytet do Johanniszkiel (ob. ABICHT) na zarządzającego tamiecznym szpitalem. Ztamtąd wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w d. 14 maja 1833 roku. Umarł w r. 1843.

Diss. inaug. medico-pract. De coryza. Vilnae. Typis Schol. Piarum. 1819. 8-o.

Symonowicz Roman. Urodził się w Wilnie 1768. Pobierał nauki w Szkole Głównej litewskiej. Jako jeden z cenniejszych uczniów BRIOTETA, był mianowany jego następcą t. j. vice-profesorem w r. 1797 i zajmował się przygotowaniem preparatów anatomicznych. W r. 1799 mianowany adjunktem, wykładał fizjologią. W r. 1801 otrzymał dyplom doktora medycyny, lecz wkrótce zarzucił medycynę, a zaczął studyjować nauki przyrodnicze, a mianowicie mineralogią. Od r. 1803 podróżował po Europie. Był w Wiedniu, zwiedził Węgry, Saksonią. Liczył się do najznakomitszych uczniów Wenera; zaprzyjaźnił się z BOJANUSEM, zachęcił go do stawiania do konkursu na katedrę weterynaryi w Wilnie; niezależnie od tego, będąc w przyjaznych stosunkach z biskupem STROJNOWSKIM, polecał gorąco kandydaturę znakomitego później profesora anatomii porównawczej. Powróciwszy do Wilna, objął katedrę mineralogii w charakterze adjunkta. Przy wykładzie trzymał się poglądów HAÜY i WENERA. Ponieważ gabinet mineralogiczny w uni-

wersytecie był jeszcze w zawiązku, przeto uniwersytet opłacał rocznie SYMONOWICZOWI 200 rs. za to, że przy wykładzie mineralogii używał swoich minerałów. Wielu dziwiło się, z kąd SYMONOWICZ, człowiek ubogi, przyszedł do posiadania bardzo kosztownego gabinetu. Niektórzy objaśniają w ten sposób. Miał pensyi około 2000 rs., dwa razy jeździł za granicę i będąc zestosunkowanym z zarządzającymi gabinetami i kopalniami, za ich pośrednictwem nabywał tanio i wyborowe egzemplarze. Prócz tego biskup STROJNOWSKI pomagał mu w sprowadzaniu minerałów. Po jego śmierci zaszedł w r. 1813. sukcesorowie pozostały gabinet mineralogiczny, składający się z 14837 sztuk, sprzedali uniwersytetowi za 12000 rubli.

Tieffenbach Karol von. Pochodził z Gdańska. Nauki lekarskie studyjował w Królewcu, gdzie pozyskał w r. 1794 dyplom doktora medycyny. Przybywszy na Litwę, ponowił egzamin w Szkole Głównej litewskiej i otrzymał potwierdzenie dyplomu. Mieszkał w Grodnie, gdzie był Inspektorem lekarskim. Między jego rękopismami i korespondencją nie znalazłem ani jednego listu w polskim języku; najwięcej pisywał po francuzku i po łacinie, jest także parę rozpraw po niemiecku. Był człowiekiem uczonym i pracowitym, w uznaniu czego kilka Towarzystw naukowych policzyło go do swych członków. Od r. 1808 był członkiem Towarzystwa lekarskiego. Umarł w Wilnie w 1822 r.

La vaccination des vaches. fol. 4 str. Ms. bez daty w Archiwum Towarzystwa.

Comonentatio de fonte smardoniano in Gubernio vilnensi z 1812. Ms. fol. str. 8.

Diss. inauguralis: Q. D. B. V. De humorum secretorum in sanguine praexistentia. Specimen inaugurale physiologico-mediceum i t. d. Regiononti. Hartung 1794. 8-o 28.

Tomaszewski Jan. Pochodził z Kijowa. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim, na koszcie Jana hr. MOSZCZEŃSKIEGO. Pozyskawszy dyplom doktora medycyny w r. 1813, zamieszkał w rodzinném mieście; tam

kilkadziesiąt lat poświęcał się praktyce lekarskiej, i tam życie zakończył.

Diss. inaug. chirurg. pract. De cataracta. Typis Dioecesanis. Vilnae. 1813. 8-o.

Unicki Leon. Pochodził z Mazowsza. Więcej jest znanym jako poeta i pisarz dramatyczny. Pierwotne nauki kończył w Wilnie. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w roku 1811 (Słownik lekarzów polskich str. 527). Dla dalszych studyjów wyjechał za granicę, słuchał wykładów w niemieckich uniwersytetach, doktoryzował się powtórnie w Królewcu. Powróciwszy do Wilna, jako uprzywilejowany od kr. pruskiej i cesars. rosyjskiej petersburskiej Akademii, tak zwykle się podpisywał, pełnił obowiązki służbowe w wojsku rosyjskiem i zajmował się piśmiennictwem. W Tygodniku wileńskim, 1816, II, zamieścił tłómaczenie z włoskiego języka panegyryka o Janie SOBIESKIM. Więcej zobacz u ESTREICHERA, IV, 602.

Diss. inauguralis de febre verminosa quam conscripsit et publice examini submittet... Regiomonti typis Fresseri et Elditt. 1816. 8-o str. 20.

Uszczapowski Leon. Urodził się w r. 1789 w guberni wołyńskiej, w powiecie owruckim, we wsi Waśkowiczach, dziedziczonej przez WAŚKOWSKICH i USZCZAPOWSKICH. Gdy mu matka umarła, a macocha więcej dbała o własne dzieci, nie pozwalając wydatkować na edukację Leona, ten, mając wrodzone zdolności i chęć do nauk, uciekł z domu i w szkołach owruckich własnem staraniem ntrzymywał się. Czacki, ceniąc jego usiłowania i postępy w naukach, wziął go do Krzemieńca na koszt rządowy i zamtąd wysłał do uniwersytetu wileńskiego, gdzie w przeciągu lat czterech otrzymał stopień doktora filozofii. W r. 1813 w lutym, wyjechał do Wiednia, a po trzech latach pobytu powróciwszy do kraju, przy pomocy księcia ZUBOWA, wypłacił rządowi 1000 rs. za swe utrzymanie w Krzemieńcu i w Wilnie. Zdawszy

egzamin na doktora medycyny. odtąd ciągle jako lekarz zajmował się praktyką. W Jurborgu u ks. ZUBOWA przebył trzy lata, w Białołowce u hr. POTOCKIEGO rok jeden, na Ukrainie lat 5, na Pobereżu dwa lata, w Bałcie 15 lat i w Niemirowie dwa lata. W pierwszych kilkunastu latach był allopatą — później homeopatą. Umarł w Niemirowie na Podolu d. 26 lutego 1846 r.

Był to mąż wielostronnej nauki, a bezinteresowność posuwał do zapomnienia o sobie: gdy umarł, rodzina pozostała bez środków do życia. USZCZAROWSKI należy do rzędu pisarzy samodzielnie myślących. Z artykułów w „Athenaeum” drukowanych, łatwo można wywnioskować, jak wysoki są one wartości. Jego nowe pomysły do fizyki, kilka słów o procesie organicznym w ogólności, kilka słów w obronie nauki NEWTONA, zdaniem znawców mają być pierwszorzędnej wartości — dotąd znajdują się w rękopiśmie. Artykuły w „Athenaeum” podpisywał kryptonimem „*Ludfin*”, który powstał z początkowych zgłosek następnych wyrazów: Leon USZCZAROWSKI, Doktor Filozofii i Medycyny.

Specimen inaug. medico pract. de enteritide chronica praecipue oculta. Vilnae. ZAWADZKI. 1820. 8-o.

Verderamo Emmanuel, neapolitańczyk, doktor filozofii i medycyny szkoły salernitańskiej, ponawiał egzamin w uniwersytecie wileńskim i obroniwszy przedstawioną dySSERTACYJĘ, pozyskał dyplom doktorski.

De methodo mercurium exhibendi in morbis syphiliticis. Vilnae. ZAWADZKI. 1811. 8-o.

Virion Karol Józef. Wezwany z GILIBERTEM i MÜNTZEM do Grodna, nauczał w tamecznej szkole lekarskiej. Sprowadzony był z Francji, był początkowo lekarzem w dobrach radziwiłłowskich w Nieświeżu, gdzie poznał miejscowe obyczaje i nauczył się języka. To mu ułatwiało prowadzenie wykładów anatomii w Grodnie. Do akademii tej rekrutowano młodzież, najczęściej nie przygotowaną do wyższych studiów naukowych; nie dość na tém, gwałtem

upornych zabierano z ekonomii królewskiej. Gdy POCZOBUT został rektorem Szkoły Głównej, zwrócił uwagę na profesorów grodzieńskich. VIRION ofiarowaną sobie katedrę przyjął, przybył do Wilna i w r. 1785 miał sobie potwierdzony stopień doktora medycyny. Później porzucił dotychczasowe zajęcia, a objął obowiązki Inspektora urzędu lekarskiego w Wilnie. W r. 1807 w październiku uniwersytet wileński mianował go swoim członkiem honorowym. Ostatnie lata spędził w Nieświeżu i tam umarł w r. 1815.

Walicki Lucyjan. Pochodził z Litwy. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, na koszcie X. Pawła hr. Brzostowskiego, referendarza W. X. Lit. Promowany na doktora w 1826 roku.

Diss. inaug. chirurg. De fractura colli femoris. Vilnae. MARCINOWSKI. 1829. 8-o.

Wardzicki Józef. Nauki lekarskie ze stopniem doktora medycyny ukończył w Wilnie w r. 1810.

Wasilewski Jan. Pochodził z Witebska. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski otrzymał w r. 1822.

Diss. inaug. obstetrico practico exhibens. Metrorrhagiam parturientium Vilnae. ZAWADZKI. 1822. 8-o.

Werner Aleksander. Pochodził z Mohilewa. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie ze stopniem doktora medycyny w r. 1815, wstąpił do służby rządowej.

Diss. inaug. De herba Rubi Cnamomori. Vilnae. ZAWADZKI. 1815. 8-o.

Weylepp Ludwik. Pochodził z Warszawy, gdzie początkowe nauki ukończywszy, przybył do Wilna i przykładał się do medycyny. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1811, zamieszkał w Wilnie i oddał się praktyce lekarskiej. W tymże samym roku d. 13 listopada, wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego. W roku 1812 umarł w Wilnie.

Cyprea cauris quae succo citri medicae solutae ab agyrta italico pro remedio specifico lithonriptico comendavit. Ms.

Diss. inaugur. med. pract. De cynanche parotidea in genere et in specie. Vilnae. Typ. ZAWADZKI. 1811. 8-o.

Weymar Leopold. Pochodził z Litwy. Do medycyny przykładał się na koszt rządu w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1822 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowej.

Diss. inaug. chir. pract. De tumoribus lymphatibus. Vilnae. Typis Diocesis. 1822. 8-o.

Wiszniewski Karol Klaudyjusz. Urodził się w Galicyi 30 października 1805 r. Na rozprawie inauguracyjnej podpisał się „*Charcoviensis*“. Do gimnazyjum uczęszczał w Winnicy na Podolu. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Ukończył je ze stopniem lekarza w roku 1830. Następnie podróżował za granicą i doktoryzował się w r. 1832 w uniwersytecie jенеńskim. W następnym roku wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin doktorski w Akademii medyko-chirurgicznej i promowanym został w r. 1837. W tymże roku wyjechał do Charkowa, gdzie objął katedrę weterynaryi. Był założycielem i pierwszym dyrektorem Instytutu weterynaryjnego w Charkowie. Na tém stanowisku pozostał do roku 1848. Porzuciwszy katedrę i dyrektorstwo, opuścił Charków, przeniósł się na Podole i zamieszkał w Werbce wołowskiej. Tam jako zamilowany agronom na własnym zagonie przebył aż do śmierci. Przeżywszy lat 55, umarł w marcu 1860 roku.

O chorobie zwanej zbożową albo raphania, spostrzeżenie. Ms. z Lubieszowa 16 stycznia 1831 r. folio 4 str.

Specimen medico-veterinarium. Descriptio raphaniae epidemice grassantis atque meletema circa vocem et gestus animalium domesticarum. Vilnae. Typ. M. Rommi. 1837. 8-o.

Woelck Aleksander Karol. Urodził się w Wilnie w r. 1801. Studyjował nauki przyrodnicze i lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Za czasów PELIKANA (gdy ten wykładał anatomię). WOELCK był zastępcą prosektora. Pozyskawszy w r. 1824 dyplom doktora medycyny, pozostał przy uniwersytecie. W r. 1828 mianowany został pomocni-

kiem profesora kliniki położniczej i zaczął wykładać historję medycyny. W r. 1830, w pierwszym półroczu wykładał terapię ogólną; w drugim, materję medyczną i recepturę. Na tém stanowisku przeszedł do nowo uorganizowanej Akademii medyko-chirurgicznej. Niezależnie od powyższych obowiązków wykładał i pediatrię. Po zamknięciu Akademii, mimo propozycji na profesora zwyczajnego do Kijowa, pozostał w Wilnie i oddał się praktyce lekarskiej. Wielką pozyskał sobie wziętość, jako akuszer. Będąc członkiem Towarzystwa lekarskiego od r. 1825, nie przyjął obowiązku prezydenta, gdyż będąc kaleką, nie mógłby, jak sam pisze, godnie odpowiedzieć zaszczytnemu powołaniu. W r. 1863 amputowano mu nogę prawą. Choroba, która spowodowała to zejście, była dawną, od 1837 r. biorącą początek: *ostemyelitis chronica partialis*. Skutkiem tego, a również i podeszłego wieku, nie mógł zajmować się praktyką lekarską, szczególnie w jego specjalności, wymagającej oprócz nauki, zręczności, także siły — dlatego praktykę zarzucił, a zaczął zajmować się numizmatyką. Umarł w Wilnie d. 16 września 1869 r.

Diss. inaug. medico-chir. De ligatura arteriae iliacaе externaе. Vilnae. ZAWADZKI. 1824. 8-o.

Woelck Paweł. Brat poprzedzającego. Nauki gimnazjalne i medycynę studyjował w rodzinném Wilnie. Doktoryzował się razem z bratem w r. 1824. Umarł w Warszawie w 1835 r.

Diss. inaug. chir. de anevrysmate arteriae popliteae. Vilnae. ZAWADZKI. 1824. 8-o.

Wojciechowski Bazyli. Pochodził z Witebska. Był stypendystą rządowym, studyjując nauki lekarskie w Wilnie. Pozyskawszy stopień doktorski w r. 1825, wstąpił do służby rządowej.

Diss. inaug. chir. de encephalocoele et fungo cerebri. Vilnae. Zymel. 1825. 8-o.

Wojniewicz Wincenty. Urodzony na Litwie. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie wileńskim. Promo-

wany na doktora medycyny w r. 1812. Będąc jeszcze studentem, zajmował się przekładami na język polski dzieł lekarskich. Jako wychowaniec Instytutu lekarskiego, wstąpił do służby wojskowej, do pułku aleksandropolskiego i zamieszkał w Grodzisku, w guberni połtawskiej. Zkąd wybrany na członka korespondenta Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w r. 1820, nadsyłał mu rozprawy naukowe.

Observatio de inflammatione oculorum. Ms. z r. 1819. fol. 22 str.

Diss. inaug. med.-pract. De carbunculo faciei c. tabul. Vilnae. ZAWADZKI. 1812. 8-o.

Wojtkowski Wawrzyniec. Pochodził z Galicyi. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1820. Następnie osiedlił się w powiecie siebiezskim, w gub. witebskiej, zkąd nadsyłał referaty Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od r. 1825. W r. 1842 mieszkał w Witebsku.

Diss. inauguralis chir. pract. De epulide. Vilnae. ZAWADZKI. 1820. 8-o c. tab.

Wołkowiński Tomasz Adolf. Pochodził z Ukrainy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1817.

Diss. inaug. Carditidis rheumaticae historia. Vilnae Typis Basilianis. 1817. 8-o.

Woźniakowski Michał. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie pozyskał w r. 1827 stopień doktora medycyny i chirurgii. W uniwersytecie wileńskim ponawiał egzamin i w r. 1828 uzyskał potwierdzenie uczonego stopnia.

Dissertatio inauguralis medico-chirurgica: De taenia humana item de staphylomate. Cracoviae, drukarnia „Kwartalnika” 1827. 8-o.

Wróblewski Franciszek. Jeden z najbardziej wziętych lekarzy praktyków wileńskich. Urodził się w r. 1789 we wsi Pucilki, w białostockiem. Mając lat 12, był przywiezionym do Wilna przez sąsiada rodziców, który miał go uło-

kować na funduszu KORSAKA. Z przyczyn niewiadomych, sąsiad-opiekun umknął, a młody Franciszek został porzucony literalnie na bruku, bez żadnych środków do życia. Znalazłszy mecenasa w jakimś malarzu, znalazł protekcję i umieszczenie na funduszu KORSAKA. Po ukończeniu gimnazyjum wstąpił na uniwersytet na koszt rządu. Z czwartego kursu w r. 1812 zaliczony został do armii francuskiej, w charakterze lekarza. Podczas odwrotu francuzów, powrócił do Wilna, dokończył nauki, i następnie obroniwszy rozprawę inauguralną, pożył w r. 1815 stopień doktorski. Wezwany przez FRANKA na pomocnika przy klinice, w charakterze adjunkta, przebył na tém stanowisku aż do wyjazdu FRANKA z Wilna. Był lekarzem szpitala Sawicz, jakiś czas pełnił obowiązki lekarza w szpitalu wojskowym. Wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego: czynny przyjmował udział w jego zajęciach, dostarczając na posiedzenie bogatego materiału z obszernej swęj praktyki. Doroził się wielkiego majątku, zyskując równocześnie uznanie i cześć u wszystkich mieszkańców Wilna. Umarł 28 kwietnia 1857 roku.

Diss. inaug. chir. pract. De carcinomate bulbi oculi ejusque cura. Vilnae. Typis Basilianis. 1815. 8 o.

Wysocki Ignacy. Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie ukończył w Wilnie ze stopniem doktora medycyny w r. 1824. Następnie osiedlił się w Newerkowie na Wołyniu. Członkiem Towarzystwa lekarskiego był od roku 1827. W r. 1842 mieszkał w Bereźnie.

Diss. inaug. med.-chir. Morbos testium exhibens. Vilnae. ZAWADZKI. 1824. 8 o.

Wysokiński Andrzej. Pochodził z Kijowa. Nauki lekarskie ukończył w Wilnie ze stopniem doktora medycyny w roku 1828. Następnie osiedlił się w gub. mohilewskiej w Klimowiczach, gdzie zajmował się z powodzeniem praktyką lekarską. Referata nadsyłał Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od 24 listopada 1828 roku.

Diss. inaug. med.-practica. De cholera epidemica indorum. Vilnae. Zymel. 1828. 8-o.

Wtzelka, podpisywał się także **Vcelka** i **Wszelka Franciszek**. Prawdopodobnie pochodził z Czech lub czeskiej rodziny, osiadłej na Wołyniu, gdzie i nasz **Wczelka** przez długi czas przemieszkiwał w Żytomierzu. Tam pełnił obowiązki najpierw akuszerza przy miejscowym zarządzie lekarskim, a później Inspektora. W r. 1816 wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Czynny przyjmował udział w jego zajęciach, nadsyłając na posiedzenia rozprawy i sprawozdania. Pisywał po polsku, po niemiecku, po francuzku i wreszcie po łacinie. W r. 1832 pozyskał dyplom doktora medycyny w Akademii medyko-chirurgicznej. Umarł w Żytomierzu w r. 1844.

Beschreibung der Folgen eines vernachlässigten Knochén-bruches. Ms. z r. 1816.

Observatio leprae nodosae. Ms. z r. 1818.

De la Cholera morbus. Ms. z r. 1831. 4-o str. 16.

De lepra cum adjunctis in lepram nodosam, observatiónibus. Vilnae. GLÜCKSBERG. 1832. 4-o str. 66. 6 tablic
Dissertatio inauguralis.

Zabiełło Franciszek. Pochodził z Grodna. Po ukończeniu pierwotnych nauk w mieście rodzinném, przybył do Wilna razem z bratem i zaczął studyjować medycynę na koszt rządowy (w Instytucie lekarskim). Dyplom doktorski pozyskał w r. 1823. Następnie wstąpił do służby rządowej i przechodząc różne stopnie, mieszkał ostatecznie w Smoleńsku, jako Inspektor miejscowego zarządu lekarskiego. Pracą i oszczędnością dorobił się majątku.

De hepatitide occulta febrem gastricam biliosam mentiente. Vilnae. Typ. Dioecesis. 1823. 8-o.

Zabiełło Kazimierz Teofil. Młodszy brat poprzedzającego. Studyjował nauki lekarskie na koszcie Henryka hr. ZABIELŁY. Po ukończeniu nauk ze stopniem doktora medycyny, osiedlił się w rodzinném mieście Grodnie, gdzie się zajmował praktyką lekarską.